

VEJLEDNING OM GØDSKNINGS- OG HARMONIREGLER

Planperioden 1. august 2009 til 31. juli 2010

Revideret september 2009

Kolofon

VEJLEDNING OM GØDSKNINGS- OG HARMONIREGLER

Planperioden 1. august 2009 til 31. juli 2010

Denne vejledning er udarbejdet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i juli 2009

Bidragyder(e): Plantedirektoratet

Fotograf(er): Colourbox.com

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet

Skovbrynet 20

2800 Kgs. Lyngby

Tlf.: +45 4526 3600

Fax: +45 4526 3610

E-mail: pdir@pdir.dk

Websted: <http://www.pdir.dk>

ISBN 978-87-7083-417-9 (Tryk)

ISBN 978-87-7083-418-6 (Web)

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	3
1. Tilmelding til Register for Gødningsregnskab.....	6
1.1 Hvem skal tilmelde sig?	6
1.2 Hvem kan tilmelde sig?	6
1.3 Hvem kan ikke tilmelde sig?.....	6
1.4 Dine forpligtelser	6
1.3 Overtagelse af en ophørt virksomhed	6
2. Gødningsplanlægning	8
2.1 Gødningsplanlægning sammen med ansøgning om enkeltbetaling.....	9
2.2 Gødningsplanlægning i Skema A og Skema A (specialafgrøder).....	10
2.3 Hvad skal oplyses ved gødningsplanlægning	11
2.4 Korrektioner af kvælstofnormer.....	12
2.5 Kvælstofnormer for græs.....	16
2.6 Brødhvede	18
3. Gødningsregnskab.....	20
3.1 Areal	23
3.2 Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.....	24
3.3 Andel af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der skal indgå i gødningsregnskabet	29
3.4 Handelsgødning	31
3.5 Anden organisk gødning.....	32
3.6 Andel af anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet.....	32
3.7 Samlet opgørelse.....	33
3.8 Pligtige efterafgrøder	34
3.9 Antal dyreenheder (DE) i perioden	38
4. Vejledning om randzoneordningen.....	43
4.1 Hvad går ordningen ud på?	43
4.2 Hvor og hvordan udlægges randzonen?	43
4.3 Hvilke andre krav er der til randzonen?	44
4.4 Særligt om randzoneordningens efterafgrødekrav	44
4.5 Tilmelding	45
5. Afmelding fra Register for Gødningsregnskab	46
5.1 Hvis du ønsker at afmelde dig.....	46
5.2 Når du skal afmelde din virksomhed	46
5.3 Afmelding ved overdragelseserklæring	46
5.4 Afmelding ved gødningsregnskabet	47
6. Leverandører, forarbejdnings- og forbrændingsanlæg.....	49
6.1 Leverandører af handelsgødning.....	49
6.2 Leverandører af anden organisk gødning.....	49

6.3 Biogasanlæg	50
6.4 Forarbejdningsanlæg	51
6.5 Forbrændingsanlæg	52
7. Generelle oplysninger	55
7.1 Regelsæt der danner grundlag for denne vejledning.....	55
7.2 Oplysning om virksomheds- og personoplysninger.....	55
8. Forkortelser	58

Tabeller

Tabel 1: Normer for landbrugsafgrøder og grønsager på friland (kvælstof, fosfor og kalium)

Oversigtstabel: Græssende dyr, minimum antal DE pr. ha

Tabel 2: Normer for andre kulturer (kvælstof, fosfor og kalium)

Tabel 3: 'Grønne marker', afgrødeoversigt

Tabel 4: Husdyrgødning, indhold af kvælstof, fosfor og kalium

Tabel 5: Husdyrgødning, korrektion af kvælstof- og fosforindhold

Tabel 5a: Husdyrgødning, standardforudsætninger for produktion

Tabel 6: Råprotein i grovfoderenheder til kvæg

Tabel 7: Råprotein og foderenheder i foder til svin

Tabel 8: Beregning af dyreenheder (DE)

Tabel 9: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvæg

Skemaer

Skema A: Gødningsplanlægning

Skema A (specialafgrøder): Gødningsplanlægning for specialafgrøder

Skema A1: Oplysninger om forventet højere høstudbytte

Skema A2: Normproduktion, beregning af husdyrgødningsproduktion

Skema B: Gødningsregnskab

Skema B1: Standardkvittering for overførsler af husdyrgødning

Skema B2: Oplysninger om dyretype og staldtype 2009/10

Hjælpekema (harmoni): Beregning af harmoniforhold

Hjælpekema (græsning): Beregning af græsningstryk

Hjælpekema: Husdyrgødning afsat på MVJ-0 arealer (2003 – 2005)

Ansøgningskema: Ansøgning om brug af brødhvedenormen 2009/10

Overdragelseserklæring

Resumé

For at sikre vandmiljøet er der indført regler for, hvor meget du må gødske i forhold til, hvor mange næringsstoffer de dyrkede afgrøder optager. Gødningsregnskabet er din opgørelse over hvor meget gødning, du har brugt. I denne vejledning kan du læse om de ordninger, der knytter sig til Register for Gødningsregnskab, plantedække, harmoniregler og 'randzoneordningen'. Du kan også finde tabeller og skemaer, som du kan bruge, når du laver gødningsplanlægning og gødningsregnskab.

Register for Gødningsregnskab (se afsnit 1)

Når du er med i Register for Gødningsregnskab, kan du købe handelsgødning uden afgift.

Du *kan* være med i registret, hvis din virksomhed:

- Har en momspligtig omsætning på over 20.000 kr. inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf

Du *skal* være med i registret, hvis din virksomhed udover ovenstående punkt:

- Har over 10 dyreenheder (DE) (se Tabel 8)
- Har en husdyrtæthed over 1,0 DE/ha, eller
- Modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning inden for en planperiode.

Når din virksomhed er tilmeldt registret, skal du:

- Lave en gødningsplanlægning (se afsnit 2) for, hvordan din gødning anvendes
- Beregne en kvælstofkvote for, hvor meget du må forbruge, og holde den opdateret
- Lave et gødningsregnskab (se afsnit 3), der viser, hvor meget gødning du har forbrugt i forhold til din kvote
- I gødningsregnskabet opgøres også, om du overholder regler om plantedække, efterafgrøder og harmoni.

Plantedække og efterafgrøder (se afsnit 3.8)

Reglerne fastsætter, hvor stor en del af dine marker, du skal have tilplantet eller tilsået i vinterhalvåret, og hvilke typer af afgrøder, du skal så. Reglerne om plantedække gælder, uanset om du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab.

Du skal overholde reglerne om plantedække, hvis din virksomhed:

- Er på mindst 10 ha (matrikulært areal), og
- Har en momspligtig omsætning på over 20.000 kr.

Harmoniregler og harmonikrav (se afsnit 3.9)

For at have en fælles enhed omregnes størrelsen af dit dyrehold til antal DE. Det vil sige, at du skal beregne, hvor mange DE du i alt har haft i planperioden, og hvad dit harmoniareal har været i samme planperiode.

Hvis du har et dyrehold på over 3 dyreenheder (DE) eller modtager husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning fra 3 eller flere DE, er du omfattet af harmonireglerne. Reglerne fastsætter, hvor meget husdyrgødning du må anvende i forhold til størrelsen af dit areal. Som udgangspunkt må du udbringe husdyrgødning på din jord svarende til højst 1,4 DE/ha/planperiode, men der gælder særlige regler, f.eks. for kvægbrug.

Randzoneordningen (se afsnit 4)

På baggrund af regeringens indsatsplan om kompenserende foranstaltninger som følge af ophævelse af kravet om braklægning i 2008, er der etableret en frivillig randzoneordning.

Når du deltager i randzoneordningen kan du øge din virksomheds kvælstofkvote. Til gengæld er det et krav, at du øger dit areal med efterafgrøder og udlægger randzoner.

Afmelding fra Register for Gødningsregnskab (se afsnit 5)

Hvis du ikke længere ønsker at være med i Register for Gødningsregnskab kan du afmelde din virksomhed fra registret. Du afmelder din virksomhed ved at sende en overdragelseserklæring, et gødningsregnskab med ophørsdato i felt 917 eller sender et brev direkte til Plantedirektoratets Sektor for Miljø.

Kalender for 2009 - 2010

Kalender 2009 – 2010		
Når du er med i Register for Gødningsregnskab, skal du overholde nogle krav og frister. Nedenfor er en oversigt over de vigtigste. Du kan læse mere i de enkelte afsnit.		
2009	1. aug.	Planperioden 2009/10 starter
	1. aug. til 30. sep.	Forlænget planperiode 2008/09
	18. aug.	Ansøgning om anvendelse af brødhvedenorm for 2009/10
	1. sep.	Frist for indberetning af leverancer af forarbejdet husdyrgødning, handelsgødning, afgasset biomasse og anden organisk gødning for 2008/09
	Okt.	Indkaldelse af gødningsregnskab for 2008/09
2010	31. marts	Sidste frist for indberetning af gødningsregnskab for 2008/09
	21. apr.	Frist for gødningsplanlægning for 2009/10
	21. apr.	Frist for ansøgning om enkeltbetaling (gødningsplanlægningen kan integreres i denne)
	31. jul.	Sidste frist for tilmelding til Register for gødningsregnskab for planperioden 2009/10
	31. jul.	Planperioden 2009/10 slutter
	1. aug. til 30. sep.	Forlænget planperiode 2009/10
	1. sep.	Frist for indberetning af leverancer af forarbejdet husdyrgødning, handelsgødning, afgasset biomasse og anden organisk gødning for 2009/10
	Okt.	Indkaldelse af gødningsregnskab for 2009/10
2011	31.marts	Sidste frist for indberetning af gødningsregnskab for 2009/10

Ændringer i vejledningen i forhold til sidste år:

- Fristen for indberetning af gødningsregnskab er ændret til 31. marts i 2010 og 2011.
- Der er lavet nye afsnit om overdragelse af landbrugsjorder i forbindelse med efterafgrøder og efterafgrøder i forbindelse med en miljøgodkendelse, jf. afsnit 3.8.
- Dato for modtagelse af ansøgning om kvælstofnorm for brødhvede er ændret fra 19. august til 18. august, jf. afsnit 2.6.
- Tabel 4 er ændret i forhold til sidste planperiode. Koder for dyretype og stalddtype fremgår nu også af tabellen. Følgende stalddsystemer er taget ud af tabellen: For kvæg: ”trædeudmugning” og ”sengestald med præfabrikeret gulv”; For søer: ”individuel opstaldning med fast gulv” og ”løsdriftssystemer i farestald”; For pelsdyr: ”Stalddsystemer for mink med grusbund” og ”Ræve og finnracon”.
- Som følge af ændringer i husdyrbekendtgørelsen er omregningsfaktorerne for dyreenhedsberegningerne ændret, inklusiv krav om, at man skal korrigere antal DE for lavere mælkeydelse end normen, jf. tabel Tabel 8.
- Der er tilføjet et nyt felt (felt 120) til Gødningsregnskabet om efterafgrøder, således at efterafgrøder nu også kategoriseres i ”Evt. ekstra krav til pligtige efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse - angives i %” (felt 119) og ”Areal med efterafgrøder som følge af randzoneordningen” (felt 120), jf. Skema B.
- Der er lavet et nyt ”Skema B2: Oplysninger om dyretype og stalddtype 2009/2010”. Skemaet er en papirversion af punkt 2.5 ”Oplysninger til gødningsregnskab” i Gødnings- og Husdyrindberetningen (GHI).
- Der er lavet et nyt ”Hjælpekema: Husdyrgødning afsat på MVJ-0 arealer (2003-2005)”. Hjælpekemaet skal tydeliggøre, hvordan man indberetter sit gødningsregnskab når man har arealer med denne type MVJ-tilsagn

1. Tilmelding til Register for Gødningsregnskab

1.1 Hvem skal tilmelde sig?

Du har pligt til at tilmelde din virksomhed, hvis den har en årlig momspligtig omsætning på mere end 20.000 kr. inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, og samtidig opfylder mindst én af disse betingelser:

- Har mere end 10 dyreenheder (DE)
- Har mere end 1 DE pr. ha, eller
- Modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning i planperioden.

Du skal tilmelde din virksomhed inden 21 dage efter, at den opfylder kravene.

1.2 Hvem kan tilmelde sig?

Hvis du vil være med i Register for Gødningsregnskab, fordi du gerne vil købe afgiftsfri handelsgødning, kan du tilmelde din virksomhed, hvis den har:

- En årlig momspligtig omsætning på 20.000 kr. inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf.

Du skal tilmelde din virksomhed inden 31. juli 2010, hvis du vil være med i planperioden 2009/10, og kunne købe afgiftsfri handelsgødning i denne periode. Du skal være opmærksom på, at hvis din virksomhed ikke er tilmeldt registret, kan bedrifter, der leverer husdyrgødning til dig, ikke trække denne leverance fra i deres gødningsregnskab.

1.3 Hvem kan ikke tilmelde sig?

Kravet om årlig omsætning betyder, at du ikke kan tilmelde din virksomhed, hvis du ikke er momsregistreret. Kravet om at omsætningen skal være inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, betyder, at f.eks. golfbaner, parker, fodboldbaner, rideskoler og hestepensioner, ikke kan være med.

Hvis du har en virksomhed med blandet drift, dvs. hvis du både driver virksomhed inden for planteavl, husdyravl, skovbrug og f.eks. har en hestepension, og din momspligtige omsætning inden for planteavl, husdyravl, skovbrug overstiger 20.000 kr., gælder reglerne om obligatorisk eller frivillig tilmelding, som nævnt ovenfor. Bemærk at minkavlere og økologiske bedrifter også er omfattet af reglerne.

1.4 Dine forpligtelser

Når din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab skal du:

- Lave en gødningsplanlægning
- Beregne virksomhedens kvælstofkvote
- Lave et gødningsregnskab, herunder beregning af virksomhedens kvælstofforbrug.

1.3 Overtagelse af en ophørt virksomhed

Hvis du overtager en virksomhed fra en anden har du en frist på 21 dage for tilmelding af virksomheden til registret. Du skal huske at få oplysninger fra den tidligere ejer om:

- Forbrugt, kvælstofkvote, kvælstoflagre og kvælstofforbrug.

Du skal desuden være opmærksom på antal udbragte DE pr. ha, specielt hvis du er svineproducent og overtager jorden fra et kvægbrug.

Når du overtager en ophørt virksomhed og tilmelder dig Register for Gødningsregnskab, skal du fremover indberette et gødningsregnskab. I planperioden 2009/10 har du ret til kvælstofkvoten for hele planperioden. Du skal derfor medtage al den gødning, der er brugt på de arealer du overtager i perioden - også den gødning som den tidligere jordbruger brugte. Du skal altså have alle forhold med i dit gødningsregnskab, også selvom den tidligere bruger vælger at indberette et gødningsregnskab for perioden 1. august 2009 og frem til den dato, hvor du overtager virksomheden.

Hvis du allerede er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du medtage forholdene i dit gødningsregnskab sammen med forholdene for din nuværende virksomhed.

Eksempel 1: Hvad skal den nye bruger indberette?			
Startlager pr. 1. august 2009		50 kg N	708
Indkøbt Handelsgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+ 700 kg N	703
Lager status pr. 31. juli 2010	150 kg N		705
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	- 0 kg N		704
Slutlager pr. 31. juli 2010 (felt 705 minus 704)	= 150 kg N	- 150 kg N	707
Samlet forbrug af handelsgødning i kg kvælstof 2009/2010 (felt 708 plus 703 minus 707)		= 600 kg N	706
I dette eksempel overtager en køber den 1. marts 2010 en ejendom med en samlet kvælstofkvote på 700 kg N. Sælger har oplyst, at ejendommen havde et startlager på 50 kg N (felt 708). Sælger har købt handelsgødning med 500 kg N, og den nye ejer køber fra den 1. marts til den 31. juli 2010 handelsgødning med 200 kg N. Indkøbt handelsgødning er derfor i alt: 200 kg N + 500 kg N = 700 kg N (felt 703). Ved planperiodens udløb den 31. juli er der et lager på 150 kg N (felt 707). Det samlede forbrug er derfor indkøb (700 kg N) + startlager (50 kg N) – slutlager (150 kg N) = 600 kg N (felt 706).			

2. Gødningsplanlægning

Når du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du lave en gødningsplanlægning, der viser, hvilke marker og afgrøder, du planlægger at dyrke i sæsonen. Ud fra gødningsplanen beregner du en kvote for, hvor meget kvælstof du må fordele på dine marker. Dette er din kvælstofkvote. For at beregne kvoten bruges altså planlagte afgrøder (mark, areal, afgrøde), afgrødens kvælstofnorm, afgrøder dyrket sidste år (forfrugt), jordbundstype, efterafgrøder og kvælstofprognosen.

Du har mulighed for at korrigere din kvælstofkvote, hvis du har forhøjede udbytter eller er udsat for ekstremt vejr. Du *skal* korrigere din kvælstofkvote, hvis du har MVJ-aftaler, MB-aftaler eller andre aftaler (se afsnit 2.4).

Du skal være opmærksom på, at der er særlige regler for græs og brødhvede (se afsnit 2.5 og 2.6) samt regler om pligtige efterafgrøder (se afsnit 3.8).

Frist for gødningsplanlægning

Din gødningsplanlægning skal være klar inden den 21. april 2010. Hvis du tilmelder dig til Register for Gødningsregnskab senere, skal du lave gødningsplanlægningen snarest efter, at du har modtaget dit tilmeldingsbevis.

Du kan med fordel lave din gødningsplanlægning sammen med din ansøgning om enkeltbetaling til FødevarerErhverv. Det vil i så fald betyde:

- Kravet om udfyldelse af gødningsplanlægning i papirskema (Skema A) bortfalder.
- Fødevarerministeriet beregner din kvælstofkvote ud fra de indtastede oplysninger
- Du kan se din procent med pligtige efterafgrøder
- Oplysninger, som du ellers selv skal overføre til dit gødningsregnskab, bliver fortrykt i dit gødningsregnskab. Du skal blot korrigere for eventuelle ændringer, der er sket i løbet af planperioden.

Hvis du ikke søger om enkeltbetaling, kan du alligevel bruge den elektroniske ansøgning om enkeltbetaling til gødningsplanlægning, men oplysningerne bliver ikke gemt af Fødevarerministeriet. Du skal derfor selv opbevare dem, og oplysningerne bliver ikke fortrykt i dit gødningsregnskab.

Du kan også lave planlægningen i Skema A, eller i andre skemaer, godkendt af Plantedirektoratet. Der er et særligt Skema A til specialafgrøder, der omfatter skov-, planteskole-, drivhus-, og/eller juletræskulturer. Begge skemaer finder du bagest i vejledningen.

For at du kan anvende gødningsplanen som dokumentation for ændringer skal du ajourføre din gødningsplanlægning i løbet af planperioden, så den svarer til de faktiske forhold. Vær opmærksom på at gemme den oprindelige gødningsplan, som viser at gødningsplanlægningen er udført inden for fristen.

Særligt for MJV-ordninger: Ved følgende MVJ-ordninger, skal du lave en gødningsplanlægning, også selvom du ikke er med i Register for Gødningsregnskab:

- MVJ-tilsagnstype 1: Aftale om nedsættelse af kvælstoftilførslen
- MVJ-tilsagnstype 4: Miljøvenlig drift af græs, niveau 1 (maks. 80 kg total N pr. ha)
- MVJ-tilsagnstype 5: Pleje af græs- og naturarealer, hvis der er MVJ-aftale om tildelelse af maksimalt 80 kg total N pr. ha, eller

- MVJ-tilsagnstype 11: Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer (2003-2005 tilsagn) med mulighed for tilførsel af gødning udover den gødning, som græssende dyr efterlader. I disse tilfælde skal du også lave et gødningsregnskab, som du skal opbevare i mindst 5 år.

Du skal være opmærksom på, at der kan være særlige regler for beregning af virksomhedens produktion af husdyrgødning ved MVJ-aftaler (se afsnit 3.2).

2.1 Gødningsplanlægning sammen med ansøgning om enkeltbetaling

Når du søger om enkeltbetaling, kan du indberette oplysninger, der også benyttes i din gødningsplanlægning. Her udfylder du oplysninger om mark nr., areal og afgrøder (Du kan finde forklaringer på begreber i afsnit 2.3).

Eksempel 2: Sådan ser den elektroniske version af gødningsplansiden ud i ansøgning om enkeltbetaling for 2009. Du vil kunne finde det opdaterede skema for 2010 på www.ferv.fvm.dk

Side 4 - Gødningsplanlægning: Oplysninger om jordbundstype, forfrugt og efterafgrøder til beregning af kvælstofkvote

Denne side indeholder oplysninger til beregning af kvælstofkvoter mm. Hvis du ønsker at oprette eller slette marker, skal du gøre det på Side 3.

Ansøgningsnr.: 57138
Årstal: 2009
 EHA2009 Ansøgning

Udskriv | Teknisk hjælp
 Vejledning til siden

Du mangler angivelse af om udbragt mængde husdyrgødning og anden organisk gødning for 2006/07 svarer til under eller over 0,8 DE/ha.
 Du mangler angivelse af β-rr, eller forbrug for mindst en mark.

Den beregnede N-kvote for bedriften skal reduceres, hvis arealerne gennem anden lovgivning eller ved aftale med offentlig myndighed maksimalt kan tilføres en kvælstofmængde, der er lavere end Plantereksorats normer. Det er muligt at indlægge disse korrektioner i kolonnen "N-korrektion". I denne kolonne kan der også korrigeres for højere forventede høstudbytter og konsulerterklæringer.

For økologiske marker og marker under omlægning må der max. tilføres 170 kg total-N i gns. pr. ha. Evt. uadnyttet N-kvota på disse marker kan ikke anvendes på evt. ikke-økologiske marker.

Antal ha med pligtige efterafgrøder dyrket i efteråret 2008: ha

Hovedparten af min agerjord er beliggende i kommunenr. EHV/SG
 (beregnet ud fra ejendommene på side 2):
 Hvis angivet kommunenr. ovenfor ikke er korrekt, så skriv det rigtige her: EHV/SG

For kvægbrug: Jeg har anvendt de særlige harmoniregler på 2,3 dyreenheder pr. ha:

Der blev i 2007/2008 udbragt husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til:
 under 0,8 eller ingen DE/ha harmoniareal
 0,8 DE/ha harmoniareal og derover

Antal ha dyrkningsjord du har udlagt med randzoner i randzoneordningen: ha
 Med dyrkningsjord menes arealer der enten var dyrket eller brakkigt i 2008.

Førige 1-14 af 14 | Næste

Mark nr.	Ha	Jb nr.	Vandring	Forfrugt kode Se note 1	Forfrugt	Afgrødekode	Flore afgrøder pr. mark (+/-)	Afgrødeart	Efterafgrøde og udlæg, kode Se note 2	Efterafgrøde	Efterafgrøde og udlæg, areal	N-korrektion Se note 3 (kg N/ha)	N-norm afgrøde (kg N/ha)	N-fradrag forfrugt (kg N/ha)	N-norm efterafgrøde (kg N/ha)	Ekstra N pga. randzoner (kg N/mark)	N-kvota i alt (kg N/mark)	Mark med ekstra kvote pga. randzoneord. (kg P/ha)	P-norm afgrøde (kg P/ha)	P-norm efterafgrøde (kg P/ha)	P-behov i alt (kg P/mark)	Mark nr.	
1-0	2,55				Andre kornarter, vårslet	4	Andre kornarter, vårslet															59	1-0
1-1	0,83				Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)	260	Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)															24	1-1
1-2	2,55				Havre	3	Havre															66	1-2
2-0	3,14				Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)	260	Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)															91	2-0
2-1	1,50				Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)	260	Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)															44	2-1
3-0	3,27				Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)	260	Klævergræs under 50 pct. kløver (omdrit)															95	3-0

For at kunne beregne kvælstofkvoten og gøre din gødningsplanlægning færdig skal du tilføje nogle få ekstra oplysninger til din ansøgning om enkeltbetaling på side 4. Her skal du notere

JB-nr. (jordtype), eventuel vandingstilladelse (i feltet ”Vanding”), forfrugt, efterafgrøder, og hvis du dyrker flere hold afgrøder pr. vækstsæson. Du skal ikke anføre korrektionen for kvælstofprognosen da korrektionen sker automatisk, efter at prognosen er offentliggjort.

2.2 Gødningsplanlægning i Skema A og Skema A (specialafgrøder)

Skema A er vedlagt i denne vejledning. Du skal udfylde alle felter. En nærmere forklaring af de oplysninger du skal give, kan du finde i afsnit 2.3. Hvis du har en vandingstilladelse, skal du tilføje et V i kolonne 3 ”JB-nr.”. Har du specialafgrøder (skov-, planteskole-, drivhus-, og/eller juletræskulturer), skal du bruge skema A (specialafgrøder).

Kvælstofkvote og planlagt forbrug

Du kan beregne din kvælstofkvote på bagsiden af skema A:

- Markernes kvælstofkvoter lægges sammen i kolonne 10 og summen overføres til første række i skemaet på bagsiden (felt 1)
- Herefter trækker du forfrugtsværdien af efterafgrøder i efteråret 2009 fra (felt m)
- Til sidst korrigerer du for kvælstofprognosen (offentliggøres medio marts 2010).

Kvælstofprognosen

Du skal korrigere din kvælstofnorm for de afgrøder, du dyrker ud fra den årlige kvælstofprognose. Plantedirektoratet offentliggør prognosen omkring medio marts 2010. Korrektionen skal kun foretages for arealer med korn og forårssåede afgrøder (herunder grønsager og krydderurter), og afgrøder, der har en højere kvælstofkvote end 0 kg N pr. ha efter, at forfrugtsværdier er trukket fra. Din kvælstofkvote kan derfor ikke blive negativ.

For at udregne hvor meget du skal korrigere dit kvælstofforbrug, skal du for hver jordtype gange antal hektar med kvælstofprognosens tal for jordtypen i kg N pr. ha. Kvælstofprognosen kan være positiv, negativ eller neutral. Hvis prognose er negativ, oplyser du dette med et minustegn. Resultaterne lægges sammen, så du kan se, hvor meget du skal lægge til eller trække fra for at få din endelige kvælstofkvote. Når du benytter ansøgning om enkeltbetaling til gødningsplanlægningen sker korrektionen for prognosen automatisk. Ellers kan du bruge bagsiden af skema A.

Fosfor og kalium

Du *kan* oplyse behovet for fosfor i gødningsplanlægningen. Du kan finde de retningsgivende normer ved standardudbytte for JB 2 + 4 og middel fosfortal (Pt. 2-4) i Tabel 1. Hvis du ønsker at planlægge kaliumbehovet, kan du finde retningsgivende normer ved standardudbytte for JB 2 + 4 og middel kalital (Kt. 8-11) i Tabel 1.

Specialafgrøder (skov-, planteskole-, drivhus-, og/eller juletræskulturer)

Hvis du har specialafgrøder, kan du lave din gødningsplanlægning i skema A (specialafgrøder), eller i andre skemaer, godkendt af Plantedirektoratet. Du kan bruge skemaet, hvis du kun dyrker afgrøderne i Tabel 2, og i denne planperiode ikke bruger husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller anden organisk gødning. Forskellen mellem gødningsplanlægning for disse typer afgrøder, i forhold til at bruge det almindelige skema A, er, at du finder din kvælstofnorm i Tabel 2, og at du skal oplyse, om du dyrker afgrøder i et åbent eller et lukket system.

Du beregner markens kvælstofnorm pr. hektar ved at trække forfrugtsværdien (afhængig af forrige års afgrøde) fra grundnormen for afgrøden og indregne eventuelle korrektioner. Til sidst udregner du markens samlede kvælstofkvote ved at gange markens areal med afgrødens

---

kvælstofnorm, kolonne 2 x kolonne 9. Den samlede kvote for alle marker får du ved lægge tallene i kolonne 10 sammen.

Kvælstofnorm og -kvote: Hvis du har omsået, beregner du kvoten ud fra den afgrøde, du senest har sået. For lukkede systemer er normen den brugte mængde kvælstof og ved udfyldelsen af gødningsplanlægningen skal du sætte kvælstofkvoten til det forventede forbrug pr. ha. Hvis du dyrker kulturer, der ikke har en artsspecifik kvælstofnorm, kan du få tilladelse til at bruge en højere kvælstofnorm. Du skal lave en skriftlig ansøgning, hvor du dokumenterer, at du ud fra god dyrkningspraksis har behov for en højere kvælstofkvote end den, der står i fællesnormen.

2.3 Hvad skal oplyses ved gødningsplanlægning

Nedenfor er en liste over oplysninger, der skal med i gødningsplanlægningen. De to efterfølgende afsnit beskriver, hvordan du gør.

- 1. Mark nr./markblok nr.:** Er den enkelte marks identifikations-nr. Du skal oplyse mark-nr. (og markblok-nr. ved enkeltbetalingsansøgning) for alle dine marker. Det er kun dyrkede, udyrkede og udtagne marker, der er omfattet af reglerne om gødningsplanlægning.
- 2. Areal (ha):** Er markens størrelse i hektar. Du skal oplyse markens areal i hektar med mindst én decimal ved udregninger i forbindelse med gødningsplanlægning. Du skal dog skrive to decimaler, hvis du søger om enkeltbetaling.
- 3. Afgrøde:** Er afgrøden/afgrøderne i denne planperiode. Det er de samme afgrødekoder som i ansøgning om enkeltbetaling. Du kan finde afgrødekoderne i Tabel 1 og Tabel 2. Hvis afgrøden ikke er nævnt specifikt i Tabel 1 eller Tabel 2, skal du bruge en fællesnorm, f.eks. "Andre kornarter, efterårssået", eller for specialafgrøder, f.eks. "Anden træfrugt".
- 4. JB-nr. (jordtype):** Jordtype og JB-nr. bestemmes ud fra jordtyper i pløjelaget. Hver jordtype har forskellig kvælstofnorm. Jordtyperne er: Grovsand, finsand, sandblandet lerjord, lerjord og vandet sandjord. Jordtype 12 (specielle jordtyper) kan du dele ind under grovsand, sandblandet lerjord eller lerjord, hvis teksten svarer til disse jordtyper. Jordtypen for jorderne på din bedrift kan du finde på www.djf-geodata.dk
- 5. Vandet sandjord:** Er marker, der vandes, og derfor har en anden kvælstofnorm. Du kan benytte normerne for vandet sandjord, hvis du kan dokumentere en vandingstilladelse på minimum 75 mm vand, svarende til 750 m³ pr. ha. Du kan beregne størrelsen på det areal du kan vande, hvis du vil opfylde dette krav, ved at dividere den samlede vandmængde i din vandingstilladelse med 750 m³ pr. ha.
- 6. Forfrugt:** Markens forfrugt er hovedafgrøden på marken året før. Hvis du f.eks. har dyrket korn med græsudlæg i foråret 2009, er det kornafgrøden, du skal oplyse som forfrugt for afgrøden i 2010. Nogle forfrugter samler mere kvælstof op end andre, og frigiver det til gavn for de afgrøder, der følger efter. Forfrugtsværdien er med til at dække kvælstofbehovet for den efterfølgende afgrøde. Derfor skal du trække værdien af forfrugten fra kvælstofnormen til afgrøden. Du finder forfrugtsværdien af afgrøden fra sidste år i Tabel 1 og 2. Hvis der for afgrøden i den nye sæson står 'Nej' i kolonne 4 'Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm' i Tabel 1, skal du skrive forfrugtsværdien som nul.
- 7. Kvælstofnorm:** Er den maksimale mængde kvælstof du må bruge til at dyrke en bestemt afgrøde. Ud for hver afgrøde i Tabel 1 og 2, står der hvilken kvælstofnorm afgrøden har på forskellige jordtyper.
- 8. Efterafgrøde:** Er afgrøder, der står på marken efter høst af hovedafgrøden, og derfor opsamler kvælstof, så det ikke udvaskes til vandmiljøet. I forbindelse med din gødningsplanlægning skal du oplyse, om du skal etablere 10 eller 14 pct. pligtige efterafgrøder af din virksomheds efterafgrødegrundareal (se afsnit 3.8). Hvis du er økolog, skal du etablere seks eller 10

pct. pligtige efterafgrøder. Du skal ligeledes oplyse, hvor du etablerer eller udlægger efterafgrøder i efteråret 2010. I skema A, skal du oplyse summen af arealer med pligtige efterafgrøder.

2.4 Korrektioner af kvælstofnormer

Du *skal* korrigere din kvælstofkvote, hvis du har arealer med MVJ-aftaler, MB-tilsagn eller andre aftaler. I gødningsplanlægningen skal du markere dette i kolonnen ”N- korrektion” i enkeltbetalingsansøgningen, eller i kolonne 8 ”Evt. N-korrektion” i Skema A. Du skal også skrive andre begrænsninger i kvælstofforbruget i denne kolonne, f.eks. begrænsninger i forbindelse med indsatsplaner til drikkevandsbeskyttelse (angivet med tal). Du *kan* korrigere din kvælstofkvote, hvis du har forhøjede udbytter eller er udsat for ekstremt vejr.

MVJ-tilsagn, Miljøbetinget tilskud og andre aftaler

Hvis du har lavet en aftale med en offentlig myndighed eller har indgået et tilsagn om, at bestemte arealer skal have mindre kvælstof, er det den aftalte mængde, der er grundlaget for din kvælstofkvote på disse arealer. Der findes forskellige tilsagnstyper for forskellige år. Oversigt over tilsagnstyperne findes i ”Vejledning til Fællesskema 2009” (i bilag 2). Nedenfor gennemgås hvordan du behandler de forskellige typer tilsagn i forbindelse med gødningsplanlægningen.

Tilsagn indgået i år 2002 og tidligere, samt 2006 og senere:

A) MVJ-tilsagn med kvælstofkvote (tilsagnstype 4 og 5): Dette henviser til tilsagn indgået i 2002 og tidligere, hvor der i tilsagnet er bestemt en kvote for den totale mængde kvælstof, du må tilføre et areal (se eksemplet nedenfor). Bemærk at tilsagnet lyder på total kg N, hvilket betyder, at der ikke kan indregnes en udnyttelsesprocent (selvom der udbringes organisk gødning).

Eksempel 3: Korrektion ved MVJ-tilsagn om Pleje af græs med afgræsning (tilsagnstype 5)

MVJ-tilsagnet lyder på tildeling af maks. 50 kg total N/ha. Afgrødekoden er 253 og JB-nr. 3, som har N-normen 80 kg N/ha. Korrektionen bliver derfor: 80 kg N/ha – 50 kg N/ha = 30 kg N/ha. I korrektionskolonnen anføres ”-30”, som så fratrækkes afgrødens norm, der derfor ender på de tilladte 50 kg N/ha. Den husdyrgødning der afsættes på marken ved græsning, kan fratrækkes i bedriftens normproduktion.

B) MVJ-tilsagn uden kvælstofkvote (tilsagnstype 4, 5, 9, 16 og 40): Hvis dine husdyr afgræsser arealer med et MVJ-tilsagn, kan den mængde kvælstof, som de afsætter her, trækkes fra i gødningsregnskabet. Det gælder både ved afgræsning af arealer, der tilhører virksomheder, som er med i Register for Gødningsregnskab og på arealer, der tilhører virksomheder uden for registret. Tilsagnet skal være givet efter ordningerne: ’Miljøvenlig drift af græsarealer’ eller ’Pleje af græs- og naturarealer’. Dog må tilsagnet ikke være indgået i perioden 2003 til 2005 (se punkt C).

For afsætning af husdyrgødning på arealer med aftale om 0 kg N/ha, MVJ-0 arealer, gælder kravene i Oversigt 1. *Husk at disse arealer ikke er harmoniarealer.* Dette skyldes, at der ikke må udbringes husdyrgødning maskinelt på arealerne. Den husdyrgødning, der er afsat på arealet skal derfor ikke medtages som udbragt i gødningsregnskabet punkt 3.9 (se afsnit 3.9).

Oversigt 1: Husdyrgødning på MVJ-0 arealer (kan forekomme for tilsagnstyper 4, 5, 9, 13, 16 og 40)			
Egne dyr afgræsser egne MVJ-0 arealer			
Er med i Register for Gødningsregnskab		Er ikke med i Register for Gødningsregnskab ¹⁾	
- Kvælstof mængden angives som normproduktion i Gødningsregnskabet, felt 303 i Skema B. - Brug felt 319 i Gødningsregnskabet (Skema B) til at fratække den samme mængde kvælstof		Intet krav om gødningsregnskab	
Afgiver/modtager husdyrgødning til MVJ-0 arealer			
Modtager		Afgiver (ejer af dyrene)	
Er med i Register for Gødningsregnskab	Er ikke med i Register for Gødningsregnskab	Er med i Register for Gødningsregnskab	Er ikke med i Register for Gødningsregnskab
- Kvælstof mængden angives i Gødningsregnskabet som modtaget husdyrgødning, felt 304 i Skema B. - Brug felt 319 i Gødningsregnskabet (Skema B) til at fratække den samme mængde kvælstof. - Kopi af skema B1 eller græsningsaftale skal foreligge ³⁾	Ikke muligt! Skal være med i register Undtagelse ¹⁾ , hvor Græsningsaftale skal foreligge.	Gødning overført via Skema B1 med kryds i felt 166	Græsningsaftale skal som minimum foreligge hos modtager ²⁾
1) Mindre virksomheder som ikke er pligtige til at være med i Register for Gødningsregnskab (se afsnit 1). 2) Skriftlig græsningsaftale skal minimum indeholde: - Oplysninger om dyr eller DE der afgræsser - Græsningsperioden - Størrelsen af græsningsarealet - CVR-nr. eller CPRnr., navn og adresse - Antal slet skal kunne dokumenteres ved salgsbilag 3) Hvis afgiver (ejer af dyrene) er med i Register for Gødningsregnskab skal der foreligge en kopi af skema B1 fra afgiver. Hvis afgiver ikke er med i Register for Gødningsregnskab skal der foreligge en græsningsaftale.			

Tilsagn indgået i 2003 – 2005:

C) MVJ-tilsagn (tilsagnstyper 11 og 13). Her kan der være tale om tre forskellige typer MVJ-tilsagn:

1. Tilsagn med udtagingsforpligtelse: På arealer med denne tilsagnstype skal du anvende kvælstofnormen til afgrøder med afgrødekoderne 315 eller 319, og det er ikke nødvendigt at korrigere i kvælstofnormen.

2. Tilsagn om 0 kg N/ha, men afsætning fra dyr på arealet er tilladt: På disse arealer er det af betydning for dit gødningsregnskab om du har et græsningsstryk på over eller under 0,2 DE/ha, og om du er med i Register for Gødningsregnskab. Når du har dyr, der afgræsser dine egne arealer med en aftale om 0 kg N/ha, skal du følge de krav, der fremgår af ”Hjælpekema: Husdyrgødning afsat på MVJ-0 arealer (2003-2005)” bagerst i denne vejledning.

Hvis du afgiver husdyrgødning til arealer med en aftale om 0 kg N/ha eller modtager husdyrgødning på sådanne arealer, skal du følge kravene, der også fremgår af ”Hjælpekema: Husdyrgødning afsat på MVJ-0 arealer (2003-2005)”.

3. Tilsagn om at kvælstofkvoten nedsættes med en procentsats efter at kvælstofprognosen er indregnet: For at beregne hvor meget din kvote nedsættes, skal du gange den fastsatte reduktion (i pct.) med afgrødens kvælstofnorm efter korrektion for kvælstofprognosen og forfrugtsværdi. Er afgrødens kvælstofnorm f.eks. 250 kg N efter korrektionen for prognosen og forfrugtsværdi og du har en aftale om 30 pct. reduktion, vil din reduktion være 0,30 x 250 kg N = 75 kg N. 75 kg N skrives ind i gødningsplanlægningen under ’Evt. N-korrektion’.

D) *MVJ-tilsagn om Nedsat N (tilsagnstype 1)*: I disse tilsagn skal kvælstoftilførslen nedsættes til 60 pct. af kvoten. Der kan være tale om forskellige typer tilsagn om nedsættelse af tilførsel af kvælstof og hvordan den korrigeres i forhold til kvælstofprognosen. I eksemplet nedenfor kan du se, hvordan du udregner din korrektion i tre forskellige tilsagn.

Eksempel 4: Korrektion ved MVJ-tilsagn med 60 pct. af kvote

Baggrundsinformation om bedriften:

Afgrøde: Vårbyg

JB-nr. 5, Område B

Kvælstofnorm: 120 kg N/ha

Kvælstofprognosen: +5 (prognose for 2009 anvendt)

Kvælstofkorrektionen er 40 pct., da tilførslen skal nedsættes til 60 pct. af kvoten. Nedsættelse i kg kvælstof er derfor $0,4 \times$ kvælstofnormen for markens afgrøder, det vil sige $0,4 \times 120 \text{ kg N/ha} = 48 \text{ kg N}$. I 'Evt. N-korrektion' skriver du -48 kg N/ha og beregner herefter markens kvælstofkvote.

Korrektion for kvælstofprognosen (for de marker der skal korrigeres, dvs. korn og forårssåede afgrøder med en kvælstofkvote, der er større end 0 kg N):

1. Dit tilsagn siger, at du skal indregne nedsættelsen af dine markers kvælstofkvote før korrektion for kvælstofprognosen (typisk for aftaler før 2004). Her indsætter du de $+5 \text{ kg N/ha}$ i feltet hvor konsekvenserne af prognosen beregnes.
2. Dit tilsagn siger, at du skal indregne nedsættelsen af dine markers kvælstofkvote efter korrektion for kvælstofprognosen. Her beregner du kvælstofprognosen som: $60 \text{ pct.} \times$ kvælstofprognosen ($0,6 \times 5 = 3$). Du skal derfor skrive 3 som korrektion for kvælstofprognosen for det antal hektar du har tilsagn til.
3. Dit tilsagn siger, at dine marker ikke skal korrigeres for kvælstofprognosen. Her skriver du 0 for det antal ha, du har tilsagn til under korrektion for kvælstofprognosen.

E) *Miljøbetingsbetalt tilskud*: Der er forskellige ordninger for miljøbetingsbetalt tilskud til landbrugsarealer. De bestemmer, hvor meget kvælstof du kan give dine marker. F.eks. kan en aftale indbefatte, at der højst må tilføres 140 kg totalkvælstof i gennemsnit pr. ha for hele bedriftens harmoniareal. I en sådan aftale er de 140 kg N/ha total N, og kvælstofkvoten er gjort op i udnyttet kvælstof. Det vil sige, at den totale mængde kvælstof er blevet ganget med udnyttelsesprocenten. For din kvælstofkvote betyder det at:

- Hvis den beregnede kvælstofkvote overstiger de 140 kg totalkvælstof pr. ha harmoniareal, skal du se bort fra den beregnede kvælstofkvote og udelukkende bruge de 140 kg totalkvælstof pr. ha.
- Hvis den beregnede kvælstofkvote derimod er mindre end 140 kg totalkvælstof pr. ha harmoniareal, må du kun bruge gødning svarende til kvælstofkvoten.

Dit tilsagn kan også indbefatte, at kvælstofkvoten højst må være 75 pct. af kvælstofkvoten for det inkluderede areal, det vil sige, at din reduktion vil være 25 pct. Du skal derfor gange afgrødens kvælstofnorm efter du har korrigeret for kvælstofprognosen og evt. forfrugtsværdi) med reduktionen på 25 pct. Reduktionen skrives i kolonnen 'Evt. N-korrektion' (og bruges når markens kvælstofkvote skal udregnes).

F) *Kvælstofkontrakt*: Hvis du har en kvælstofkontrakt, skal du nedsætte hele bedriftens kvælstofkvote, efter korrektion for kvælstofprognosen, med den aftalte procentsats.

G) *Økologiske producenter*: For økologiske marker og marker, der er under omlægning, er det de økologiske regler, der gælder. Du må højst tilføre 170 kg totalkvælstof i gennemsnit pr. ha, også selvom den beregnede kvote er større. Hvis kvælstofkvoten derimod er mindre end 170 kg totalkvælstof pr. ha harmoniareal, må du kun bruge gødning svarende til den mindre

kvælstofkvote. De 170 kg N/ha er total N, og kvælstofkvoten er gjort op i udnyttet kvælstof, altså total kvælstof gange udnyttelseskrav.

Hvis du ikke udnytter din kvælstofkvote på disse marker, må du ikke bruge dette kvælstof på eventuelle ikke-økologiske marker. Du skal beregne bedriftens samlede kvælstofkvote på side 4 i enkeltbetalingsansøgningen uden at tage hensyn til, at du er økolog.

Forventet højere udbytte

Du kan få en højere kvælstofnorm til en afgrøde, hvis du kan dokumentere, at du tidligere har høstet et forhøjet udbytte for afgrøden. Det vil sige, at dit høstudbytte de sidste fem år i gennemsnit ligger højere end standardnormen i Tabel 1. Det forhøjede udbytte beregner du som et gennemsnit af de sidste fem planperioders høstudbytte af afgrøden. Du skal have dyrket afgrøden i minimum 3 år.

Dokumentation: Hvis du kan dokumentere, at du har dyrket afgrøden i alle fem planperioder, kan du udelade det højeste og det laveste høstudbytte ved beregningen. Hvis du mangler dokumentation for ét år, skal du regne det manglende års udbytte som det laveste, og samtidig udelade det år med det højeste udbytte. Har du kun dyrket afgrøden i tre år, skal alle tre år bruges ved beregningen. I din beregning kan du ikke medtage salg til andre tilmeldte jordbrugsvirksomheder og heller ikke afgrøder, der er brugt til opfodring af din egen besætning.

Det forventede udbytte skal du have fastlagt senest 21. april 2010. Det betyder, at du kan komme til at mangle dokumentation for udbyttet i planperioden 2008/09, hvis du først afsætter det på et senere tidspunkt. Udbyttet skal du derfor udelade af beregningen sammen med det højeste udbytte i de fire foregående planperioder. Dokumentationen skal være:

- Faktura på salg af hele afgrøden (opgjort i renvarevægt)
- Gødningsplaner, med afgrødens areal.

Hvis du bruger reglerne om forventet højere udbytte for en afgrøde, skal du udfylde skema A1. I enkeltbetalingsansøgningen noterer du dette, hvor du indberetter korrektioner til kvælstofnormen for en mark. I skema A afkrydses i feltet 'Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventet højere udbytte' (nederst på skemaet).

Din korrigerede kvælstofnorm: For at få din korrigerede kvælstofnorm, skal du finde korrektionsfaktoren for din afgrøde. Den står i Tabel 1, kolonne 15. Korrektionsfaktoren viser, hvor meget mere kvælstof pr. hektar, du må tilføre afgrøden, afhængigt af hvor mange hektokilo dit udbytte ligger over standardudbyttet pr. hektar. Den korrigerede norm skal du overføre til din gødningsplanlægning.

Eksempel 5: Korrektion ved forventet højere udbytte - havre på mark med JB-nr. 5					
År	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Udbytte Hkg/ha	65	67	56	69	65
Jordbruger vælger at udelade det højeste og det laveste udbytte af beregningen. Det vil sige, at kun tre planperioder medregnes. Normer og korrektionsfaktorer findes i Tabel 1, i eksemplet afgrødekode 3.					
Gennemsnit = $(65 + 67 + 65) \text{ hkg/ha} / 3 = 65,7 \text{ hkg/ha}$					
Udbyttensnorm = 55 hkg/ha					
Korrektionsfaktor = 1,5 kg N pr. hkg					
Ekstra kvælstof = $10,7 \text{ hkg/ha} \times 1,5 \text{ kg N pr. hkg} = 16,05 \text{ kg N/ha}$					
Kvælstofnorm = 90 kg N/ha					
Forhøjet norm = $90 + 16,1 = 106,1 \text{ kg N/ha}$					

Forpagtning/køb og nystartet: Som forpagter eller nystartet, kan du korrigere for forhøjet udbytte for én eller flere afgrøder, hvis den tidligere ejer har dyrket afgrøden, og du har dennes dokumentation. Har du dokumentation for et højere udbytte i f.eks. vinterhvede fra tidligere år og forpagter et areal, hvor du sår vinterhvede, gælder reglerne for forhøjet udbytte også for dine forpagtede arealer.

Miljøgodkendelser

Hvis du har lavet en aftale om reduktion af kvælstofnormen i forbindelse med, at du har fået en miljøgodkendelse fra kommunen til dit husdyrbrug (dette inkluderer også VVM godkendelser m.v.), skal du medtage denne reduktion i din gødningsplanlægning i kolonnen 'Evt. kvælstofkorrektur' (kolonne 8). Hvis du f.eks. har fået en reduceret kvælstofkvote for nogle marker eller for hele bedriften, bruger du denne som kvælstofkvote. Hvis du har fået en procentvis reduktion, ganger du det antal procent kvælstoftilførslen skal reduceres med markens kvælstofnorm og skriver tallet i kolonne 'Evt. N-reduktion'.

Ekstreme vejrtilfælde

Hvis du mister kvælstof, som du har udbragt på en mark eller på dele af en mark, på grund af ekstreme vejrtilfælde, kan din kvælstofkvote forhøjes. Du skal have en erklæring fra en planteavlskonsulent, der er ansat i en landøkonomisk forening, eller fra en konsulent, der er godkendt til dette af os. Erklæringen skal skrives på en blanket, der er godkendt af Plantedirektoratet og sendes til Plantedirektoratet, Sektor for Miljø. På baggrund af en besigtigelse af marken skal erklæringen indeholde en begrundelse for, hvorfor markerne afviger fra det normale. Du kan finde en formular til konsulenterklæringen på www.pdir.dk sammen med en vejledning.

Du må først tilføre yderligere kvælstof, når vi skriftligt har godkendt erklæringen. Vi behandler normalt erklæringer inden for syv arbejdsdage.

2.5 Kvælstofnormer for græs

For at kunne anvende kvælstofnormen for de forskellige kategorier af græs, skal du beregne udnyttelsen af græsset ved afgræsning og/eller slæt. Der er krav om at der skal være et bestemt antal græssende dyr pr. ha opgjort i dyreenheder eller tages et bestemt antal slæt (se Tabel 1, Oversigtstabellen). Du kan beregne græsningstrykket ved hjælp af hjælpeskemaet 'Hjælpeskemaet til beregning af græsningstryk'. Her kan du også beregne forholdet mellem kravet til antal dyreenheder og antal slæt. Du skal kunne dokumentere, at kravet bliver overholdt. Svin, fjerkræ, mink, samt dyr, der ikke kommer på græs, kan ikke tages med i beregningen af græsningstrykket.

Hvis dyr, der tilhører en anden virksomhed, afgræsser dine marker, skal du kunne dokumentere dette med en gødningskvittering (se Skema B1 bagerst i denne vejledning), hvor den afsatte mængde husdyrgødning i antal dyreenheder skal fremgå. Antal dyreenheder oplyst i Skema B1 skal ganges med 2, da det antages at græsningsperioden er 6 måneder. Hvis du ikke selv opfodrer slætgræs, skal du kunne dokumentere, at det er afsat til en anden virksomhed til opfodring.

Udlæg og efterslæt

Du skal være opmærksom på, at udlæg og efterslæt også skal med i beregningen af græsningsarealet, og dermed græsningstrykket pr. ha. Hvis du tager slæt på udlæg og efterafgrøder, skal du beregne det korrigerede græsningsareal ud fra afgrødekategorien. Kravet til antallet af slæt står i 'Oversigtstabellen'.

Græs i omdrift

Din mark er i omdrift, hvis den har været omlagt til en anden afgrøde inden for en femårs periode. Du skal bruge normerne for græs i omdrift, afhængig af kløverprocent i græsset (se Tabel 1).

Du skal kunne dokumentere et græsningstryk, der svarer til det minimum antal græssende DE/ha, som står i 'Oversigtstabellen'. Der er flere kategorier af græs i omdrift (f.eks. afgrødekode 260, 263 og 268). Udover krav til græsningstryk er afgrødekoderne opdelt efter normudbytte. Hvis du ikke kan dokumentere denne udnyttelse kan du benytte normen for "Græs og kløvergræs uden norm" (afgrødekode 264). Hvis græsset ikke udnyttes, kan du *ikke* give afgrøden en kvælstofnorm.

Permanent græs

Du skal benytte normerne for permanent græs, hvis der har været græs på marken i mindst fem år. Der er flere kategorier af permanent græs f.eks. 'Permanent græs, med normalt udbytte' (afgrødekode 252) og 'Permanent græs, uden kløver omlagt minimum hvert 5. år' (afgrødekode 257). Dette kan have betydning, når du søger om enkeltbetaling. Afgrødekoderne er samtidigt opdelt efter krav til græsningstryk og normudbytte.

På særligt produktive permanente græsarealer kan normen for afgrødekode 255, 'Permanent græs, under 50 pct. kløver omlagt mindst hvert 5. år' undtagelsesvis anvendes, hvis du kan dokumentere: 1) et græsningsniveau, der svarer til kravet for græs i omdrift, og 2) at udbyttet overstiger 4000 FE pr. ha. Dokumentationen skal være en foderplan med en opgørelse af det samlede producerede antal FE på virksomheden samt foderbehovet. Produktionen af FE skal du opgøre ud fra udbyttensnormerne for alle de dyrkede grovfoderafgrøder. Foderbehovet beregner du ud fra et maksimalt foderforbrug af græsafgrøder på 2500 FE pr. dyreenhed.

Eksempel 6: Hjælpekema til beregning af græsningstryk								
Afgrødekategori	Græsareal i alt Ha	Korrektionsfaktor ved slæt				Korrigeret areal (Beregnes kol. 1 - 5)	Minimum antal græssende DE pr. ha	Minimum antal DE i alt (Beregnes kol. 6 × 7)
		Areal m. slæt Ha	Antal slæt i gns. på slætareal	Andel pr. slæt af samlet udbytte	Beregnet slæt-areal (Beregnes kol. 2×3×4)			
Kolonne:	1	2	3	4	5	6	7	8
Permanent græs med normalt udbyttensniveau (252)	40	26	1	0,50	13	27	0,9	24,3
Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år (257)	90	90	3	0,33	90	0	2,1	0

Jordbruget har 40 ha permanent græs med normalt udbyttensniveau, hvor der tages ét slæt på 26 ha, og 90 ha permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år, hvor der tages tre slæt. Skemaet udfyldes som vist ovenfor. Krav til minimum antal græssende dyreenheder i alt = 24,3 DE.

Dyreholdet, der går ude, omfatter 32 ammekøer (over 600 kg) og 20 kvier og stude (tung race). Ammekøerne er på virksomheden hele året, mens de 20 kvier og stude blev solgt efter et halvt år i planperioden, da de var seks mdr. Dvs. der var 10 årsdyr kvier og stude.

Antal dyreenheder (DE) = (32/1,4 DE) + (10/4,9 DE) = 24,9 DE.

Derudover har jordbrugeren faktura for salg af slætgræs.

Det vil sige, at jordbrugeren kan benytte kvælstofnormerne for permanent græs med normalt udbyttensniveau (252), og permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år (257).

2.6 Brødhvede

For at benytte normen til brødhvede skal du sende en ansøgning til Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Planteproduktion. Landscentret kan give tilladelse til brug af normen til brødhvede på indtil 50.000 ha pr. planperiode på landsplan.

Betingelser

Før du kan benytte normen til brødhvede, skal du:

- Sende en ansøgning til Dansk Landbrugsrådgivning, Landscenteret inden fristen.
- Have en kontrakt med en grovvare- eller møllervirksomhed om levering af hvede til brødfremstilling for planperioden 2009/10 (høst 2010).
- Have et løfte om brug af norm til brødhvede fra Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret.

I kontrakten skal der være oplysninger om:

- Dit navn, adresse og CVR-nr.
- Navn, adresse og CVR-nr. på grovvare- eller møllervirksomheden, der aftager brødhveden
- Størrelsen af kontraktarealet (ha), hvedesort og den mængde kontrakten omfatter
- Den planperiode kontrakten omfatter og daterede underskrifter.

Dokumentation

Du skal have dokumentation for, at du i høsten 2008 eller 2009 har dyrket en vinterhvedesort, hvor du kunne bruge kvælstofnormen til brødhvede. Hveden skal du have leveret til en grovvare- eller en møllervirksomhed til brug for fremstilling af brød. Udover hvedesorten skal du oplyse den leverede mængde, indholdet af protein, faldtallet og hektolitervægten. Dokumentationen skal være en faktura, en kvittering eller lignende. Du skal gemme dokumentationen og kontrakten på din virksomhed i fem år.

Oversigt 2: Godkendte vinterhvedesorter til brødhvede

Asano, Cardos, Ellvis, Hereward, Heroldo, Opus, Paroli, Skagen, Tommi, Torrild; Tuareg og Ure.

Krav til brødhvedens kvalitet er mindst:

- Faldtal 275
- Hektoliter 77 kg
- Proteinindhold 11,5 pct.

Alle tre krav skal være opfyldt.

Ansøgning om norm til brødhvede

Når du søger om norm til brødhvede, skal du bruge Plantedirektoratets skema 'Ansøgning om brug af brødhvedenormen 2009/10', som du finder i vejledningen. Du kan enten sende det på fax-nr. 87 40 52 00 eller i en kuvert mærket 'Brødhvede' til Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Planteproduktion, Udkærvej 15, Skejby, 8200 Århus N. Du kan også finde skemaet på www.landscentret.dk/broedhvede eller på www.pdir.dk. Du skal ikke sende dokumentation ind sammen med ansøgningen, og du skal ikke sende din ansøgning via både fax og brev. Du kan ikke sende ansøgningskemaet elektronisk via e-mail eller lignende.

Du kan sende en ansøgning i perioden 18. august 2009 til 21. april 2010. Ansøgningskemaer, som modtages inden 18. august 2009, ligestilles med skemaer, som modtages denne dato. Ansøgninger, som Landscentret modtager efter kl. 16.30, regnes for modtaget den næste hverdag.

Dette gælder også ansøgninger indsendt pr. fax. Hvis din ansøgning modtages på eller efter den dag, hvor arealgrænsen på 50.000 ha overskrides, vil du ikke kunne bruge normen for brødhvede. Hvis der allerede den 19. august 2009 er modtaget ansøgninger, hvor der samlet er ansøgt for over 50.000 ha, og hvis du opfylder betingelserne, vil tilladelsen gælde for et mindre areal. Normen til brødhvede fordeles efter en beregning, hvor de 50.000 ha divideres med det samlede ansøgte areal, som opfylder betingelserne.

Det er en god idé at kunne dokumentere afsendelse af ansøgning – f.eks. ved en afleveringsattest eller fax-kvittering. Du kan høre nærmere hos Landscentret (telefon 87 40 50 00), dit lokale planteavlsskontor eller Plantedirektoratet.

Hvis du ikke udnytter løftet eller overdrager arealer med brødhvedenorm

Hvis du ikke udnytter eller kun delvist udnytter dit løfte om brødhvedenorm, skal bedriftens kvælstofkvote reduceres tilsvarende, og du skal ajourføre din gødningsplanlægning.

Du kan ikke overdrage et løfte, hvis du ikke selv benytter det. Du kan kun overdrage løftet, hvis du også overdrager arealerne, hvor der er givet løfte om norm til brødhvede. Du skal give den nødvendige dokumentation videre til modtageren, og modtageren skal være indforstået med at overtage kontrakten.

Nyetablerede jordbrugere

Hvis du, som ny ejer eller bruger, har overtaget arealer, hvor der tidligere har været dyrket brødhvede, kan du bruge dokumentationen for brødhvede fra den tidligere bruger af jorden.

3. Gødningsregnskab

Når planperioden 2009/10 er slut, skal du lave en opgørelse over, hvor meget kvælstof du har brugt på din bedrift i forhold til din kvælstofkvote, og om du har overholdt reglerne om harmoni og plantedække. Alle informationerne opgøres i gødningsregnskabet. Plantedirektoratet indkalder dit gødningsregnskab i oktober 2010 i Gødnings- og Husdyrindberetningen (GHI). Gødningsregnskabet skal indberettes senest den 31. marts 2011. Du kan indberette gødningsregnskabet elektronisk i GHI (eller på papir). På indkaldelsen kan du se dit CVR-nr. og en adgangskode, som skal bruges til at indberette elektronisk på www.landbrugsindberetning.dk.

Der er flere fordele ved at indberette elektronisk:

- Der er indlagt regneværktøjer, der hjælper dig med at beregne gødningsproduktion, m.v. F.eks. er korrektionsformlerne for husdyrgødning og dyreenheder indlagt
- Oplysninger, du indtaster i 'Husdyrindberetningen', overføres, så de kan bruges i gødningsregnskabet med det samme
- Du kan uploade dit gødningsregnskab fra 'DLBR Mark' eller 'Næsgaard Mark'.
- Du kan udskrive en kvittering for at gødningsregnskabet er modtaget.

De oplysninger vi har om din virksomhed vil være forudfyldt i gødningsregnskabet – du skal blot tjekke, at de er korrekte. Forudfyldte oplysninger kan være:

- Kvælstofkvoten (fra din gødningsplanlægning i ansøgning om enkeltbetaling)
- Areal (fra din gødningsplanlægning i ansøgning om enkeltbetaling)
- Køb og videresalg af handelsgødning og anden organisk gødning (fra leverandør)
- Startlager af forskellige gødningstyper (fra slutlager i sidste planperiode 2008/09)
- Modtaget afgasset biomasse/forarbejdet husdyrgødning fra biogasanlæg/forarbejdningsanlæg
- Efterafgrødegrundareal (fra din gødningsplanlægning i ansøgning om enkeltbetaling), samt eventuelt overskud fra sidste år.
- Beregnet antal producerede dyr og årsdyr i planperioden (fra Danske Kvæg).

Hvis du ikke har mulighed for at indberette elektronisk, så kan du indberette på papir. Du kan bestille et papirschema på www.landbrugsindberetning.dk eller ved at ringe til Plantedirektoratet. Skemaet vil være fortrykt med oplysninger om din virksomhed. Du kan også bruge andre godkendte skemaer, f.eks. skemaer fra 'DLBR Mark', 'Næsgaard Mark' eller Skema B bag i denne vejledning.

Oversigt 3: Afhængigt af hvilken type brug du har, skal du opgøre forskellige tal i gødningsregnskabet				
	Husdyrbrug	Planteavler (der modtager husdyrgødning)	Planteavler (der ikke modtager husdyrgødning)	Punkt
Forhold mellem kvælstofkvote og forbrug	X	X	X	3.7
Areal	X	X	X	3.1
Forbrug af handelsgødning og anden organisk gødning	X	X	X	3.4, 3.5, 3.6
Pligtige efterafgrøder	X	X	X	3.8
Forbrug af husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning	X	X		3.2, 3.3
Harmoniforhold	X	X		3.9
Produktion af husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning	X			2.5, 3.2

I de følgende afsnit, gennemgås gødningsregnskabet skridt for skridt, som de vises i GHI.

Beregning af normproduktion og dyreenheder (punkt 2.5)

Hvis du har haft husdyr i planperioden, skal du udfylde afsnit 2.5 ”Oplysninger til gødningsregnskabet” i GHI, der svarer til Skema B2 i denne vejledning. Hvis du anvender den elektroniske indberetning, får du beregnet din normproduktion (husdyrgødningsproduktion) og hvor meget dette svarer til i dyreenheder (DE), når du indtaster antal dyr mv. Hvis du ikke indberetter elektronisk, skal du beregne din normproduktion i Skema A2 i denne vejledning, samt antallet af producerede dyreenheder i ”Hjælpekema til beregning af harmoniforholdene” (se mere om dette i afsnit 3.9).

Husdyrgødning: Din produktion af husdyrgødning afhænger hovedsageligt af, hvilke dyr din bedrift har (dyretype), antallet af dyr (årsdyr eller producerede dyr), og bedriftens staldsystem.

Årsdyr eller producerede dyr: Begrebet ’årsdyr’ gælder for nogle kategorier af husdyr. For dyretyper, der tælles i årsdyr, skal du opgøre antallet i besætningen, som et gennemsnit over året ud fra løbende besætningsoptegnelser. Bidraget af kvælstof fra et årsdyr er beregnet ud fra 365 foderdage. Eksempelvis svarer bidraget af kvælstof fra 2 stk. kalve, som du har haft et halvt år i planperioden, til bidraget fra ét årsdyr (2 stk. x 6 mdr. = 1 år).

For dyretyper, der tælles i ’producerede dyr’, skal du gøre antallet af dyr op ud fra slagteriarregninger eller lignende salgs- eller leveringsbilag. I begge tilfælde skal du kunne dokumentere din besætningsstørrelse. Ved beregning af antal smågrise skal du være opmærksom på, at normtallene er baseret på leverede smågrise. Du kan dog bruge producerede smågrise fra en smågriserapport til beregningen.

På samme måde skal du for slagtesvin være opmærksom på, at normtallene er baseret på producerede svin. Hvis du baserer opgørelsen på leverede slagtesvin, skal du beregne de producerede slagtesvin som leverede slagtesvin gange 1,01.

Staldsystem: Du skal vælge det staldsystem i Tabel 4, der minder mest om det du anvender. Alternativt kan du vælge ”Andre dyrearter eller staldsystemer”. Bemærk at antal dyr i så fald skal opgøres som antal dyreenheder.

Dyr, der går ude: Hvis du har en besætning med ammekøer og opdræt, geder eller får, der går ude hele året, men har et læskur, så skal staldtypen ’Dybstrøelse’ benyttes. Hvis køerne både går ude og i bindestald i løbet af året, så skal du vælge ’Bindestald’ for hele perioden. Hvis du har søer på friland, skal du anvende den tilhørende gødningstype ’Anden husdyrgødning’.

Korrektioner

Hvis forudsætningerne for din produktion afviger fra standarden i Tabel 5a, skal du korrigere din husdyrgødningsproduktion. Det skal du f.eks. gøre hvis dine slagtesvin i gennemsnit vejer mere end de 107 kg (levende vægt) ved slagting, der er angivet som afgangsvægt for slagtesvin i Tabel 5a. Har du kun slagtevægten for dine slagtesvin, skal du gange den med 1,31, for at beregne afgangsvægten.

Du skal korrigere med det, der kaldes type 1 korrektioner (se eksempel 7 nedenfor), dog ikke for afvigende mælkeydelse i forhold til kvælstofnormen, men for lavere mælkeydelse end normen i forhold til antal DE. Du kan korrigere for type 2 korrektioner, men du kan kun bruge

én type korrektion. Det vil f.eks. sige, at hvis du bruger type 2 korrektion, må du ikke samtidig korrigere for type 1.

Hvis du indtaster værdierne (f.eks. afgangsvægt) i den elektroniske indberetning, vil normproduktionen automatisk blive korrigeret. Hvis du udarbejder gødningsregnskabet på papir, så skal du bruge korrektionsformlerne i Tabel 5. Den beregnede korrektionsfaktor skal du skrive ind i kolonne 7 i Skema A2.

Skema A2: Produktion af husdyrgødning i planperioden: I Skema A2 kan du få hjælp til at beregne produktion af husdyrgødning i planperioden. Du skal skrive besætningsnr. og indføre oplysninger om dyretype, staldtype, antal årsdyr/producerede dyr, gødningstype og mængde kvælstof. Værdierne kan du finde i Tabel 4. I kolonne 7 skriver du eventuelle korrektionsfaktorer fra type 1 eller type 2 og MVJ. Du kan udregne den mængde kvælstof hver dyretype producerer ved at gange antal årsdyr/producerede dyr med kg kvælstof pr. årsdyr/producerede dyr, samt en eventuel korrektionsfaktor.

Eksempel 7: Beregning af normproduktion og type 1 korrektion							
Oplysninger om dyrehold og staldtype				Oplysninger om kvælstof			
Be-sæt-nings-nr.	Dyretype	Staldtype	Antal enheder* af dyretypen	Gødnings-type	Kg kvælstof pr. enhed af dyretypen	Eventuel korrektionsfaktor for ydelses- eller produktionsniveau mv. Se tabel 5	Kg kvælstof i alt (kg N) Beregnes som: kolonnerne 4 x 6 x 7
1	2	3	4	5	6	7	8
5213	Slagtesvin	Fuldspaltegulv	120	Gylle	25	1,0644	3193,1
5216	Smågrise	Fuldspaltegulv	141	Gylle	6	-	648,6
						Sum:	3842
*Årsdyr/producerede dyr ifølge enheder i Tabel 4.							
Et svinebrug har haft 1200 producerede slagtesvin, der i gennemsnit vejede 32 kg ved indgang og 110 kg ved afgang. Det har også 1410 producerede smågrise, der vejede 7,3 kg i gennemsnit ved indgang, og 31 kg ved afgang. Da standardværdien for slagtesvin er 105 kg ved slagting, skal her korrigeres. Her vælger jordbruger at bruge en type 1 korrektion. Formlen findes i Tabel 5. $((110-32) \times (13,32 + 0,1967 \times (110 + 32))) / 3023 = 78 \times (13,67 + 27,931) / 3023 = 78 \times 41,2514 / 3023 = 1,0644.$ Korrektionsfaktoren skrives ind i kolonne 7, og det samlede kg kvælstof kan beregnes.							

Type 1 korrektioner: Type 1 korrektion kan bevirke, at din normproduktion korrigeres enten op eller ned. Korrektionsformel 'type 1' skal du bruge, hvis din produktion i planperioden afviger i forhold til standardforudsætningerne i Tabel 5a. Det kan være ved korrektion af afvigende ind- og/eller afgangsvægt (tyrekalve (0-6 mdr.)), ungtyre, smågrise og slagtesvin). For slagtekyllinger skal du korrigerer ud fra afvigende slagtealder eller levende vægt ved slagting. Type 1 kan du også bruge, hvis du vil korrigerer for afvigende mælkeydelse. Den værdi du skal bruge, skal være baseret på et gennemsnit for produktionen. Du kan bruge op til 4 decimaler, eller afrunde resultatet efter almindelige regneregler.

Du skal kunne dokumentere afvigelserne, f.eks. ved afregninger fra slagteri, mejeri eller fakturaer på køb af dyr. Dokumentationen skal dække indeværende planperiode og skal ligge på bedriften sammen med dit gødningsregnskab.

Type 2 korrektioner (egne tal for ydelses- eller produktionsniveau, fodermængde og sammensætning): Korrektionsformel 'type 2' kan du benytte, hvis du vil korrigere et sæt af afvigende værdier for ydelses- eller produktionsniveau, samt fodermængde og -sammensætning. Der er mulighed for type 2 korrektion for malkekøer, ammekøer, tyrekalve (0-6 mdr.), ungtyre, søer, smågrise, slagtesvin, slagtefjerkræ, høns, hønniker og mink (Tabel 5).

Hvis du benytter egen avl til fodring af din besætning, eller blander foder ud fra egen avl og indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af deklARATIONEN, skal du benytte standardværdier for indholdet af råprotein pr. foderenhed. Standardværdierne står i Tabel 6 for kvæg og Tabel 7 for svin. I Tabel 7 kan indhold angivet i gram pr. kg foder også bruges ved korrektion hos fjerkræ.

Du skal have dokumentation for de afvigende værdier. Det kan f.eks. være effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september 2008 til 15. februar 2010.

Du kan desuden korrigere for fosformængde, eller for afgræsning af MVJ-arealer (se nærmere om dette under afsnit 3.2).

Rediger gødningsregnskabet

Når du har udfyldt afsnit 2.5 i GHI, skal du gå videre til selve gødningsregnskabet. Ophørsboksen skal du kun bruge, hvis du vil afmelde dig fra Register for Gødningsregnskab (se mere om afmelding i afsnit 5).

3.1 Areal

Du skal overføre din virksomheds samlede dyrkede, udyrkede og udtagne areal fra din gødningsplanlægning.

Harmoniareal

Hvis bedriften har husdyr eller modtager husdyrgødning, skal du oplyse dit harmoniareal. Dit harmoniareal består af arealer, herunder tilforpagtede arealer, hvor du har afgrøder, der har en kvælstofnorm eller et vejledende behov for fosfor og/eller kalium, jf. Tabel 1 og 2. Du kan kun medregne arealer, som du kan og må udbringe husdyrgødning på. Du kan ikke medtage bortforpagtede arealer.

Følgende arealer kan ikke medregnes til harmoniarealet:

- Arealer, der ikke har en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium ifølge Tabel 1 og 2
- Skovarealer – dog kan arealer med pyntegrønt og juletræer samt arealer med nyplantning af skov på tidligere skovarealer, hvor beplantningen er under tre meter høj, medregnes til harmoniarealet
- Arealer, hvor husdyrgødning normalt ikke kan eller må bringes ud, f.eks. skrænter, bakkede arealer, mose- og hedearealer, våde enge og lignende, eller hvor det er aftalt, at der ikke må udbringes husdyrgødning

- Arealer, hvor det er aftalt, at der kun må udbringes den mængde kvælstof som dyrene afsætter ved afgræsning.
- Flerårigt eller 1-årigt udtagne arealer, med mindre de anvendes til dyrkning af non-food afgrøder, som har et gødskningsbehov, jf. Tabel 1 og 2
- Bortforpagtede arealer.

Hvis dine harmoniarealer ligger i stor afstand fra det/de opbevaringsanlæg, som du udbringer husdyrgødning fra, kan Plantedirektoratet kræve dokumentation for, at arealerne reelt indgår i fordelingen af husdyrgødning.

Overdragelse af arealer i en planperiode: De arealer du overdrager, medtages hos den, der overtager arealerne. Husdyrgødning, der er udbragt på arealet i samme planperiode, samt overtagne lagre, medtages også hos denne.

3.2 Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

Du beregner dit forbrug af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning ved at lægge din produktion af gødning sammen med startlager, samt den mængde gødning, du har modtaget. Fra dette trækker du både den mængde gødning, du har afsat og dit slutlager. Slutresultatet er dit totale forbrug.

Eksempel 8, punkt 3.2 Samlet forbrug af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning			
Startlager pr. 1. august 2009		1050 kg N	310
Normproduktion i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+ 8956 kg N	303
Modtaget husdyrgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+ 2030 kg N	304
Afsat husdyrgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		-0 kg N	305
Husdyrgødning afsat til afbrænding i miljøgodkendt forbrændingsanlæg		- 1000 kg N	321
Husdyrgødning afsat til udlandet ifølge regler		-0kg N	320
Husdyrgødning afsat til MVJ 0N arealer via græssende dyr		-350 kg N	319
Afsat forarbejdet husdyrgødning til ikke-tilmeldt virksomhed		-0 kg N	177
Lagerstatus pr. 31. juli 2010	1230 kg N		307
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	310 kg N		306
Slutlager pr. 31. juli 2010 (Beregnes som felt 307 - 306)	920 kg N	- 920 kg N	309
Samlet forbrug af husdyrgødning i kg kvælstof i planperioden 2009/10 (Beregnes som felt 310 + 303 + 304 - 305 - 321 - 320 - 319 - 177 - 309)		= 9766 kg N	308
En virksomhed, der bruger husdyrgødning, skal gøre det samlede forbrug op. Først opgøres den husdyrgødning, der har været til rådighed. Det vil sige startlager, produktion og modtaget husdyrgødning. Startlager overføres fra sidste år, mens produktionen beregnes ud fra dyr og staldsystemer enten i den elektroniske indberetning, eller på papir. På kopien af gødningskvitteringerne for modtaget husdyrgødning fremgår det, at der er modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, hhv. 920 kg N og 1110 kg N, altså i alt 2030 kg N. Herfra trækkes den gødning, der er afsat. Jordbruger har afsat gødning til afbrænding og har fået målt indholdet af kvælstof til at være 1000 kg N. Herudover har nogle af dyrene på bedriften afgræsset et MVJ-areal, der ellers ikke har en kvælstofkvote. Den afsatte mængde (350 kg N) kan derfor trækkes fra. Endeligt, har jordbruger et lager af gødning, der gemmes til næste planperiode (2010/11). Det trækkes fra efter, at det er justeret for et forbrug på 310 kg N i den forlængede planperiode. Det samlede forbrug af husdyrgødning bliver 9766 kg N.			

Forarbejdet husdyrgødning: Forarbejdet husdyrgødning er produkter af husdyrgødning fra et forarbejdningsanlæg (f.eks. et gyllesepareringsanlæg), dog ikke afgasset biomasse, med mindre der sker en efterafgasning. Forarbejdning af husdyrgødning kan f.eks. være en deling af

---

gødningen i fraktioner med forskellig sammensætning og indhold af næringsstoffer, pelletering af gødning og/eller andre former for bearbejdning, som bevirker at sammensætningen er ændret i forhold til det oprindelige gødningsindhold. Det samlede indhold af kvælstof ændres dog ikke. I gødningsregnskabet opgøres forbruget af forarbejdet husdyrgødning sammen med forbruget af husdyrgødning. Du kan læse om bestemmelser for forarbejdningsanlæg i afsnit 6.4

Hvis du ønsker at sælge forarbejdet husdyrgødning til private, skal produktet være stabilt og være anmeldt og deklareret med et specifikt produkt nr. hos Plantedirektoratet, Sektor for Foder og Gødningsstoffer. Du skal betale 5 kr. pr. kg N hos SKAT (se også afsnit 6.4).

Afgasset biomasse: Indholdet af kvælstof i afgasset biomasse skal du beregne ud fra oplysninger om de mængder af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, der indgår i biomassen. Alternativt kan kvælstofindholdet i afgasset biomasse bestemmes ved, at biogasanlægget udtager repræsentative prøver, som de sender til analyse på et autoriseret laboratorium. Prøveudtagning og analyse skal foretages mindst én gang inden for den planperiode, hvor gødningen skal anvendes. Ved levering eller afhentning skal oplysninger om mængden af afgasset biomasse opgøres til brug ved udarbejdelse af gødningskvitteringer. Vær opmærksom på, at en jordbruger, der har et biogasanlæg som benytter al afgasset biomasse på sin egen bedrift, ikke må benytte analyser til fastsættelse af kvælstofindholdet.

Lager

Dit startlager af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning for planperioden 2009/10 skal være det samme som dit slutlager i 2008/09. Du skal også regne fiberfraktioner til afbrænding med. Du kan se dit slutlager i gødningsregnskabet for 2008/09 på enten www.landbrugsindberetning.dk eller den papirversion, du har liggende. Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab første gang efter 31. juli 2009, skal du gøre startlageret op ved at beregne eller måle indholdet af kvælstof i lageret af husdyrgødning pr. 1. august 2009 og herefter fratække den mængde kvælstof i husdyrgødning, du har brugt i den forlængede planperiode.

Dit slutlager af kvælstof beregner du ved at trække den mængde husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning, der er brugt i den forlængede planperiode, fra lagerstatus 31. juli 2010. Den forlængede planperiode løber fra 1. august til 30. september. Gødningen skal bruges til afgrøder, der høstes eller afgræsses inden 31. december 2010. Dit slutlager kan kun i særlige situationer være negativt. Ab lager er den betegnelse, der bruges om indholdet af kvælstof i den gødning der udbringes fra lager, hvor der tages højde for det tab af kvælstof der er, når gødningen ligger på lager.

Begrænsninger for størrelsen af slutlageret:

- 1. Slutlager ved 0-30 DE (dyreenheder):** Hvis du har en husdyrbesætning på 30 DE eller mindre, må dit samlede slutlager af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning højst svare til din normproduktion plus den mængde husdyrgødning, som du har modtaget i planperioden.
- 2. Slutlager ved mere end 30 DE:** Hvis du har en husdyrbesætning på over 30 DE, må dit samlede slutlager af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning højst udgøre 50 pct. af summen af din normproduktion i kvælstof og den mængde husdyrgødning, du har modtaget.
- 3. Andre regler om slutlagerets størrelse:**

- a. Hvis mere end 75 pct. af din normproduktion af husdyrgødning, regnet i kg kvælstof, består af dybstrøelse, er der intet krav til størrelsen af dit slutlager.
- b. Hvis du producerer konsumæg eller rugeæg fra burhøns med gødningsbånd, -kummer eller -kælder under burene, må du have et slutlager af fast gødning og dybstrøelse, der maksimalt svarer til den samlede mængde fast gødning og dybstrøelse fra produktionen opgjort i kg kvælstof i den nuværende og den tidligere planperiode.

Plantedirektoratet kan i ekstraordinære tilfælde og efter ansøgning give dispensation til, at lagerreglen for husdyrgødning kan overskrides. Ansøgningen skal indgives inden planperiodens udløb. Der tænkes fx på udefrakommende omstændigheder, såsom sygdom i besætningen, som jordbrugeren ikke med rimelighed har kunnet tage højde for.

Før Plantedirektoratet giver dispensation, vil direktoratet, bl.a. under hensyntagen til bestemmelserne i Nitratdirektivet, foretage en konkret vurdering for at sikre, at der ved den givne dispensation ikke er risiko for skade på miljøet.

Krav til gødningskvitteringer (skema B1)

Gødningskvitteringer skal være udfyldt senest 31. juli 2010 (dog 1. oktober 2010 for gødning udbragt i den forlængede planperiode). De skal være skriftlige og indeholde følgende oplysninger:

- Dato og CVR-nr. på den virksomhed, der afgiver husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning
- Navn, adresse og CVR-nr. på den virksomhed, der modtager husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning
- Det totale antal kg kvælstof i husdyrgødningen/forarbejdet husdyrgødning, typen af gødning og kvælstofudnyttelsesprocenten
- Det antal dyreenheder, som den leverede husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning svarer til, kan du afrunde til nærmeste hele tal
- Oplysning om hvorvidt husdyrgødningen er afsat via græssende dyr
- Oplysning om hvorvidt husdyrgødningen er afsat via græssende dyr på MVJ 0N areal
- Oplysning om modtager indgår i produktionsmæssig sammenhæng med afgiver
- Modtagers underskrift med dato.

Eksempel 9: Gødningskvittering (skema B1)				
Virksomhedens CVR-nr.	12345678	Dato (dd-mm-åååå)	12-10-2009	151
Modtagers navn og adresse	Laust Ladefoged	152	Modtagers CVR-nr. 97654321	153
Gødningstype	Svinegylle	154	Antal dyreenheder 23DE	156
Antal kg kvælstof	2112 kg N	155	Kvælstofudnyttelse 75 %	159
Modtagers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift		160	Indgår i produktionsmæssig sammenhæng? (Sæt kryds hvis ja)	167
Jordbruger med CVR-nr. 12345678 har kørt 2112 kg total N i svinegylle ud på Laust Ladefogeds marker, der også er med i Register for Gødningsregnskab. Mængden af svinegylle svarer til 800 producerede svin, det vil sige 23 DE (Tabel 8).				

Modtaget husdyrgødning

Du skal medtage modtaget husdyrgødning i dit gødningsregnskab. Det er den der afsætter gødningen, der har pligt til at have en kvittering med underskrift, men det kan være en fordel at have en kopi, så du kan se den mængde kvælstof, dyreenheder m.v. der er i den gødning, du har modtaget.

Afsat husdyrgødning

Du kan afsætte husdyrgødning til:

- Anden virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab
- Biogasanlæg
- Forarbejdningsanlæg
- Forbrændingsanlæg
- Udlandet
- Arealer med MVJ-tilsagn (afgræsning)
- Særlige naturarealer uden MVJ-tilsagn (afgræsning).

For at kunne trække den afsatte gødning fra i dit gødningsregnskab, skal du følge bestemte regler og kunne dokumentere din afsætning. Det er beskrevet nedenfor.

Til anden virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab: Hvis du vil kunne trække den mængde husdyrgødning eller forarbejdede husdyrgødning du afsætter ud af dit gødningsregnskab, skal du sikre dig, at modtageren er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Du skal kunne dokumentere overførslen af gødning med en skriftlig underskrevet gødningskvittering fra modtageren. Du skal taste kvitteringerne ind i GHI sammen med indberetningen og opbevare den underskrevne kvittering på bedriften. Hvis du indsender på papir, skal du sende en kopi af kvitteringen til Plantedirektoratet sammen med gødningsregnskabet.

Til biogasanlæg, forarbejdningsanlæg og forbrændingsanlæg (se også afsnit 6): For afsætning af husdyrgødning til biogasanlæg, der også er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, gælder samme krav om gødningskvitteringer som ved husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning. Biogas- og forarbejdningsanlæg, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal hvert år indberette leverancer af husdyrgødning til Plantedirektoratet, og du skal derfor ikke sende kvitteringen ind, men have den liggende på bedriften. Oplysningerne vil blive forudfyldt i dit gødningsregnskab.

Ved afsætning til forbrænding skal kvælstofindholdet måles ved leveringen. For at du kan fraregne kvælstoffet i gødningsregnskabet, skal du dokumentere:

- Mængden af husdyrgødning/fiberfraktion, der fjernes fra din bedrift - ved vejebilag
- Den totale mængde kvælstof, der fradrages i gødningsregnskabet - ved en repræsentativ analyse af gødningens kvælstofindhold.

Til udlandet: Hvis du afsætter husdyrgødning ud af landet, har du mulighed for at trække den indeholdte mængde kvælstof fra i dit gødningsregnskab. Du skal kunne dokumentere gødningstypen, kvælstofindholdet, samt antal dyreenheder i den afsatte husdyrgødning ved vejebilag, samt en repræsentativ analyse af gødningens kvælstofindhold. Herudover er det en betingelse, at du dokumenterer din udenlandske modtagers identitet i form af virksomheds/anlæggets navn, adresse, eventuelt virksomhedsidentitet i det udenlandske virksomhedsregister, transportør og lignende. Du skal desuden kunne dokumentere overførslen af gødning

med en skriftligt underskrevet gødningskvittering fra modtageren, som skal indsendes sammen med gødningsregnskabet.

Uforarbejdet husdyrgødning må generelt kun sendes mellem EU-landene, hvis der er tale om husdyrgødning fra arter af fjerkræ og dyr af hestefamilien. Du må dog gerne samhandle husdyrgødning, hvis din bedrift har arealer på begge sider af en grænse. Det er en betingelse, at der ikke er restriktioner i området på grund af smitsom sygdom og gyllen anvendes under myndighedernes kontrol. Du kan læse nærmere om de specifikke betingelser for udførsel af husdyrgødning i Biproductforordningens bilag VIII, kap. III, nr. I A.

Du skal være opmærksom på:

- Hvis du afsætter husdyrgødningen til andet formål end jordbrugsformål (f.eks. afbrænding), skal eksporten følge EU's Transportforordning nr. 1013/2006 og skal forudgående anmeldes hos Miljøstyrelsen. Af transportforordningens anvendelsesområder fremgår det, at eksporter til affald, der er underlagt godkendelseskravene i biproduktforordningen, ikke er omfattet af transportforordning.
- Transport af husdyrgødning og fraktioner heraf, som skal benyttes til jordbrugsformål, skal ske i overensstemmelse med reglerne i § 18 i bekendtgørelse nr. 1152 om husdyrhold og arealkrav mv.
- Du skal, som eksportør af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning jf. bekendtgørelse nr. 270 af 6. april 2000 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af avlsmateriale og animalske non-food produkter m.v. være registreret i den lokale fødevareregion.
- Du skal overholde reglerne i biproduktforordningen
- Ved udførsel til et EU-land, skal du kontakte modtagerlandet for at få oplyst eksportbetingelserne. Du skal sende betingelserne til den lokale fødevareregion.

Areal med MVJ-tilsagn (afgræsning): Hvis dine husdyr afgræsser arealer med et MVJ-tilsagn, kan den mængde kvælstof, de afsætter her, trækkes fra i gødningsregnskabet. Dette gælder, hvis tilsagnet er givet før 2002 eller fra 2006 og frem, efter ordningerne 'Miljøvenlig drift af græsarealer' eller 'Pleje af græs og naturarealer'. Det gælder både ved afgræsning af arealer på virksomheder i Register for Gødningsregnskab og virksomheder udenfor registret.

Hvis tilsagnet er givet i perioden fra 2003 til 2005 efter ordningerne 'Miljøvenlig drift af græs og naturarealer' eller 'Ordnningen med etablering af vådområder', skal kvælstofmængden indgå i gødningsregnskabet, da du her kan beregne en kvote for arealet. Der er dog to undtagelser:

- Hvis der er pligt til afgræsning, kan du trække husdyrgødningen fra din opgørelse af normproduktion, hvis arealets kvælstofkvote er 0 kg kvælstof, og afgræsningen foretages med mindre end 0,2 dyreenheder pr. ha
- Hvis arealerne tilhører en virksomhed, der ikke er med i Register for Gødningsregnskab, kan du også trække gødningen fra opgørelsen af normproduktionen.

Ved undtagelserne skal du ikke medregne mængden af den kvælstof, der afsættes ved afgræsning af arealet i din gødningsplanlægning.

Uanset hvilket år MVJ-tilsagnet er indgået, gælder det, at når gødningen er afsat på arealer tilhørende virksomheder, der er med i Register for Gødningsregnskab, skal du bruge en gødningskvittering som dokumentation. Afsættes gødningen på arealer, der tilhører virksomheder uden for registret, dokumenteres husdyrgødningsoverførslen med en skriftlig græsningsaftale, der minimum indeholder:

-
- Oplysninger om antal dyr eller DE der afgræsser
  - Græsningsperioden
  - Størrelsen af græsningsarealet
  - CVR- eller CPR-nr., navn og adresse.

Særlige naturarealer uden MVJ-tilsagn (afgræsning): Her er to forskellige ordninger:

1. Den mængde kvælstof i husdyrgødning, som udegående husdyr afsætter på særlige arealer uden MVJ-aftale kan fratrækkes når dyrene afgræsser arealer tilhørende virksomheder tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og når arealet ifølge anden lovgivning må afgræsses, men kun må tilføres den gødning, dyrene afsætter på arealet. Sådanne arealer kan f.eks. være:
  - a. Beskyttede arealer i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3, uden mulighed for omlægning
  - b. Arealer omfattet af fredningsbestemmelser herom, eller
  - c. Arealer omfattet af en græsningsaftale med offentlig myndighed (hegningsaftaler).
2. Afgræsser dine dyr særlige naturarealer tilhørende bedrifter uden for Register for Gødningsregnskab, kan du undtagelsesvis fratække den mængde kvælstof i husdyrgødning, som dyrene efterlader på arealerne, hvis der er tungtvejende naturhensyn, der taler for afgræsning. Arealet skal ifølge anden lovgivning kunne afgræsses og må alene tilføres gødning forårsaget af afgræsningen. Sådanne arealer kan være de samme som omtalt ovenfor i 1a., 1b. og 1c.

Du kan kun fratække den afsatte mængde for den periode, hvor dyrene har afgræsset arealerne. Overførslen af husdyrgødning dokumenteres med græsningsaftale som indeholder minimum: Oplysninger om antal dyr eller DE, der afgræsser, græsningsperioden, størrelsen af afgræsningsarealet, CVR-nr. eller CPR-nr., navn og adresse.

Vær opmærksom på, at der ikke er mulighed for at fratække den mængde kvælstof i husdyrgødning, som udegående husdyr afsætter på udtagne arealer, som lovligt afgræsses efter 31. august i bedriftens normproduktion.

3.3 Andel af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der skal indgå i gødningsregnskabet

Når man udbringer husdyrgødning, er det ikke den totale mængde, der skal indgå i gødningsregnskabet, men kun den del der effektivt kan udnyttes af afgrøden. For at få det endelige forbrug af kvælstof fra husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning skal du indregne en udnyttelsesprocent af gødningen.

Kravet til udnyttelse afhænger af typen af gødning. Benytter du blandinger af gødning, eller blandinger med anden organisk gødning, som f.eks. slam, skal du ud fra sammensætningen beregne, hvilken andel du skal medtage i gødningsregnskabet. Gødningsregnskabet viser de andele (udnyttelsesprocenten), du skal tage med i gødningsregnskabet for de enkelte gødningstyper.

I den elektroniske indberetning vil den normproduktion, der er beregnet i punkt 2.5 være overført til punkt 3.3, fordelt på gødningstyper (fast gødning, dybstrøelse m.v.). Gødningstypen bestemmes ud fra det staldsystem, du indfører. Du skal selv fordele, hvor meget du har forbrugt af hver gødningstype, hvilket vil afhænge af om du har fået tilført husdyrgødning (fra

startlager eller fra anden virksomhed) eller afsat husdyrgødning (til dit slutlager eller til anden virksomhed).

I papirversionen af gødningsregnskabet (skema B) skriver du selv mængder ind for hver gødningstype (overført fra dit Skema A2, se afsnit 3) og ganger med udnyttelsesprocenten. Resultatet skrives i kolonne 4 og tallene i kolonnen lægges sammen til dit samlede forbrug af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Udnyttelsesprocenten for forarbejdet husdyrgødning beregnes af producenten (ud fra indgangsmaterialet og ud fra sammensætningen af de forarbejdede produkter).

Blandinger: Blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning betragtes som husdyrgødning, hvis der ikke blandes mere end 25 pct. affald regnet på tørstofbasis i husdyrgødningen. Blandes husdyrgødningen med mere end 25 pct. affald regnet på tørstofbasis, betragtes blandingen som affald og skal følge reglerne i Miljøministeriets slambekendtgørelse. Kvælstofindhold og udnyttelsesprocent beregnes ud fra indholdet af forskellige gødningstyper og deres mængde. For blandet gylle afhænger udnyttelsesprocenten af komponenterne i gødningen.

Udnyttelsesprocenten beregner producenten (ud fra indgangsmaterialet eller analyse af repræsentative prøver). For afgasset biomasse kan udnyttelsesprocenten i stedet sættes som andelen for svinegylle, der i 2009/10 er 75 pct.

Væskefraktion efter forarbejdning hvor fiberfraktionen afbrændes: Dette er den flydende fraktion, der opstår ved forarbejdning af gylle, og hvor den faste fiberfraktion fra forarbejdningen anvendes til forbrænding. Væskefraktionen har en udnyttelsesprocent på 85 pct.

Eksempel 10, punkt 3.3: Beregning af andel af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der skal indgå i gødningsregnskabet (opgjort i kg kvælstof)					
Gødningstype	kg kvælstof i alt	Udnyttelsesprocent	Kg kvælstof, der skal indgå i gødningsregnskabet		
Svinegylle	8230 Kg N	75 %	6172,5 Kg N	601	
Kvæggylle	Kg N	70 %	Kg N	602	
Minkgylle	Kg N	70 %	Kg N	613	
Fjerkrægylle	Kg N	70 %	Kg N	614	
Blandet gylle	Kg N	%	Kg N	603	
Fast gødning	Kg N	65 %	Kg N	604	
Ajle	Kg N	65 %	Kg N	605	
Dybstrøelse	509 Kg N	45 %	229,05 Kg N	606	
Væskefraktion efter forarbejdning	120 Kg N	85 %	102 Kg N	615	
Afgasset biomasse	Kg N	%	Kg N	607	
Anden husdyrgødning	Kg N	65 %	Kg N	611	
Forarbejdet husdyrgødning	1032 Kg N	68 %	701,76 Kg N	612	
	Kg N	%	Kg N	608	
I alt	9891 Kg N	⁶⁰⁹	7205,31 Kg N	610	

En jordbruger udbringer på sine arealer sin egen svinegylle og dybstrøelse. Det skrives ind i punkt 3.3 og ganges med deres udnyttelsesprocenter. Herudover har jordbruger modtaget og udbragt 120 kg N i væskefraktion efter forarbejdning hvor fiberfraktionen afbrændes og 1032 kg N i forarbejdet husdyrgødning. Væskefraktionen ganges umiddelbart med udnyttelsesprocenten. For den forarbejdede husdyrgødning er det blevet oplyst fra leverandøren, at der er en udnyttelsesprocent på 68 baseret på de husdyrgødningstyper, der indgår. Det skal jordbruger selv skrive ind i kolonne 3.

Dispensation ved husdyrsygdomme: Hvis der på din virksomhed er meget smitsomme husdyrsygdomme, f.eks. plasmacytose, kan der stilles særlige krav til, hvordan du håndterer din husdyrgødning. Kravene kan betyde, at gødningsværdien nedsættes. På den baggrund kan Plantedirektoratet efter skriftlig ansøgning nedsætte kravet til udnyttelse af gødningen.

Hvis vi giver dispensation fra det normale krav til udnyttelse, skal du skrive gødningen på under gødningstypen 'Blandet gylle' med det udnyttelseskrav, som står i dispensationen.

3.4 Handelsgødning

Hvis du bruger handelsgødning, skal du medregne hele indholdet af kvælstof i dit gødningsregnskab. Du skal justere dit forbrug for start- og slutlager samt indkøbt og afsat handelsgødning. Urea betragtes som handelsgødning.

Indkøbt handelsgødning

Den fortrykte oplysning om mængden af kvælstof i indkøbt handelsgødning har vi fra indberetninger om salg fra din danske leverandør. Hvis du har afsat handelsgødning til andre virksomheder, vil det fortrykte tal være beregnet som det samlede køb fratrukket videresalg. Hvis oplysningerne om indkøbt handelsgødning ikke er rigtige, skal du kontakte din gødningsleverandør. Leverandøren skal derefter indberette den rigtige mængde til Plantedirektoratet. Hvis du har købt handelsgødning i udlandet, skal du huske at forhøje det fortrykte tal med den mængde du har købt i udlandet (Om videresalg af handelsgødning, se afsnit 6).

Lager

Det fortrykte startlager pr. 1. august 2009 svarer til slutlageret i gødningsregnskabet for 2008/09. Hvis din virksomhed ikke var tilmeldt i planperioden 2008/09, skal du fastsætte dit startlager af handelsgødning pr. 1. august 2009 ud fra driftsbilag på indkøbt handelsgødning i 2008/09. Herfra fratrækker du den udbragte mængde kvælstof i handelsgødning inklusive den mængde, der er udbragt i den forlængede planperiode (perioden 1. august til 30. september 2009) til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset inden 31. december 2009.

Eksempel 11, punkt 3.4: Samlet forbrug af kvælstof i handelsgødning (opgjort i kg kvælstof)

Startlager pr. 1. august 2009		1542 Kg N	708
Indkøbt handelsgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+8456 Kg N	703
Lagerstatus pr. 31. juli 2010	1020 Kg N		705
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	- 560 Kg N		704
Slutlager pr. 31. juli 2010 (Beregnes som felt 705 – 704)	= 460 Kg N	-460 Kg N	707
Samlet forbrug af handelsgødning i kg kvælstof i planperioden 2009/10 (Beregnes som felt 708 + 703 – 707)		= 9538 Kg N	706

En virksomhed har et startlager på 1542 kg N i handelsgødning (felt 708). Virksomheden har herudover i planperioden indkøbt 9000 kg N i handelsgødning, men videresolgt 544 kg N til en anden virksomhed i Register for Gødningsregnskab. Dette trækker de fra den indkøbte mængde, og tallet skrives ind i felt 703. Slutlager efter at forbruget i den forlængede planperiode er trukket fra er på 460 kg N. Det vil sige, at det samlede forbrug bliver: $1542 \text{ kg N} + 8456 \text{ kg N} - 460 \text{ kg N} = 9538 \text{ kg N}$

Slutlager: Størrelsen af dit lager af handelsgødning (lagerstatus) skal du opgøre ved planperiodens slutning den 31. juli 2010. Lagerstatus skal omfatte al din handelsgødning. Det gælder uanset, hvor du opbevarer gødningen, f.eks. faktureret handelsgødning, der ligger på lager hos grovvarerelskabet. Derudover skal du gøre den handelsgødning op, der er brugt til afgrøder i den forlængede planperiode (1. august til 30. september 2010), og som høstes eller afgræsses inden 31. december 2010.

Slutlageret skal du derefter gøre op som lagerstatus den 31. juli 2010 minus forbrug i den forlængede planperiode. Kun i særlige situationer kan slutlageret være negativt. Slutlageret skal indgå som startlager for planperioden 2010/11.

Hvis du afmelder dig fra registret, men beholder en mængde handelsgødning, skal du betale kvælstofafgift af denne mængde handelsgødning.

3.5 Anden organisk gødning

Du skal oplyse dit forbrug og eventuelle lager af anden organisk gødning. Herefter kan du beregne det samlede indhold af kvælstof.

Anden organisk gødning omfatter organisk gødning, der ikke er urea, husdyrgødning, eller forarbejdet husdyrgødning. De organiske gødningsprodukter, du skal medtage i gødningsregnskabet, er:

- Produkter som kategoriseres som affald i henhold til 'Slambekendtgørelsen' og som udbringes til jordbrugsformål, f.eks. spildevandsslam,
- Andre organiske produkter med et indhold af kvælstof på mere end 3 kg N pr. ton produkt, og
- Produkter der indeholder mere end 20 kg N pr. ton tørstof, selvom indholdet af kvælstof er mindre end 3 kg N pr. ton produkt.

Du skal kunne dokumentere indholdet af kvælstof og mængden af gødning. Det skal du gøre ud fra din leverandørs deklaration af indholdet af kvælstof og den leverede mængde. Din leverandør har pligt til at indberette anden organisk gødning, der afsættes til jordbrugsformål til Plantedirektoratet. Det gælder f.eks. også slagteri- eller fiskeaffald, der bruges i blandinger.

3.6 Andel af anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet

For at få det endelige forbrug af anden organisk gødning skal du indregne en udnyttelsesprocent af gødningen. Den andel af kvælstof, du regner med i gødningsregnskabet, skal være den andel, der er fastsat for produktet i den planperiode, hvor produktet leveres.

Når du anvender blandinger af anden organisk gødning og evt. urea, skal du beregne udnyttelsesprocenten for blandingen med en vægtet procent af de enkelte gødninger i blandingen. Sammensætningen af gødningen skal kunne dokumenteres ud fra leverandørdeklaration.

3.7 Samlet opgørelse

Den samlede opgørelse viser forholdet mellem din kvælstofkvote og dit kvælstofforbrug, altså balancen mellem den tilladte mængde kvælstof p.b.a. dit afgrødevalg og det faktiske forbrug på bedriften. Du skal udregne din kvælstofkvote i din gødningsplanlægning (afsnit 2).

Kvælstofkvoten overføres fra gødningsplanlægningen. Hvis du har lavet gødningsplanlægningen sammen med enkeltbetalingsansøgningen, og her givet os de nødvendige oplysninger, vil kvoten være fortrykt. Hvis du har lavet din gødningsplanlægning i Skema A, skal du selv skrive kvælstofkvoten ind. Forbruget beregnes ved at lægge forbruget af forskellige gødnings typer sammen: Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, handelsgødning og anden organisk gødning.

Overdraget areal

Det endelige forhold mellem forbrug og kvote skal du justere for gødning modtaget eller afsat på forpagtede jorder. Her skriver du kun handelsgødning og anden organisk gødning på, mens du for husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, skal have en gødningskvittering, for at kunne inkludere gødningen i punkterne i gødningsregnskabet, hvor de opgøres.

Bort- og tilforpagtning

Hvis du bortforpagter dele af dit areal, og der på arealet har været spredt handelsgødning ud inden bortforpagtning, f.eks. efterårsgødning til raps eller frøgræs, skal du i felt 904 anføre det CVR-nr., som får overdraget 'kvælstoffet, der er kørt ud', og i felt 915 den mængde kvælstof, du har overdraget. Den virksomhed, der modtager arealet med 'kvælstof, der er kørt ud', skal anføre det i felt 906 og 914.

Eksempel 12, punkt 3.7. Samlet opgørelse

Virksomhedens samlede kvælstofkvote	3150 Kg N	501
Virksomhedens samlede forbrug af kvælstof (Beregnes som felt 610 + 706 + 193)	3400 Kg N	901
Kvælstofkvote minus forbrug af kvælstof (Beregnes som felt 501 - 901 - 914 + 915)	50 Kg N	902

Overdraget forbrug i planperioden

Udbragt på modtaget areal fra CVR-nr.	(CVR) ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	906	Kg N	914
Udbragt på areal overdraget til CVR-nr.	(CVR) 1 2 3 4 5 6 7 8	904	300 Kg N	915

Virksomheden har her spredt 300 kg N i handelsgødning på arealer, der senere i planperioden er blevet bortforpagtet til virksomheden med CVR-nr. 12345678. Kvælstofkvoten er også blevet korrigeret, da den, der modtager arealet, har ret til kvoten.

Eksempel 13: Eksempel på hvor meget den nye bruger må gødske

En jordbruger overdrager brugsretten til et areal på 2 ha med en kvælstofkvote 7. april 2009. Kvælstofnormen for arealet beregnes p.b.a. JB nr. = 1. Afgrøde = vinterraps efter vårbyg. Kvælstofnorm = 169 kg N/ha ved standardudbytte. Korrektion for forfrugtsværdi = 0, Kvælstofprognose (fiktiv) = -5 kg N/ha. Det vil sige, at din kvælstofkvote for arealet = 2 ha x (169 kg N - 5 kg N/ha) = 328 kg N. Da arealet bortforpagtes, skal denne mængde trækkes fra den samlede kvælstofkvote.

Forbrug: Er der i efteråret tildelt arealet f.eks. 40 kg N pr. ha til afgrøden (der ikke er høstet eller afgræsset inden 31. december, og derfor skulle regnes med i forrige planperiode), skal tidligere jordbruger ved opgørelsen af kvælstofforbruget opgive et forbrug på 2 x 40 kg N = 80 kg N på arealet. Den nye bruger skal have oplysninger om kvælstofforbruget, f.eks. ved en kopi af den tidligere brugers gødningsplanlægning og have en opgørelse over kvælstofkvote og -lagre eller gødningsregnskab for den del af planperioden, der er forløbet. Herefter kan den nye bruger benytte den del af kvælstofkvoten, der ikke er udnyttet. Den nye bruger har derfor i alt 328 - 80 = 248 kg N (124 kg N pr. ha) til rådighed til gødskning af vinterrapsen i den del af planperioden, der er tilbage.

3.8 Pligtige efterafgrøder

Reglerne om pligtige efterafgrøder og plantedække handler om, hvor stor en del af dine marker du skal have tilsået eller tilplantet i vinterhalvåret, og hvilke afgrøder du kan anvende til dette.

Hvem er omfattet/ikke omfattet af reglerne

Hvem skal have pligtige efterafgrøder: Hvis du har over 20.000 kr. i momspligtig omsætning årligt og et samlet areal på mindst 10 ha, har du pligt til at etablere pligtige efterafgrøder. Det gælder uanset, om din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej. Det samlede areal omfatter virksomhedens ejede (matrikulære), tilforpagtede og lejede areal, minus bortforpagtede arealer.

Virksomheder der er omfattet af reglerne om plantedække, men som ikke er med i Register for Gødningsregnskab, skal lave en plan, der indeholder oplysninger om efterafgrøder i efteråret 2010. Der skal ikke beregnes en kvælstofkvote for virksomheden, og der skal ikke udarbejdes gødningsregnskab.

Hvem skal ikke have pligtige efterafgrøder: Virksomheder med et samlet areal under 10 ha eller med en årlig momsomsætning under 20.000 kr., er ikke omfattet af reglerne om plantedække. Virksomheder med mindre end 10 ha, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, er heller ikke omfattet af reglerne.

Gartnerier, herunder væksthusegartnerier, frugtplantager, planteskoler og skovbrugsvirksomheder, hvor der ikke dyrkes landbrugsafgrøder, skal ikke have pligtige efterafgrøder. Hvis virksomhedens efterafgrødegrundareal er mindre end 2 ha (se oversigt 4 hvordan efterafgrødegrundarealet opgøres), skal virksomheden ikke have pligtige efterafgrøder. Virksomheder med under 30 ha matrikulært areal, men med 100 pct. grønne marker skal heller ikke have pligtige efterafgrøder.

Hvis virksomheden ikke skal have pligtige efterafgrøder, skal der under gødningsregnskabet punkt 3.8 udelukkende sættes kryds i felt 113.

Oversigt 4: Arealer, du skal medregne i efterafgrødegrundarealet.		
Korn (vår- og vintersæd)	Vår- og vinterraps	Majs
Rybs	Soja	Sennep
Ærter	Hestebønne	Solsikke
Oliehør	1-årigt udtagne arealer	
Andre et-årige afgrøder, der ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret*, samt arealer, hvor der ikke foregår landbrugsmæssig produktion (arealer, der ikke dyrkes), og som giver ret til støtte efter Det Europæiske Rådsforordning 73/2009 af 19. januar 2009 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik om ordninger for direkte støtte.		
*) F.eks. tidlige kartofler, spinat til frø, lupiner, tidlige grønsager, græs udlagt om efteråret i renbestand og etårige frøafgrøder. Enårige afgrøder er i denne sammenhæng afgrøder, der sås i perioden juli-maj og høstes inden den næstkommande 1. september, hvorefter marken er uden plantedække indtil 20. oktober.		

Krav til efterafgrøder

Efterafgrøden skal etableres i efteråret 2010 på henholdsvis 10 pct. eller 14 pct. af din virksomheds efterafgrødegrundareal 2009/10. Arealer med efterafgrøder må du ikke nedpløje eller

nedvisne før 20. oktober 2010. For udlæg i majs er fristen for nedpløjning dog den 1. marts 2011. Arealer med efterafgrøder skal efterfølges af en forårssået afgrøde i år 2011.

Der er to niveauer for pligtige efterafgrøder:

- Hvis du har udbragt husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller anden organisk gødning, som svarer til 0,8 DE/ha (harmoniareal) og derover i planperioden 2008/09, skal du etablere 14 pct. efterafgrøder. Anden organisk gødning medregnes, så 100 kg N (total) fra lageret svarer til 1 DE.
- Hvis du har udbragt mindre end 0,8 DE/ha (harmoniareal) i planperioden 2008/09, skal du etablere 10 pct. efterafgrøder.
- Alle landbrug med et matrikulært areal over 30 ha og hvor de 4 pct. efterafgrøder udgør over 0,8 ha, skal altid have mindst 4 pct. med pligtige efterafgrøder. De 4 pct. efterafgrøder kan ikke erstattes af vintergrønne marker eller opsparede efterafgrøder fra tidligere år.
- Du skal trække en eftervirkning på 25 kg N pr. ha (0,8 DE/ha eller derover) eller 17 kg N pr. ha (under 0,8 DE/ha) pr. ha pligtige efterafgrøder dyrket i efteråret 2009 fra din samlede kvælstofkvote for 2009/10.

Oversigt 5: Krav til pligtige efterafgrøder afhængig af antal hektar

Ejendommens matrikulære areal	Under 10 ha	Fra og med 10 ha til 30 ha	Større end eller lig med 30 ha
Større end eller lig med 0,8 DE/ha	Ingen krav	<p>14 pct. pligtige efterafgrøder der kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helt eller delvis erstattes af vintergrønne marker, så summen af pligtige efterafgrøder og grønne marker er 100 pct. • erstattes af opsparede efterafgrøder • økologiske bedrifter skal kun have 10 pct. efterafgrøder. 	<p>4 pct. pligtige efterafgrøder, der IKKE kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erstattes af vintergrønne marker • erstattes af ”opsparede” efterafgrøder fra tidligere år • og skal efterfølges af en forårssået afgrøde <p>Yderligere 10 pct. pligtige efterafgrøder, der kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helt eller delvis erstattes af vintergrønne marker så summen af pligtige efterafgrøder og grønne marker er 100 pct. • erstattes af opsparede efterafgrøder • økologiske bedrifter skal kun have seks pct. ud over de fire pct. tvungne efterafgrøder.
Under 0,8 DE/ha	Ingen krav	<p>10 pct. pligtige efterafgrøder der kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helt eller delvis erstattes af vintergrønne marker, så summen af pligtige efterafgrøder og grønne marker er 100 pct. • erstattes af opsparede efterafgrøder • økologiske bedrifter skal kun have seks pct. efterafgrøder. 	<p>4 pct. pligtige efterafgrøder, der IKKE kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erstattes af vintergrønne marker • erstattes af ”opsparede” efterafgrøder fra tidligere år • og skal efterfølges af en forårssået afgrøde <p>Yderligere 6 pct. pligtige efterafgrøder, der kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helt eller delvis erstattes af vintergrønne marker, så summen af pligtige efterafgrøder og grønne marker er 100 pct. • erstattes af opsparede efterafgrøder • økologiske bedrifter skal kun have to pct. ud over de fire pct. tvungne efterafgrøder.

Udlæg af efterafgrøder skal ske i korn eller afgrøder med tilsvarende høsttidspunkt. Udlæg i roer og lignende afgrøder med sent høsttidspunkt kan du ikke benytte som pligtige efterafgrøder. Det er dog tilladt at udså udlæg af efterafgrøder i majs. Etableringen af efterafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper. Det indbefatter, at der ikke må anvendes spildfrø som udsæd.

Oversigt 6: De efterafgrødetyper, du kan medregne som pligtige efterafgrøder
---

• Udlæg af græs*, korsblomstrede afgrøder og cikorie   • Korn og græs sået før eller efter høst, dog senest 1. august   • Korsblomstrede afgrøder sået før eller efter høst, dog senest 20. august   • Frøgræs

* Græsudlæg, som du bruger som efterafgrøde, skal være rent græs uden kløver.

Specielt for økologer: Hvis du er økolog og har udbragt husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller anden organisk gødning, som svarer til 0,8 DE/ha eller derover i planperioden 2008/09, skal du etablere 10 pct. efterafgrøder. Hvis du er økolog og har udbragt mindre end 0,8 DE/ha, skal du etablere 6 pct. efterafgrøder.

Nedsættelse af kravet: Hvis du etablerer plantedække med grønne marker (se hvilke i Tabel 3) på dine arealer, så du ikke har mulighed for at etablere et fuldt areal med efterafgrøder, er der kun krav om, at du skal etablere pligtige efterafgrøder på de 4 pct. af dit areal. Hvis du eksempelvis etablerer 95 pct. grønne marker, skal du kun etablere efterafgrøder på de tilbageværende 5 pct. af arealet. Men du skal altid have minimum 4 pct. efterafgrøder, hvis dit matrikulære areal er større end 30 ha.

I dit gødningsregnskab skal du oplyse om:

- Du skal have pligtige efterafgrøder
- Udbragt mængde husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, eller anden organisk gødning i forrige planperiode
- Dit efterafgrødegrundareal 2009/10
- Arealer med efterafgrøder i efteråret 2010
- Overskud af efterafgrøder fra tidligere år
- Evt. reduktion pga. grønne marker
- Overskud af efterafgrøder i denne planperiode.
- Efterafgrøder, der er udlagt i forbindelse med 'randzoneordningen'.
- Et evt. ekstra krav til pligtige efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse.

Eksempel 14, punkt 3.8. Pligtige efterafgrøder			
Virksomheden skal ikke have pligtige efterafgrøder (Under 10 ha, under 2 ha efterafgrødegrundareal og under 30 ha med 100 pct. grønne marker) (Sæt kryds hvis Ja)	☐		113
Virksomheden udbragte i planperioden 2008/09 husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 0,8 DE pr. ha harmoniareal eller derover (beregnes som felt 209 (udbragte DE) + felt 192/100 DE (DE i anden organisk gødning) / felt 106 (harmoniareal) $\geq$ 0,8 DE/ha) (Sæt kryds hvis Ja)	☒		114
Evt. ekstra krav til pligtige efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse - skal angives i %		%	119
Areal med efterafgrøder som følge af 'Randzoneordningen'		9 ha	120
Efterafgrødegrundareal 2009/10		85 ha	104
Overskud af efterafgrøde overført til 2009/10		5 ha	112
Areal med pligtige efterafgrøder i efteråret 2010		7 ha	105
Krav til pligtige efterafgrøder		11,9 ha	115
Reduktion i kravet pga. grønne marker i efteråret 2010		- 0 ha	116
Krav til pligtige efterafgrøder efter evt. reduktion pga. grønne marker		= 11,9 ha	117
Efterafgrødeoverskud (Beregnes som felt 112 + 105 – 117)		0,1 ha	118
En virksomhed har et efterafgrødegrundareal på 85 ha, det vil sige marker med afgrøder fra oversigt 3, og har udbragt mere end 0,8 DE/ha på sit harmoniareal. Der skal derfor etableres pligtige efterafgrøder på 14 pct. af grundarealet. Det svare til 11,9 ha. Sidste år havde virksomheden et overskud på 5 ha efterafgrøder, der kan overføres til i år. Derfor skal de kun etablere 6,9 ha med efterafgrøder. Da de har etableret 7 ha, er der et overskud på 0,1 ha, der overføres til næste år. Bemærk at de ekstra efterafgrøder som følge af randzoner ikke tæller med i opgørelsen af efterafgrødeoverskuddet.			

Opsparing af pligtige efterafgrøder

Hvis du i de fire forudgående planperioder har etableret et større efterafgrødeareal, end du har pligt til, kan du lade det overskydende areal indgå i den nye planperiodes efterafgrødeareal. Det betyder, at du ikke kan overføre overskud af efterafgrøder fra 2004/05 og tidligere til planperioden 2009/10. Kravet om minimum 4 pct. pligtige efterafgrøder kan ikke opfyldes med overskud overført fra tidligere planperioder.

Du må dog ikke på noget tidspunkt have et mindre efterafgrødeareal, end Plantedirektoratet kræver, f.eks. med henblik på at etablere et større areal næste år. Det overskydende areal med pligtige efterafgrøder skal du oplyse i gødningsregnskabet. Du kan bruge bagsiden af skema A som hjælpeskema. Her er det muligt at lave en beregning af overskud af efterafgrøder (se eksempel 15).

Eksempel 15: Beregning af virksomhedens overskydende arealer med pligtige efterafgrøder fra tidligere år					
	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Overført overskud (ha)		0**	1	0	1
Efterafgrødeareal (ha)	3	5	3	4	4
Efterafgrødegrundareal (ha)	30	40	40	50	50
Krav (%)	6	10	10	6	6
Krav (ha)	1,8	4	4	3	3
Reduktion for grønne marker (ha)	-	-	0	0	0
Overskud	1,2*	1	0	1	2
*) Du skal opgøre overskuddet af efterafgrøder på baggrund af de 4 forudgående planperioder. Derfor skal du ikke medtage overskuddet fra 2004/05.					
**) Skal altid være 0					

Overdragelse af landbrugsjord

Arealer overdraget til og med 20. august 2010 indgår hos ny ejer/bruger, og tæller med i dens efterafgrødegrundareal, og er således medbestemmende for kravet til størrelsen af efterafgrødearealet i efteråret 2010. For overdragelser efter 20. august 2010 gælder, at sælger/bortforpagter er forpligtet til at etablere 10 eller 14 pct. efterafgrøder i forhold til det efterafgrødegrundareal virksomheden råder over 20. august 2010. Det er sælger/bortforpagter, der har ansvaret for korrekt etablering, opretholdelse af efterafgrøden indtil 20. oktober 2010 (for udlæg i majs er fristen 1. marts 2011) og etablering af vårsæd i 2011. Dvs. at for arealer med efterafgrøder, der overdrages efter 20. august 2010, er det sælgers/bortforpagters ansvar, at kravene til arealet med efterafgrøder overholdes.

Efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse

Hvis du har en miljøgodkendelse, som stiller krav om efterafgrøder, skal du lægge kravet oven i kravet til de almindelige pligtige efterafgrøder. Hvis du fx har et krav om 14 % almindelige pligtige efterafgrøder, og du har krav om yderligere 10 pct. fra miljøgodkendelsen, skal du etablere i alt 24 pct. af efterafgrødegrundarealet med efterafgrøder. Du skal oplyse om kravet fra miljøgodkendelsen i pct. i gødningsregnskabet felt 119. Ved opgørelsen af det samlede krav og hvor meget der er etableret, skal du angive de samlede arealer fra felterne. Evt. overskud af efterafgrøder fra tidligere år, kan bruges til at dække kravet for både almindelige efterafgrøder og efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse.

3.9 Antal dyreenheder (DE) i perioden

I gødningsregnskabet opgøres, om dit forbrug af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning (opgjort i DE) overholder harmonikravet i forhold til størrelsen af dit harmoniareal. Hvis du ikke har husdyr på din bedrift, og du ikke har modtaget husdyrgødning, skal du udfylde felt 209 (Udbragt antal DE) med 0.

Harmonireglerne handler om, hvor meget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning opgjort i DE, du må bruge på din bedrift hvert år. Reglerne findes i Miljøministeriets bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Du skal overholde harmonireglerne, hvis du har et dyrehold eller opbevarer eller anvender husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, der svarer til tre dyreenheder eller derover. Når du beregner harmoniforholdene, kan du benytte ”Hjælpekemaer til beregning af harmoniforholdene” bagerst i denne vejledning.

Harmonikrav

Harmonikravet for landbrugsbedrifter er opgjort i tabellen nedenfor. Harmonikravet opgøres pr. planperiode. For at beregne om du overholder harmonikravet, skal du dividere den udbragte gødning opgjort i DE med størrelsen af dit harmoniareal i ha. Resultatet skal være under kravet til den type landbrugsbedrift, du har (se Oversigt 7). Hvis du producerer flere dyrearter, skal du beregne kravet til harmoniarealet forholds-mæssigt efter antal dyreenheder af hver art.

Oversigt 7: Harmonikravene	
DE/ha/planår	Type af landbrugsbedrift
1,4 DE	Du må udbringe husdyrgødning på din jord svarende til højst 1,4 DE/ha/planperiode, hvis du ikke er omfattet af nedenstående undtagelser.
1,7 DE	Har du kvæg, får, geder eller hjorte, må den udbragte mængde af gødning fra disse på din jord svare til 1,7 DE/ha/planperiode*)
2,3 DE	Er mindst 2/3 af dit husdyrhold kvæg, og overholder du betingelserne i Tabel 9 må den udbragte mængde gødning på din jord svare til 2,3 DE/ha/planperiode *) **)
*Deltager du i en Produktionsmæssig sammenhæng, er du også omfattet af harmonikravet. ** Gælder ikke for økologer	

Undtagelsen om 2,3 DE: Hvis dit husdyrhold er på mindst 2/3 kvæg, kan du benytte undtagelsen (2,3 DE/ha), hvis du kan dokumentere, at betingelserne i Tabel 9 er opfyldt.

Du skal oplyse, om du benytter undtagelsen i gødningsplanlægningen, i gødningsregnskabet og ved kontrol. Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler, hvis du er omfattet af reglerne om nedsat kvælstoftilførsel. Fødevarerhverv (www.ferv.fvm.dk) kan oplyse mere.

Oversigt 8: Krav til dokumentation, hvis de særlige regler for kvægbrug benyttes	
Dokumentation	Betingelse i Tabel 9
Erklæring om udbringning af husdyrgødning – dateret og underskrevet gødningsregnskab	Pkt. 2
Afkrydsning i gødningsplanen (skema A) eller i enkeltbetalingsansøgningen	Pkt. 7
Afkrydsning i gødningsregnskab (skema B)	Pkt. 7
Jordprøver – analyseresultater for indhold af fosfor og kvælstof	Pkt. 6

Du afkrydser ’Ja’ i gødningsregnskabs felt 403 og 405, hvis din virksomhed har benyttet undtagelsen på 2,3 DE/ha for harmonikravet for kvæg i planperioden 2009/10, og hvis du ønsker at benytte 2,3 DE/ha i planperioden 2010/11.

Erklæring om udbringning af husdyrgødning: Du skal med en dateret underskift vise, at du for planperioden 2009/10 er indforstået med punkt 2 i Tabel 9. Det gør du ved at afkrydse i felt 403. Når gødningsregnskabet dateres og underskrives eller indsendes, vil dette kryds svare til en erklæring.

Hvis du benytter harmonikravet på 2,3 DE/ha skal du for hvert 3. år (hvis de tre år ligger efter hinanden) udtage en jordprøve for hver fem ha areal, der er i omdrift i den pågældende planperiode. Jordprøven skal analyseres for indhold af fosfor og kvælstof. Indhold af fosfor oplyses som fosfortallet Pt, og indhold af kvælstof angives enten som kg totalkvælstof pr. ha eller som kg N-min kvælstof pr. ha. Husk at skrive datoen for prøvetagningen. Analyseresultaterne skal du opbevare på bedriften og vise ved eventuel kontrol.

Beregning af dyreenheder

En dyreenhed beskriver en bestemt mængde husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning. Reglerne er beskrevet i Miljøministeriets bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere en 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Når du indberetter elektronisk beregnes antal dyreenheder automatisk og overføres fra husdyrberetningen til gødningsregnskabet. Du skal selv indtaste, hvor mange DE der totalt er udbragt.

Eksempel 16, punkt 3.9: Antal dyreenheder (DE) i perioden							
Samlet normproduktion i antal dyreenheder (DE)	201 Kvæg	202 Svin	207 Pelsdyr, fjerkræ	208 Får, Geder	203 Andre husdyr	204 I alt DE	
	83,8 DE	DE	DE	2 DE	DE	85,8 DE	
Udbragt antal dyreenheder (evt. overført fra hjælpekema)						78 DE	209
Har du anvendt det særlige harmonikrav på 2,3 DE/ha for kvægbrug i planperioden 2009/10, herunder overholdt bestemmelserne i bilag 2 til husdyrbekendtgørelsen? (Sæt kryds hvis Ja)						☐	403
Ønsker du at anvende det særlige harmonikrav på 2,3 DE/ha for kvægbrug i planperioden 2010/2011? (Sæt kryds hvis Ja)						☒	405
Indgik din virksomhed i produktionsmæssig sammenhæng i 2009/10? (Sæt kryds hvis Ja)						☐	406
Et husdyrbrug har 50 årskøer, 10 årsammekøer (over 600 kg) og 20 årsopdræt kvier og stude (> 6- 28 mdr., tung race). Herudover har landmanden 14 køgeder. Antal dyreenheder beregnes ved hjælp af Tabel 8 og hjælpekemaet. Kvæg: $50/0,75 + 10/1,4 + 20/2,0 = 85,8$ DE, Geder: $14/7 = 2$. Der udbringes 78 DE, de sidste 7,8 DE lægges på lager. Samtidig mener bruget, at de i næste planperiode vil kunne overholde reglerne for at have 2,3 DE/ha beskrevet i Tabel 9, og ønsker derfor at anvende dette harmonikrav.							

Husdyrgødning: Tabel 8 giver en oversigt over, hvor mange enheder af forskellige dyretyper, der går til én dyreenhed. Der skal f.eks. 2,3 ammekøer (under 400 kg) til én dyreenhed. Det vil sige, hvis din virksomhed har 23 ammekøer (under 400 kg), svarer det til 10 dyreenheder. Du kan bruge hjælpekemaet bagerst i vejledningen til at beregne antal producerede dyreenheder. Resultatet skal du overføre til gødningsregnskabs punkt 3.9.

- **Modtaget husdyrgødning:** Her gælder kravet om 1,4 DE/ha. Det gælder dog ikke for de kvægbrug, der benytter undtagelsen om 2,3 DE/ha og for bedrifter i visse produktionsmæssige sammenhænge. Man kan modtage op til 1,7 DE/ha, hvis man som kvægbrug får afgasset husdyrgødningen i et biogasanlæg, dog kun for den mængde der svarer til mængden, der er afsat til biogasanlægget.
- **Afsat husdyrgødning:** Beregnes med 1,4 DE/ha, så længe der ikke afsættes mere end den tilgængelige husdyrgødningsmængde, der kan beregnes med 1,4 DE/ha. Derefter afsættes med harmonikravet for lagerforskydning, hvis der er en nettofrigivelse herfra og en evt. restmængde afsættes med 1,7 DE/ha.
- **Lager:** Antallet af dyreenheder i start- og slutlager af husdyrgødning beregner du ved at sætte 1 DE til 100 kg N. Kravet ved lageropbygning er som for afsat husdyrgødning.

På <http://www.mst.dk/landbrug/vejledninger/fortolkning/kapitel+10.htm>, er der et eksempel på, hvordan kravet beregnes når der er en nettofrigivelse fra lageret.

Du skal korrigere for afvigende vægt og alder ved beregning af dit harmoniforhold. For malkekvæg skal du også korrigere, hvis mælkeydelsen er lavere end normen (se Tabel 8).

Græssende dyr: Gødning afsat af græssende dyr skal du medtage som udbragt (inkluderet i normproduktionen, hvor udgangspunktet er den valgte staldtype). Husdyrgødning, omregnet til dyreenheder, som dyrene afsætter på marken, kan du fratække i det samlede antal dyreenheder (fratrækkes normproduktionen), hvis:

- Dyrene afgræsser et areal, som du ikke kan medregne til harmoniarealet, f.eks. et fredet område, der ikke må gødskes, eller et MVJ0-areal.
- Du har indgået aftaler om græsning på en anden virksomheds arealer, der ikke må gødskes (dokumenteret ved en græsningsaftale).
- Du har indgået aftaler om græsning på en anden virksomheds arealer, der kan og må gødskes (dokumenteret med gødningskvittering).

Du kan kun fratække dyreenhederne for den periode, hvor dyrene går på græs. Du kan ikke fratække dyreenhederne, hvis dyrene afgræsser dine egne arealer, som kan og må gødskes, da disse arealer indgår i opgørelsen af harmoniarealet.

Forarbejdet husdyrgødning: Ved afsætning af forarbejdet husdyrgødning beregner du antallet af dyreenheder således, at forholdet mellem dyreenheder og kvælstofindhold svarer til de gødningstyper, der indgår i anlægget. Du skal have skriftlige oplysninger og dokumentation fra anlægget for dette.

For husdyrgødning, hvor der må udbringes 1,4 DE/ha, kan kg N pr. DE dog øges fra 100 kg N op til 120 kg N pr. DE i visse fraktioner, hvor kvælstoffet kan udnyttes bedre efter en forarbejdning. De øvrige fraktioner skal til gengæld tillægges et tilsvarende antal dyreenheder. Der er dog følgende krav:

- Det samlede antal dyreenheder i de dannede fraktioner må ikke ændres i forhold til antal DE før forarbejdningen
- Antal kg N pr. DE må kun øges i de fraktioner, som har en lavere koncentration af organisk kvælstof end husdyrgødningen inden forarbejdning
- Ingen fraktion har et indhold på mindre end 40 kg N pr. DE.

For forarbejdet husdyrgødning fra biogasanlæg kan du omregne til dyreenheder som 100 kg N/DE. Hvis biogasanlægget laver en afsluttende forarbejdning af den afgassede gylle i et forarbejdningsanlæg, kan ovenstående model også anvendes.

Modtagere af fraktioner fra et forarbejdningsanlæg i tilknytning til et biogasanlæg kan derfor modtage forskellige typer fraktioner med forskellige forhold mellem kg N og DE.

Dyreenheder i husdyrgødning afsat til eksport eller afbrænding: Du beregner det afsatte antal dyreenheder ud fra den afsatte mængde kvælstof, som beskrevet ovenfor. For forarbejdet husdyrgødning kan du bruge reglerne i det forrige afsnit.

Dokumentation

Gødningskvitteringer: Hvis du videregiver husdyrgødning for at overholde harmonikravet, skal du have gødningskvitteringer liggende senest 31. juli 2010. Kvitteringer for husdyrgødning udbragt i den forlængede planperiode skal du dog først have dokumentation for den 1. oktober 2010. I gødningskvitteringer skal der være sammenhæng mellem mængderne af kvælstof og dyreenheder. Sammenhængen skal svare til produktionsformen for din bedrift (ikke modtagers).

Forpagtningsaftaler: Forpagtningsaftaler, der er nødvendige for at overholde harmonikravet, skal være skriftlige og indeholde oplysninger om:

- De forpagtede arealers størrelse
- Parternes navn, adresse, CVR-nr., (eller evt. CPR-nr.)
- Gyldighedsperiodens startdato, slutdato eller opsigelsesvarsel samt den dato aftalen er indgået.

Produktionsmæssig sammenhæng

Deltagelse i en produktionsmæssig sammenhæng betyder, at en landbrugsbedrift har indgået en skriftlig aftale med en eller flere bedrifter med kvæg, får eller geder om, at hovedparten af afgrøderne fra bedriftens arealer afsættes til disse bedrifter (afgrøder fra mere end 50 pct. af arealerne). Hvis landbrugsbedriften, der deltager i produktionsmæssig sammenhæng, vil anvende op til 2,3 DE/ha skal begge bedrifter opfylde de krav, der fremgår af Tabel 9. Økologisk autoriserede bedrifter kan kun deltage i produktionsmæssig sammenhæng, hvor der anvendes op til 1,7 DE/ha.

---

4. Vejledning om randzoneordningen

På baggrund af regeringens indsatsplan om kompenserende foranstaltninger som følge af ophævelse af kravet om braklægning i 2008, er der etableret en frivillig randzoneordning. Dette sker for at øge arealet med randzoner og derved medvirke til at opnå målene i vandmiljø- og pesticidhandlingsplaner. Det er muligt at være med i denne ordning og samtidig modtage støtte via MVJ-midlerne til ordningen ”braklagte randzoner”. Man skal i så fald være opmærksom på, at overholde bestemmelserne i de pågældende ordninger.

4.1 Hvad går ordningen ud på?

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og du har udlagt randzoner omkring vandløb og søer eller op ad Natura 2000-områder, kan du øge din virksomheds kvælstofkvote ud fra de angivne procentsatser i Oversigt 9.

Randzone i ha, 10 m - 20 m bred	Øget kvote i procent	Øget krav til efterafgrøder i procent
0,1-0,19	2	4
0,2-0,59	5	10
0,6-0,99	8	16
>=1,0	10	20

Det er et krav, at du øger dit efterafgrødeareal. Det vil sige, at hvis du vil være fuldt med i ordningen, skal du have 20 pct. efterafgrøder i forhold til randzoneordningen. Disse efterafgrøder kan ikke erstattes med vintergrønne marker. Derudover skal du som hidtil etablere lovpligtige 6, 10 eller 14 pct. efterafgrøder, hvoraf alt over 4 pct. som hidtil kan erstattes af grønne marker. Se yderligere information under afsnit 4.4 om randzoneordningens efterafgrødekraav.

Det er muligt at differentiere ordningen. Du kan f.eks. udlægge over 1 ha randzone, men vælge kun at øge kvoten med 5 pct., og derved øge dit efterafgrødeareal med 10 pct. Den øgede kvote og det ekstra efterafgrødeareal vil kun blive udregnet på basis af de arealer, der indgår i efterafgrødegrundarealet.

4.2 Hvor og hvordan udlægges randzonen?

Randzonen skal være minimum 10 m og maksimalt 20 m bred (inkl. 2 m bræmme) og være udlagt op ad et støtteberettiget areal, som giver ret til støtte efter Det Europæiske Rådsforordning 73/2009 af 19. januar 2009. Randzonebredder på over 20 m indgår ikke i beregningen af randzonearealet. Randzonens bredde måles fra vandløbets eller søens øverste kant. Den samlede randzonelængde skal minimum være 50 m langs vandløbets eller søens øverste kant og det samlede areal skal minimum udgøre 0,1 ha.

Herudover skal randzonen minimum være udlagt ved 90 pct. af din virksomheds ejede eller forpagtede areal med naturlige eller i regionplanen højt målsatte vandløb og søer, som er omfattet af vandløbslovens bestemmelser om 2 m bræmme, og som samtidig opfylder kravene til at kunne udlægges som randzone. Det vil sige, at hvis der efter vandløbsloven er krav om, at du skal udlægge en 2 m bræmme, skal du også etablere en yderligere randzone langs 90 pct. af disse arealer.

Er du i tvivl om hvilken status dine vandløb/søer har, bør du kontakte din kommune. Vandløbsloven gælder ikke isolerede søer under 100 m². Du skal stadig følge vandløbslovens bestemmelser, selvom du er med i Randzoneordningen.

Først når randzoneordningens krav om at udlægge randzoner omkring bedriftens naturlige eler i regionplanen højt målsatte vandløb og søer er opfyldt, kan du supplere randzonearealet med randzoner omkring andre vandområder (kunstige og lavt målsatte vandløb) og op ad kortlagte naturtyper i Natura 2000-områder. Der er ikke krav om, at du skal udlægge randzoner omkring en bestemt andel af disse arealer, der ikke er omfattet af vandløbsloven, men de øvrige betingelser til randzoneordningen skal være opfyldt.

Udpegningsgrundlaget for de danske Natura 2000-områder består af en række naturtyper og arter, hvoraf en del er kortlagt inden for det enkelte Natura 2000-område. Placeringen af de enkelte lokaliteter inden for et Natura 2000-område findes som kortbilag på:

www.vandognatur.dk/Emner/Naturplaner/Naturomraader.

Krav til udlægning af randzoner langs kortlagte naturtyper (heder, overdrev osv.) i Natura 2000-områderne følger de øvrige krav til randzoner for søer og vandløb mv. med den tilføjelse, at randzoner der ligger 10-30 meter fra en kortlagt naturtype, godt kan indgå i randzonearealet, hvis der ikke er befæstet areal (inkl. veje) mellem den kortlagte naturtype i Natura 2000-området og randzonen, dvs. at afstanden skyldes hegn, skel o. lign.

4.3 Hvilke andre krav er der til randzonen?

Både støtteberettigede og ikke-støtteberettigede landbrugs- og naturarealer kan udlægges til randzone. Allerede eksisterende småbiotoper, hegn og enkeltstående træer er tilladt på arealet. Vildtstriber må ikke etableres. Det er ikke tilladt at udlægge randzoner med skovbevoksning, dvs. træbevokset arealer på over 0,5 ha. med en bredde på over 20 meter, hvor træerne er over 5 meter høje og hvor kronedækket udgør mere end 10 procent af arealet.

Du kan udlægge randzoner, hvor der er græs- eller naturarealer pr. 20.oktober 2009 til 19.oktober 2010. Hvis du etablerer et plantedække, må det udsås med max. 25 pct. kvælstoffikserende planter. Er dit randzoneareal ikke udlagt som græs- eller naturareal i forvejen, skal du etablere et tæt og lavt plantedække senest den 20. oktober 2009.

Vær opmærksom på, at hvis arealet samtidig indgår i støtteordninger, kan der være skærpede krav til plantedække og pleje af arealet.

Du må ikke jordbehandle i randzonen eller tilføre arealet pesticider eller jordforbedringsmidler. Du må ikke tilføre randzonearealet gødning, udover den gødning, som afgræssende dyr afgiver i randzonen. Gødning fra græssende dyr kan fratrækkes i gødningsregnskabet. Randzonearealet har ingen N-kvote og tæller derfor ikke med i harmoniarealet.

4.4 Særligt om randzoneordningens efterafgrødekrav

Der skal ikke indregnes eftervirkning af de efterafgrøder, som er udlagt i medfør af randzoneordningen. Efterafgrøderne skal du etablere i 2010. Disse kan ikke indgå i opsparing til efterfølgende år, og efterafgrødekravet som følge af randzoneordningen kan du ikke opfylde under henvisning til din virksomheds opsparede efterafgrødeareal fra tidligere år.

En ejendom med 100 hektar efterafgrødegrundareal, der vil være fuldt med i randzoneordningen, skal udlægge mindst 24 ha efterafgrøder (20 ha som følge af randzoneordningen og mi-

---

nimum 4 ha lovpligtig efterafgrødeareal beregnet af efterafgrødegrundarealet). I dette tilfælde skal resten af bedriften udlægges med grønne marker, jf. § 29 i bekendtgørelsen eller de lovpligtige 6,10 eller 14 pct. efterafgrøder. Bemærk, at kravet om etablering af 4 pct. efterafgrøder kun gælder for bedrifter over 30 ha.

Den øgede kvote og det ekstra efterafgrødeareal vil kun blive udregnet på basis af de arealer, der indgår i efterafgrødegrundarealet. Du kan se, hvilke afgrøder der indgår i efterafgrødegrundarealet i Oversigt 4 (se afsnit 3.8 om Pligtige efterafgrøder).

4.5 Tilmelding

Tilmelding sker i forbindelse med enkeltbetalingsordningen senest den 21. april 2010. Randzonearealet skal indtegnes på markkortet, og randzonerne skal have et specifikt marknummer. Vær opmærksom på, at hhv. støtteberettigede og ikke-støtteberettigede arealer i randzonen skal indtegnes særskilt på markkortet, og dermed have forskellige marknumre. Gødningsplan-delen i enkeltbetalingsansøgningen skal udfyldes. Virksomhedens kvælstofkvote vil herefter blive beregnet ud fra, hvor mange ha med randzone, der er udlagt på bedriften. Den samlede kvote vil derefter blive forudfyldt i virksomhedens gødningsregnskab for 2009/10.

Hvis du ikke opfylder kravene for deltagelse i randzoneordningen, herunder hvis du ønsker at udtræde af ordningen, skal du være opmærksom på, at du ikke kan benytte dig af den ekstra kvælstofkvote, som ordningen åbner mulighed for. Hvis du uberettiget benytter dig af den forhøjede kvote, kan du således risikere at foretage overgødsning med heraf følgende risiko for pålæg af bøde.

---

5. Afmelding fra Register for Gødningsregnskab

Du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab ved at sende en overdragelseserklæring, et gødningsregnskab med ophørsdato i felt 917 eller et brev direkte til Plantedirektoratets Sektor for Miljø.

5.1 Hvis du ønsker at afmelde dig

Du kan afmelde din virksomhed med virkning fra den 31. juli 2010. Ved afmelding gælder:

- Du skal indberette et gødningsregnskab for perioden 1. august 2009 - 31. juli 2010. Plantedirektoratet sender en indkaldelse i oktober 2010. Fristen for indberetning er 31. marts 2011.
- Du kan købe afgiftsfri gødning frem til 31. juli 2010.
- Du skal opbevare dit gødningsregnskab og din gødningsplanlægning i mindst fem år.

5.2 Når du skal afmelde din virksomhed

Når du sælger din virksomhed, bortforpagter din ejendom eller afmelder dit CVR-nr. hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, har du ikke længere pligt eller ret til at være i Register for Gødningsregnskab. Du skal give Plantedirektoratet besked om dit ophør senest 21 dage efter, at du er ophørt. Du kan vælge at underskrive og indsende en overdragelseserklæring sammen med den nye ejer/forpagter af ejendommen (se afsnit 5.3). Du kan også sende et gødningsregnskab for perioden 1. august 2009 og frem til din ophørsdato, hvor din ophørsdato oplyses i felt 917 (se afsnit 5.4). Du må *ikke* gøre begge dele. Det er en fordel for sælger at indsende en overdragelseserklæring.

Her skal du også afmelde din virksomhed

Hvis du laver dit selskab om (nyt CVR-nr.): Hvis du laver ændringer i din virksomhed, der bevirker, at du skal have et nyt CVR-nr., skal du afmelde dit gamle CVR-nr. og tilmelde det nye til Register for Gødningsregnskab. Af- og tilmeldingen sker ikke automatisk.

Generationsskifte og salg til ægtefælle: Hvis du overlader din ejendom til andre, herunder dine børn eller din ægtefælle, og virksomheden derved får et nyt CVR-nr., skal det gamle CVR-nr. afmeldes og det nye skal tilmeldes. Af- og tilmeldingen sker ikke automatisk.

Dødsfald: Hvis en ejer af en enkeltmandsvirksomhed afdør, skal virksomheden afmeldes, og der skal ikke indsendes gødningsregnskab for virksomheden. Det skyldes, at virksomhedens CVR-nr. er knyttet til den afdøde. Plantedirektoratet får oplysninger om dødsfald og vil derfor automatisk afmelde virksomheden og orientere de efterladte.

Hvis boet efter afdøde ønsker at drive ejendommen videre, eller hvis ejendommen har pligt til at være tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal boet oprette en ny virksomhed og have et nyt SE/CVR-nr. Dette nummer skal tilmeldes registret. Når boskiftet er afsluttet, skal bobestyreren indberette et gødningsregnskab med ophørsdato eller en overdragelseserklæring i forbindelse med overdragelsen til den nye bruger. Hvis pårørende driver virksomheden videre i eget navn, kan/skal de tilmelde virksomheden på deres eget CVR-nr. (se afsnit 1).

5.3 Afmelding ved overdragelseserklæring

Hvis du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab med en overdragelseserklæring, skal du ikke udfylde et gødningsregnskab. Du kan kun bruge en overdragelseserklæring, hvis den nye bruger er tilmeldt Register for Gødningsregnskab.

Hvis du indsender en overdragelseserklæring (hyperlink), skal du overholde følgende:

- Indsende en overdragelseserklæring inden 21 dage efter dit ophør.
- Give din gødningsleverandør besked om, at du er afmeldt registret jf. SKAT's regler
- Skriftligt give den nye bruger oplysninger om forfrugt, kvælstofkvote, kvælstoflagre og kvælstofforbrug frem til din ophørsdato. Den nye bruger skal have oplysningerne inden 21 dage efter dit ophør. Husk at skrive ændringerne i din gødningsplanlægning
- Beholde din gødningsplanlægning og erklæringen på bedriften i mindst fem år.

Du kan ikke bruge en overdragelseserklæring, hvis du ophører 31. juli eller 1. august. Du skal i stedet indberette et gødningsregnskab med ophørsdato.

5.4 Afmelding ved gødningsregnskabet

Hvis du vælger at afmelde din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab ved gødningsregnskabet, skal du overholde følgende:

- Indberet et gødningsregnskab fra 1. august 2009 og frem til din ophørsdato. Husk at skrive din ophørsdato i felt 917
- Afmelde din virksomhed inden 21 dage efter ophørsdato
- Give din gødningsleverandør besked om, at du er afmeldt registret jf. SKAT's regler
- Hvis virksomheden drives videre af en ny bruger, skal den nye bruger have oplysninger om forfrugt, kvælstofkvote, kvælstoflagre og kvælstofforbrug frem til din ophørsdato. Den nye bruger skal have oplysningerne inden 21 dage efter dit ophør. Husk at skrive ændringerne ind i din gødningsplanlægning
- Beholde din gødningsplanlægning og dit gødningsregnskab på bedriften i mindst 5 år.

Lagre ved ophør: Når der i Gødningsregnskabet står, at du skal oplyse om dit slutlager pr. 31. juli 2010, skal du i stedet skrive slutlageret på din ophørsdato. Hvis du ikke har oplyst et CVR-nr. på den nye bruger i felt 918, må du ikke have gødningslagre. Du skal afsætte husdyrgødning til andre jordbrugere og sørge for at have en gødningskvittering. Hvis der er usikkerhed om indholdet af kvælstof i lageret af husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, kan vi i særlige tilfælde tillade, at kvælstofindholdet i lageret analyseres på et autoriseret eller akkrediteret laboratorium. Hvis du har et lager af handelsgødning, skal du videresælge mængden til en anden tilmeldt jordbruger. Hvis du som privatperson ønsker at beholde mængden, skal du videresælge gødningen fra dit CVR-nr. til dig selv som privatperson. Du skal i begge tilfælde betale kvælstofafgift til SKAT (Se afsnit 6 for yderligere oplysninger).

Eksempel 17: Hvad skal sælger indberette?			
Startlager pr. 1. august 2009		50 kg N	708
Indkøbt handelsgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+ 500 kg N	703
Lager status pr. 31. juli 2010	100 kg N		705
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder høstet eller afgræsset før 31. december 2009)	- 0 kg N		704
Slutlager pr. 31. juli 2010 (felt 705 minus 704)	= 100 kg N	- 100 kg N	707
Samlet forbrug af handelsgødning i kg kvælstof 2009/2010 (felt 708 plus 703 minus 707)		= 450 kg N	706
I eksemplet sælger jordbruger den 1. marts 2010 en ejendom med en samlet kvælstofkvote på 700 kg N. Ejendommen har et startlager på 50 kg N (felt 708) og har købt handelsgødning der indeholder 500 kg N (felt 703). På tidspunktet for salget har ejendommen et lager på 100 kg N (felt 705). Den resterende kvælstofkvote kan nu udregnes som 700 – 450 kg N. Det svarer til 250 kg N Det er datoen for overdragelse af ejendommen, sælger skal bruge til at opgøre slutlager, ikke den 31. juli 2010. Den samme dato skal sælger skrive som ophørsdato i felt 917.			

Hvis du har solgt din virksomhed i perioden 31. juli 2010 - 30. september 2010, skal du ikke justere dine lagre til forbruget til gødsning af efterafgrøder i denne periode. Det har den nye bruger pligt til.

Andre oplysninger

Hvis du overdrager din virksomhed inden udgangen af en planperiode, og der forud er sket en overgødsning på virksomheden, er det dig, der hæfter for denne. Dette gælder ikke, hvis den nye bruger skriver under på, at han vil medtage det overskydende forbrug af kvælstof i sit gødningsregnskab.

---

6. Leverandører, forarbejdnings- og forbrændingsanlæg

6.1 Leverandører af handelsgødning

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og du afsætter handelsgødning til andre virksomheder, skal du oplyse Plantedirektoratet om, hvem du har leveret gødning til. Du kan få flere oplysninger og vejledning til, hvordan du indberetter videresalg af handelsgødning på Plantedirektoratets hjemmeside (www.pdir.fvm.dk/Leverandoerregister).

Du skal senest den 1. september 2010 oplyse os om, hvem du har leveret gødning til i planperioden 2009/10. Hvis du afsætter handelsgødning til virksomheder uden for Register for Gødningsregnskab, skal du betale kvælstofafgift hos SKAT.

Hvis din virksomhed ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du kun oplyse om den gødning, du har leveret til tilmeldte virksomheder. Vi skal have oplysning om:

- Modtagerens CVR-nr.
- Typen af gødning
- Samlede mængde af gødning
- Det totale indhold af kvælstof

Handelsgødningen regnes for afsat i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. august 2009 til 31. juli 2010). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt.

Vi fortrykker automatisk den modtagne handelsgødning i dit gødningsregnskab. Her vil eventuelt afsat handelsgødning også være trukket fra den modtagne mængde.

Kvælstofafgift

Hvis modtager af handelsgødningen er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal der ikke betales kvælstofafgift af den afsatte mængde.

Hvis du afsætter gødningen til en privatperson eller en virksomhed, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal der betales 5 kr. pr. kg N. Afgiften skal betales til den lokale skatteregion senest den 15. i måneden efter den måned, hvor handelsgødningen er faktureret. Hvis du har spørgsmål til betaling af afgift, skal du kontakte SKAT i Skive.

6.2 Leverandører af anden organisk gødning

Virksomheder, der leverer anden organisk gødning til virksomheder, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal registreres som leverandører i Plantedirektoratet. Senest 1. september 2010 skal leverandøren indberette til Plantedirektoratet, hvem der er afsat anden organisk gødning til i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Indberetningen skal indeholde oplysninger om:

- Modtagernes CVR-nr.
- Typen af anden organisk gødning
- Mængden af anden organisk gødning
- Det totale indhold af kvælstof.

Hvis din virksomhed leverer anden organisk gødning, som kan kategoriseres som affald i henhold til ”Slambekendtgørelsen”, skal du kun oplyse om leverancer, som ikke tidligere er indberettet i det elektroniske indberetningssystem for slam på www.virk.dk.

6.3 Biogasanlæg

Et biogasanlæg er et teknisk anlæg, der ud fra husdyrgødning og andre gødningsprodukter producerer afgasset biomasse. Anlægget kan modtage gødningen fra en eller flere producenter.

Hvem skal indberette om leverancer af afgasset biomasse: Betegnelsen 'biogas- og fællesanlæg' er udeladt i teksten. I stedet er der henvist til biogasanlæg, der samtidig er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og biogasanlæg, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Udeladelsen medfører ikke en realitetsændring.

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og samtidig har et biogasanlæg, skal du oplyse om dine leverancer via gødningskvitteringen (B1-aftaler) i forbindelse med indberetning af din virksomheds gødningsregnskab.

Hvis din virksomhed ikke driver landbrug og dermed ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du oplyse Plantedirektoratet om mængden af modtaget og afsat kvælstof. Du kan få flere oplysninger om, hvordan du opretter og indberetter for din virksomhed på Plantedirektoratets hjemmeside (www.pdir.dk). Oprettede leverandører modtager en indkaldelse i juli 2010.

Brug af analyse til fastsættelse af kvælstofindhold i den afgassede biomasse: Mængden af kvælstof i den afgassede biomasse skal bestemmes ud fra indgangsmaterialet.

Biogasanlæg, der afsætter afgasset biomasse, kan alternativt få indholdet af kvælstof i afgasset biomasse bestemt ved analyseprøver. Det betyder, at biogasanlæg, der bruger al afgasset biomasse på egen bedrift, ikke må benytte analyser. Her skal virksomheden benytte normalt for den husdyrgødning der tilgår anlægget.

Analyseprøver og udnyttelsesprocent af afgasset biomasse: Biogasanlæg, der afsætter afgasset biomasse, kan få indholdet af kvælstof i afgasset biomasse bestemt ved analyse af repræsentative prøver foretaget mindst én gang inden for planperioden, hvor gødningen skal anvendes. F.eks. kan man tage fem prøver fra fem lagertanke med afgasset biomasse og benytte gennemsnitsresultatet af de fem prøver til at bestemme indholdet af kvælstof til alle de virksomheder, der modtager afgasset biomasse i den planperiode, hvor analysen er foretaget.

Udnyttelsesprocenten for den afgassede biomasse beregnes som et vægtet gennemsnit af udnyttelsesprocenterne for indgangsmaterialet.

Videregivelse af afgasset biomasse

Biogasanlæg, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, der videregiver afgasset biomasse, skal senest den 1. september 2010 oplyse Plantedirektoratet om, hvem de har leveret til i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det gælder også, når leverancen er sket gennem tredjemand. Du skal oplyse om:

- Modtagerens CVR-nr.
- Typen af gødning
- Antal dyreenheder, det totale indhold af kvælstof og udnyttelsesprocent
- Mængden af gødning.

Modtagelse af gødning til biogasanlæg

Senest den 1. september 2010 skal du give Sektor for Miljø besked om, hvem du har modtaget husdyrgødning fra i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det gælder også, når leverancen er sket gennem tredjemand. Du skal oplyse om:

- Afsætterens CVR-nr.
- Typen af gødning
- Antal dyreenheder, det totale indhold af kvælstof og udnyttelsesprocent (kan oplyses)
- Mængden af gødning.

For modtaget anden organisk gødning skal du oplyse:

- Afsætterens CVR-nr.
- Typen af gødning
- Det totale indhold af kvælstof
- Mængden af gødning.

Ved modtagelse af husdyrgødning eller anden organisk gødning fra andre, der ikke er tilmeldt registret, skal du kun oplyse om typen og mængden af den gødning, der samlet er modtaget.

6.4 Forarbejdningsanlæg

Et forarbejdningsanlæg er et teknisk anlæg, der fra husdyrgødning og andre gødningsprodukter producerer forarbejdet husdyrgødning. Forarbejdet husdyrgødning er produkter fra et forarbejdningsanlæg (dog ikke afgasset biomasse medmindre der sker en forarbejdning efterfølgende).

Senest når du tager et anlæg i brug, skal du anmelde det til Plantedirektoratet, Sektor for Miljø med oplysning om:

- Dit CVR-nr.
- Dit navn og adresse
- Anlæggets forarbejdningsproces og -kapacitet.

Videregivelse af forarbejdet husdyrgødning

Hvis din virksomhed samtidig er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du fortælle om til- og afgang af gødning via gødningskvitteringer (B1-aftalen) i dit gødningsregnskab.

Hvis dit anlæg ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, vil du blive tilmeldt som leverandør af forarbejdet husdyrgødning når anlægget registreres. Du skal derefter én gang årligt indberette til Plantedirektoratet, hvem du har modtaget og leveret gødning til. Du vil modtage en indkaldelse i juli 2010.

Indberetningsfristen er den 1. september 2010. Du skal oplyse os om, hvem du har videregivet gødning til i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det gælder også, når leverancen er sket gennem tredjemand. Du skal oplyse om:

- Modtagers CVR-nr.
- Typen af gødning
- Antal dyreenheder, det totale indhold af kvælstof og udnyttelsesprocent
- Mængden af gødning.

Det totale indhold af kvælstof og udnyttelsesprocenten beregnes af producenten ud fra indgangsmaterialet og ud fra sammensætningen af de forarbejdede produkter.

Til beregning af dyreenheder skal forarbejdningsanlægget kunne gøre rede for, at forholdet mellem kg N og DE i den samlede afsatte gødning svarer til forholdet i de modtagne mængder. Modtagere af fraktioner fra et forarbejdningsanlæg kan modtage forskellige typer fraktioner med forskellige forhold mellem kg N og DE.

Hvis anlægget videregiver forarbejdet husdyrgødning til virksomheder/private, der ikke er tilmeldt registret, skal der betales kvælstofafgift af den solgte eller afsatte mængde. Afgiftspligten begynder, når den forarbejdede husdyrgødning gives videre i pakninger på 50 kg eller derunder. Der skal ikke betales afgift, hvis det totale indhold af kvælstof i gødningen er under 2 pct. af gødningens samlede vægt. Afgiften betales til SKAT, som sender et girokort til dig. Du kan få mere information på SKAT's hjemmeside www.skat.dk eller hos SKAT i Skive.

Husk at den forarbejdede husdyrgødning skal være anmeldt og deklareret til Plantedirektoratet, Sektor for Foder- og Gødningsstoffer inden den kan sælges til private.

Modtagelse af husdyrgødning

Senest den 1. september 2010 skal du give Sektor for Miljø besked om, hvem du har modtaget husdyrgødning eller anden organisk gødning fra i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det gælder også, når leverancen er sket gennem tredjemand. Du skal oplyse:

- Afsætters CVR-nr.
- Typen af gødning
- Antal dyreenheder, det totale indhold af kvælstof og udnyttelsesprocent (kan oplyses)
- Mængden af gødning.

Ved modtagelse af husdyrgødning fra virksomheder/private, der ikke er tilmeldt registret, skal du kun oplyse om typen og mængden af den gødning, der samlet er modtaget.

Andre bestemmelser

Både forarbejdningsanlæg og produkterne, der afsættes fra forarbejdningsanlæg, skal opfylde regler, fastsat af de veterinære myndigheder. Vær særligt opmærksom på bestemmelser om hygiejnisering, og at du skal anmelde dit anlæg til din lokale fødevareregion.

Derudover kan der på jordbrugsvirksomheder med husdyrhold, hvor der etableres et gylleseparationsanlæg, gives dispensation fra landbrugslovens arealkrav. Du kan få mere at vide hos FødevarerErhverv www.ferv.fvm.dk.

6.5 Forbrændingsanlæg

Et forbrændingsanlæg for husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er et teknisk anlæg, der ved forbrænding omdanner husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning til varmeenergi, røggasser og forbrændingsaske.

Et forbrændingsanlæg kan være et centralt anlæg, der er etableret og drevet alene med henblik på forbrænding. Foruden forbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning kan et centralt anlæg være indrettet og drevet med henblik på forbrænding af andre affaldstyper, f.eks. slagteriaffald, spildevandsslam mv.

Et forbrændingsanlæg kan også være etableret hos en jordbrugsvirksomhed, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, med henblik på forbrænding af virksomhedens egen produktion af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Afbrænding af husdyrgødning og fraktioner af husdyrgødning skal efter miljølovgivningen altid foregå i anlæg, der specifikt er godkendt til den type af forbrænding (Miljøstyrelsens bekendtgørelse om anlæg der forbrænder affald).

Med hensyn til mulige konsekvenser for arealkravet henvises til Miljøministeriets Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Modtagelse af husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning på centrale forbrændingsanlæg

Centrale forbrændingsanlæg, der modtager husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, skal senest 1. september 2010 give Plantedirektoratet, Sektor for Miljø besked om, hvem anlægget har modtaget husdyrgødning mv. fra i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det gælder også, når leverancen er sket gennem tredjemand. Forbrændingsanlægget skal oplyse om:

- Afsætters CVR-nr.
- Typen af gødning
- Det totale indhold af kvælstof og DE
- Mængden af gødning.

Afbrænding på eget gårdanlæg

Hvis du etablerer et forbrændingsanlæg på din egen jordbrugsvirksomhed (gårdanlæg), vil du i gødningsregnskabet kunne fratække kvælstofmængden i husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning, hvis følgende kontrolbetingelser er opfyldt:

- Forbrændingsanlæggets varmevekslerdel skal være forsynet med en energimåler, der kan måle den producerede varmeenergi i kWh. Energimåleren skal være kalibreret af et institut, der er akkrediteret hertil.
- I perioder, hvor der sker afbrænding på anlægget, skal du hver dag ajourføre en oversigt (driftsrapport), hvor du skal notere mængde og type af husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, som afbrændes. Endvidere skal du hver dag aflæse energimåleren og notere visningen i oversigten. Oversigten skal være påført navn og planperiode.
- Hver gang du skiller dig af med lageret af forbrændingsaske, skal du udtage en repræsentativ prøve til myndighedskontrol af asken på mindst 100 g. Du skal påføre dato for prøveudtagning på kontrolprøven. Samtidig skal du veje den samlede mængde aske, inden du skiller dig af med den. Du skal gemme prøven og dokumentation for vejning af den samlede askemængde på din virksomhed i mindst fem år.

Behandling af forbrændingsasken

Både centrale forbrændingsanlæg og gårdanlæg skal overholde regler for opbevaring og bortskaffelse af forbrændingsasken, der er fastsat af miljømyndighederne. Du skal være opmærksom på, at hvis asken er tiltænkt jordbrugsformål, må den udelukkende bestå af aske fra forbrændt husdyrgødning, og anvendelsen skal følge slambekendtgørelsens regler.

Opbevaring af aske fra forbrænding af husdyrgødning kan ske uden tilladelse på brugers virksomhed (miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 eller § 19), hvis det sker på et overdækket opbevaringsanlæg (se om reglerne hos Miljøstyrelsen www.mst.dk)

Hvis du videreleverer forbrændingsasken helt eller delvist som handelsgødning, skal du forinden have deklareret gødningen hos Plantedirektoratet, Sektor for Foder- og Gødningsstoffer, og du skal indberette til Plantedirektoratet, Sektor for Miljø, hvilke virksomheder, du har leveret gødningen til samt mængde og type.

---

7. Generelle oplysninger

7.1 Regelsæt der danner grundlag for denne vejledning

Nedenfor er der en liste over de regelsæt, du skal overholde i forbindelse med gødskning, og som vejledningen bygger på. Endelig er der en kort vejledning om din ret til at kræve indsigt i de oplysninger, vi har om din virksomhed.

Lovgivning og bekendtgørelser

Denne vejledning er udarbejdet på grundlag af:

- Lovbekendtgørelse nr. 757 af 29. juni 2006 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække
- Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2009/10
- Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.
- Lov nr. 418 af 26. juni 1998 om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m.
- Bekendtgørelse nr. 253 af 31. marts 2009 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 1362 af 19. december 2008 om krydsoverensstemmelse.
- Bekendtgørelse om kvælstofprognosen for 2010, der udsendes medio marts 2010.

Miljøbetingelser i enkeltbetalingsstøtte

For at få udbetalt enkeltbetalingsstøtte skal du overholde en række krav vedrørende miljø, fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand, herunder reglerne om jordbrugets anvendelse af gødning (krydsoverensstemmelse). Det betyder, at nogle af de regler og krav, der er omtalt i denne vejledning, også er omfattet af krydsoverensstemmelse. Overholder du ikke kravene, kan din støtte blive nedsat. Hvis du laver grovere og gentagne overtrædelser, kan nedsættelsen af din støtte blive større, eller støtten kan helt bortfalde.

De nærmere regler kan du læse om i FødevarerErhvervs bekendtgørelser og vejledninger om krydsoverensstemmelse www.ferv.fvm.dk.

7.2 Oplysning om virksomheds- og personoplysninger

Hvor finder du oplysninger?

- Tidligere indberettede gødningsregnskaber finder du i GHI på www.landbrugsindberetning.dk
- Indberettede leverancer af handelsgødning m.m. finder du på www.pdir.dk
- Hvem der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab på www.pdir.dk
- Kommunerne kan få en generel adgang til data fra gødningsregnskabet, så de kan bruge disse i deres sagsbehandling. De kan blive oprettet som brugere i GHI, se vejledning om dette på www.landbrugsindberetning.dk

Hvilke oplysninger har Plantedirektoratet?

Hvis du henvender dig til os, kan du få at vide, hvilke oplysninger vi har registreret om din virksomhed. Vi retter forkerte oplysninger og giver besked til andre, der har modtaget forkerte oplysninger i det omfang, det er muligt. Hvis vi ikke selv kan rette oplysningerne, vejleder vi om, hvordan du kan få oplysningerne rettet.

De fleste oplysninger får vi, når vi modtager pligtige indberetninger, ansøgninger om tilladelse, autorisationer, godkendelser m.m. I forbindelse med vores kontrolbesøg på virksomheden kan vi også indhente oplysninger. I disse tilfælde har du pligt til at give os oplysningerne. Du skal være opmærksom på, at du kan blive straffet, hvis vi ikke modtager oplysningerne til tiden eller slet ikke modtager dem.

Plantedirektoratet kan hente oplysninger fra andre offentlige myndigheder, herunder SKAT i forbindelse med vores generelle kontrol med overholdelse af lovens regler, så vi har mulighed for at sammenligne oplysninger, herunder personoplysninger, til brug for vores kontrol.

Det er bl.a. hensigten at indhente oplysninger om indførsel af kvælstofholdige gødninger fra udlandet. Dette skal være med til at sikre, at disse mængder kvælstof kommer med i gødningsregnskabet.

Hvilke oplysninger videregiver Plantedirektoratet?

Til brug for den øvrige kontrol videregiver vi oplysninger til andre enheder inden for ministeriet. Endvidere videregiver vi, når vi bliver bedt om det, visse oplysninger til andre offentlige instanser, herunder SKAT og private organer under iagttagelse af persondataloven og forvaltningsloven.

Hvad bruger Plantedirektoratet oplysningerne til?

Plantedirektoratet indsamler oplysninger om din virksomhed til brug for kontrol og administration af de regler, som vi administrerer.

Vi kontrollerer, om du overholder reglerne om anvendelse af gødning, plantedække, 'Randzoneordningen' og harmoni. Vi kontrollerer de gødningsregnskaber, vi modtager, og gennemfører kontrol på virksomhederne. Du skal opbevare din gødningsplanlægning og dit gødningsregnskab mindst 5 år. For at kunne kontrollere din virksomhed kan vi kræve, at du indsender eller viser os alle dokumenter, der kan have betydning for kontrollen. Hvis reglerne overtrædes, kan det straffes med bøde. Når vores kontrollører viser legitimation, har de adgang til din virksomhed.

Offentliggørelse af gødningsregnskaber

Gødningsregnskaberne offentliggøres på internettet, når vi har afsluttet sagsbehandlingen af de indsendte oplysninger. Aftaler om overførsel af husdyrgødning til andre jordbrugsvirksomheder offentliggøres ikke.

For gødningsregnskaber, der har været udtrukket til kontrol, påfører Plantedirektoratet i forbindelse med offentliggørelsen koder for henholdsvis ingen bemærkninger, påtale eller vedtaget administrativt bødeforlæg. Vi offentliggør ikke oplysninger, vi har videregivet til politiet med ønske om, at de rejser tiltale, og sager hvor der er faldet dom.

Når du modtager et bødeforlæg fra os, vil vi oplyse dig om, at oplysningerne i gødningsregnskabet sammen med en kode for administrativt bødeforlæg, vil blive offentliggjort på Internettet, når du har betalt bøden.

Oplysningerne vil være tilgængelige på internettet i 5 år. Vi sørger for, at alle oplysninger, der inden for denne periode viser sig at være forkerte eller vildledende, vil blive slettet eller rettet i overensstemmelse med persondatalovens regler.

Klagemuligheder

Du har mulighed for at klage over vores behandling af oplysningerne til Plantedirektoratet, Skovbrynet 20, 2800 Kgs. Lyngby, pdir@pdir.dk eller til Datatilsynet, Borgergade 28, 5, 1300 København K, dt@datatilsynet.dk

---

8. Forkortelser

Nedenfor er en oversigt over de forkortelser, der bliver brugt i denne vejledning.

Ab lager	Fra lager
DE	Dyreenheder
FE	Foderenhed
GHI	Gødnings- og Husdyrindberetning
Ha	Hektar
JB-nr.	Jordbundstypenummer
K	Kalium
Kg	Kilo
Mm	Millimeter
M ²	Kvadratmeter
M ³	Kubikmeter
M.v.	Med videre
MVJ	Miljøvenlig jordbrugsforanstaltninger
N	Kvælstof
O.l.	Og lignede
P	Fosfor
P.b.a	På basis af
Pct.	Procent
Pga.	På grund af
Vha.	Ved hjælp af
VVM	Vurdering af virkning på miljøet

Tabel 1: Landbrugsafgrøder og grønsager på firland, kvælstof-, fosfor- og kalinormer

Kvælstofnormer og retningsgivende normer for fosfor og kalium i kg pr. ha for 2009/10

Normerne angiver total mængde kvælstof på årsbasis. For grønsager på friland, hvor der er fastsat en artsspecifik kvælstofnorm, gælder normen pr. kultur.

Afrødekodet	Afrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾		
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 – 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7-9	kg N/ha	kg P/ha	kg K/ha						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Vårsæd til modenhed																	
1	Vårbyg ²⁾	0	Ja	38 (42)	112	45 (50)	107	50 (55)	126	57 (63)	114	61 (67)	128	1,5	22	45	
2	Vårhvede ²⁾	0	Ja	35 (39)	109	41 (45)	106	46 (51)	125	52 (58)	112	56 (62)	127	1,7	20	49	
3	Havre	0	Ja	40	92	47	88	52	107	56	87	56	100	1,5	26	59	
4	Andre kornarter, vårsået	0	Ja	40	93	47	90	52	108	52	87	56	101	1,5	23	46	
5	Majs til høst ved modenhed	0	Ja	64	150	64	137	71	162	70	139	74	155	1,5	38	74	
7	Korn + bælg-sæd, vårsået, maks. 50 % bælg-sæd	11	Ja	39	64	42	53	45	67	48	47	50	57	0,5	23	49	
Vintersæd til modenhed																	
10	Vinterbyg ²⁾	0	Ja	49 (55)	150	53 (59)	141	57 (63)	158	72 (80)	152	77 (85)	166	1,2	21	54	
11	Vinterhvede ²⁾	0	Ja	49 (53)	146	62 (68)	149	66 (73)	166	80 (89)	161	85 (94)	174	1,3	22	66	
13	Vinterhvede, brødhvede ²⁾	0	Ja	48 (53)	182	62 (68)	188	66 (73)	207	80 (89)	206	85 (94)	222	1,7	22	66	
14	Vinterrug ²⁾	0	Ja	39 (43)	109	52 (58)	109	51 (56)	121	64 (71)	113	68 (75)	125	1,2	19	61	
15	Hybridrug ²⁾	0	Ja	49 (54)	120	64 (71)	123	64 (71)	135	75 (83)	125	80 (88)	139	1,2	22	67	
16	Triticale ²⁾	0	Ja	41 (46)	142	53 (59)	142	53 (59)	155	61 (67)	141	65 (72)	154	1,2	23	62	
17	Andre kornarter, efterårssået	0	Ja	40 (45)	112	52 (58)	112	49 (54)	121	62 (69)	113	66 (73)	125	1,2	23	62	
Oliefrø																	
21	Våraps	27	Ja	16	112	19	104	21	119	22	99	23	109	1,5	23	62	
22	Vinterraps	27	Ja	25	166	31	177	31	177	36	183	38	186	1,5	30	89	
23	Rybs	27	Ja	18	114	20	104	22	119	23	99	24	109	1,5	23	62	
24	Solsikke	27	Ja	18	156	20	144	22	156	23	135	24	144	0	23	62	
25	Sojabønner	27	Nej	45	0	45	0	45	0	45	0	45	0	0	35	98	
180	Gul sennep	27	Ja	19	115	21	105	23	120	23	99	24	109	1,5	24	64	
181	Anden oliefrøart	27	Ja	19	115	21	105	22	119	23	99	24	109	1,5	24	64	

Afgrødekode	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	kg N/hkg	kg P/ha	kg K/ha				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Bælgssæd																
30	Ærter	12	Nej	45	0	45	0	45	0	45	0	45	0	0	27	57
31	Hestebønner	12	Nej	45	0	45	0	45	0	45	0	45	0	0	32	75
32	Sødlupin	12	Nej	30	0	30	0	30	0	30	0	30	0	0	25	41
215	Ærtehelsæd ¹³⁾	12	Nej	47	0	55	0	64	0	71	0	71	0	0	28	148
35	Flerårig bælgssæd	12	Nej	45	0	45	0	45	0	45	0	45	0	0	37	42
36	Anden bælgssæd til modenhed	12	Nej	45	0	45	0	45	0	45	0	45	0	0	37	42
Hør og Hamp																
40	Oliehør	27	Ja	15	85	15	73	15	85	15	64	15	73	0	18	31
41	Spindhør	27	Ja	90	53	90	41	90	53	90	32	90	41	0	23	40
42	Hamp	27	Ja	120	131	120	118	120	131	120	110	120	118	0	24	100
Frogræs																
101	Rajgræs, alm.	12	Nej	12	135	12	135	12	135	12	135	12	135	0	20	72
102	Rajgræs, alm. 1. år, efterårsudlagt	12	Nej	12	169	12	169	12	169	12	169	12	169	0	20	72
103	Rajgræs, italiensk	12	Nej	12	106	12	106	12	106	12	106	12	106	0	23	84
104	Rajgræs, italiensk, 1. år, efterårsudlagt	12	Nej	12	139	12	139	12	139	12	139	12	139	0	23	84
116	Rajgræs, hybrid	12	Nej	12	118	12	118	12	118	12	118	12	118	0	23	84
117	Rajgræs, hybrid, efterårsudlagt	12	Nej	12	152	12	152	12	152	12	152	12	152	0	23	84
105	Timothe, knoldrottehal	12	Nej	5	93	5	93	5	93	5	93	5	93	0	20	80
106	Hundegræs	12	Nej	9	169	9	169	9	169	9	169	9	169	0	21	82
107	Engsvingel	12	Nej	8	101	8	101	8	101	8	101	8	101	0	21	82
108	Rødsvingel, fåresvingel	12	Nej	8	118	8	118	8	118	8	118	8	118	0	12	69
109	Rajsvingel	12	Nej	10	135	10	135	10	135	10	135	10	135	0	19	70
110	Stivbladet svingel	12	Nej	8	118	8	118	8	118	8	118	8	118	0	18	69
111	Strandsvingel	12	Nej	8	161	8	161	8	161	8	161	8	161	0	18	69
112	Engrapgræs (marktype)	12	Nej	11	127	11	127	11	127	11	127	11	127	0	16	58
113	Engrapgræs (plænetype)	12	Nej	8	135	8	135	8	135	8	135	8	135	0	15	56
114	Alm. rapgræs	12	Nej	8	110	8	110	8	110	8	110	8	110	0	15	56
115	Hvene, alm. og krybende	12	Nej	6	101	6	101	6	101	6	101	6	101	0	14	55

Afrødekode	Afrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	Ja/Nej	Udbytte-norm hkg/ha	Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm hkg/ha		Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm hkg/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Andre markfrø																
120	Kløver, hvid, rød, alsikke	102	Nej	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	0	4	25
121	Græsmarksbælgplanter (lucerne, sneglebælg m.fl.)	32	Nej	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	0	4	25
122	Kommen	32	Nej	11	110	11	110	11	110	11	110	11	110	4	9	22
123	Valmue	32	Ja	5	113	8	111	9	127	9	106	9	114	4	12	16
124	Spinat	32	Ja	12	135	15	133	17	152	17	131	17	139	4	8	41
125	Bederøer	32	Ja	20	177	20	177	20	177	20	177	20	177	0	19	63
126	Andet markfrø til udsæd	32	Nej	-	101	-	101	-	101	-	101	-	101	0	8	41
Kartofler																
150	Læggekartofler	0	Ja	270	108	295	100	320	117	320	95	320	104	0,2	34	144
151	Stivelseskartofler	0	Ja	390	172	440	168	490	189	490	168	490	177	0,2	46	150
152	Spisekartofler	0	Ja	285	136	360	136	385	153	385	132	385	140	0,2	37	167
153	Bagekartofler, andre kartofler	0	Ja	390	172	440	168	490	189	490	168	490	177	0,2	46	150
Fabriksproduktion																
160	Røer til fabrik	17	Ja	338	105	438	101	566	123	566	102	602	114	0,1	43	150
161	Cikorie rødder	17	Ja	-	125	-	125	-	125	-	125	-	125	0,1	28	190
162	Andre industriafrøder/rodfrugter	17	ja	-	101	-	101	-	101	-	101	-	101	0	28	190

Afrødekodet	Afrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forbrugtsværdi i afrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha		kg N/ha	kg N/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Helsæd, vår																
210	Vårbyg, helsæd	0	Ja	5400	112	6400	107	7100	126	8100	113	8600	126	0	29	153
211	Vårhvede, helsæd	0	Ja	4900	108	5800	103	6500	121	7400	107	7900	120	0	27	141
212	Havre, helsæd	0	Ja	5600	113	6600	109	7300	128	7500	108	7900	120	0	30	159
213	Blandkorn, vårsæet, helsæd	0	Ja	5800	115	6800	111	7500	129	7500	108	8000	121	0	31	162
214	Korn + bælgssæd, helsæd (maks. 50 % pct. bælgssæd)	11	Ja	5600	58	6100	50	6500	66	6900	48	7200	59	0	29	149
215	Ærtehelsæd	22	Nej	4700	0	5500	0	6400	0	7100	0	7100	0	0	27	147
216	Silomajs	0	Ja	9300	150	9300	137	10300	162	10200	139	10700	155	0	44	135
Helsæd, vinter																
220	Vinterbyg, helsæd	0	Ja	5700	150	6200	142	6600	158	8300	151	8900	165	0	22	117
221	Vinterhvede, helsæd	0	Ja	5700	149	7300	150	7700	166	9300	159	9900	172	0	25	137
222	Vinterrug, helsæd	0	Ja	4600	109	6000	109	5900	121	7400	112	7900	125	0	20	110
223	Triticale, helsæd	0	Ja	4800	143	6200	142	6200	155	7100	141	7600	154	0	21	116
224	Blandkorn, efterårssæet, helsæd	0	Ja	4400	109	5900	109	5700	121	7200	112	7700	125	0	20	110
Korn, grønkorn																
230	Vårkorn, grønkorn ¹⁴⁾	0	Ja	2600	97	3300	96	3300	109	3600	93	3600	101	0	21	100
234	Korn + bælgssæd, grønkorn (maks. 50 % bælgssæd)	11	Ja	2600	59	3300	58	3300	71	3600	55	3600	63	0	19	97
235	Vinterkorn, grønkorn ¹⁵⁾	0	Ja	3300	121	4300	125	4300	138	5300	134	5300	142	0	22	129
Græs, permanent																
250	Permanent græs med meget lavt udbytte ⁴⁾	22	Nej	800	25	800	25	800	25	800	25	800	25	0	3	29
251	Permanent græs med lavt udbytte ⁴⁾	22	Nej	1800	68	1800	68	1800	68	1800	68	1800	68	0	8	66
252	Permanent græs med normalt udbytte ⁴⁾	22	Nej	3000	131	3000	131	3000	131	3000	131	3000	131	0	13	109
255	Permanent græs, under 50 pct. kløver omlagt mindst hvert 5. år ⁴⁺⁷⁺¹⁸⁾	102	Nej	6100	230	6900	232	8200	243	7200	234	7200	234	0	32	210
256	Permanent græs, over 50 pct. kløver omlagt mindst hvert 5. år ⁴⁺⁷⁺¹⁸⁾	102	Nej	5100	63	5800	63	6800	63	6800	63	6800	63	0	27	178
257	Permanent græs, uden kløver omlagt minimum hvert 5. år ⁴⁺¹⁸⁾	22	Nej	6600	306	7800	314	9300	340	8300	323	8300	323	0	36	246
259	Permanent græs til fabrik minimum 6 tons udbytte ³⁾	22	Nej	6	177	7	177	7	177	7	177	7	177	30	35	130
272	Permanent græs til fabrik omlagt mindst hvert 5 år	22	Nej	11	266	14	317	16	368	15	342	15	342	30	44	288
279	Permanent kløvergræs til fabrik omlagt mindst hvert 5 år	102	Nej	11	199	13	224	15	249	14	237	14	237	15	42	273

Afgørelsekode	Afgøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgørelsens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	Ja/Nej	Udbytte-norm FE/ha	Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm FE/ha		Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm FE/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Græs, permanent (videre)																
273	Permanent lucerne til fabrik, omlagt mindst hvert 5. år ³⁾	102	Nej	11	0	13	0	15	0	14	0	14	0	0	35	273
274	Permanent lucerne med min. 25 % græs til fabrik, omlagt mindst hvert 5. år ³⁾	102	Nej	11	63	13	63	15	63	14	63	14	63	0	35	276
277	Permanent kløver til fabrik, omlagt mindst hvert 5. år ³⁾	102	Nej	11	0	13	0	15	0	14	0	14	0	0	35	273
278	Permanent lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne, omlagt mindst hvert 5. år ⁴⁺¹⁸⁾	102	Nej	5100	63	5800	63	6800	63	6800	63	6800	63	0	20	175
275	Permanent rullegræs, omlagt mindst hvert 5. år	0	Nej	-	210	-	210	-	210	-	210	-	210	0	0	0
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm ⁶⁾	22	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
Græsmarksplanter, omdrift																
266	Græs/kløvergræs, under 50 pct. kløver med ekstremt lavt udbytte ⁴⁺⁷⁾	22	Nej	600	25	600	25	600	25	600	25	600	25	0	3	22
267	Græs/kløvergræs, under 50 pct. kløver med meget lavt udbytte ⁴⁺⁷⁾	22	Nej	1500	68	1500	68	1500	68	1500	68	1500	68	0	6	55
268	Græs/kløvergræs, under 50 pct. kløver med lavt udbytte ⁴⁺⁷⁾	22	Nej	2600	131	2600	131	2600	131	2600	131	2600	131	0	26	95
260	Kløvergræs under 50 pct. kløver (omdrift) ⁴⁺⁷⁾	102	Nej	6100	231	6300	232	7600	243	6600	235	6600	235	0	32	214
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift) ⁴⁺⁷⁾	102	Nej	5100	63	5600	63	6600	63	6600	63	6600	63	0	42	179
262	Lucerne og lucernegræs m. over 50 % lucerne (omdrift) ⁴⁾	102	Nej	5100	63	5600	63	6600	63	6600	63	6600	63	0	28	182

Afgørelsekode	Afgørelse	Forfrugtsværdi	Indregning af forbrugtsværdi i afgørelsens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7-9	kg N/ha	kg P/ha	kg K/ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Græsmarksplanter, omdrift (videre)																
263	Græs uden kløver (omdrift) ⁴⁾	22	Nej	6600	308	7100	317	8600	342	7600	325	7600	325	0	36	239
265	Græs/kl. græs slæt før forårssået afgrøde eller ital. rajgræs til frø ⁴⁺⁸⁾	0	Nej	2000	85	2400	85	2400	85	2400	85	2400	85	0	11	72
269	Rullegræs (omdrift)	0	Nej	-	210	-	210	-	210	-	210	-	210	0	20	150
270	Græs til udegrise	82	Nej	-	180	-	180	-	180	-	180	-	180	0	25	170
264	Græs og kløvergræs uden norm ⁶⁾	22	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
170	Græs til fabrik ³⁾	22	Nej	12	271	14	322	16	373	15	347	15	347	30	45	292
174	Kløvergræs til fabrik ³⁾	102	Nej	11	199	13	308	15	249	14	237	14	237	15	35	273
171	Lucerne til slæt (inkl. til eget foder) ³⁾	102	Nej	11	0	13	0	15	0	14	0	14	0	0	35	273
172	Lucerne med min. 25 pct. græs til slæt (inkl. til eget foder) ³⁾	102	Nej	12	63	14	63	16	63	15	63	15	63	0	35	277
173	Kløver til slæt (inkl. til eget foder) ³⁾	102	Nej	11	0	13	0	15	0	14	0	14	0	0	35	273
Andre foderafgrøder																
280	Fodersukkerroer	17	Ja	9000	156	12000	169	12000	182	13000	169	13000	177	0	26	296
281	Kålroer	17	Ja	7000	152	8500	152	8500	165	8500	144	8500	152	0	35	222
282	Fodermarvkål	17	Ja	7000	108	7500	101	8500	127	8500	106	8500	114	0	36	136
283	Fodergulerodder	17	Ja	7000	139	8500	139	8500	152	8500	131	8500	139	0	39	155
Udyrkede arealer, vildtagre og lign.																
310	Udyrket areal	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
271	Vildtagre ¹⁷⁾	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
Randzoneordningen																
340	Randzoneordning	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0

Afgrødekode	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forbrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ¹⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	JB 1 - 4	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha	kg N/ha		kg N/ha	kg N/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Særlige afgrødekoder: kun i forbindelse med tilsagn til miljøordningene																
350	Miljøgræs med N-kvoté ¹⁹⁾	22	Nej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	29
253	Miljøgræs, MVJ-ordning 1 (80 N) ⁴⁺⁵⁾	22	Nej	2200	80	2200	80	2200	80	2200	80	2200	80	0	9	80
254	Miljøgræs MVJ-ordning 2 (0 N) ⁴⁺⁵⁾	22	Nej	800	0	800	0	800	0	800	0	800	0	0	3	29
258	Perm. Græs, ø-støtte	22	Nej	800	22	800	22	800	22	800	22	800	22	0	3	29
311	Skovtilplantning	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
313	20-årig udtagning med skov	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
312	20-årig udtagning	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
315	Miljøgræs med udtagingsforpligtelse	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
317	Vådområder med udtagingsforpligtelse	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
319	MVJ-arealer med udtagingsforpligtelse, der ikke er landbrugsarealer	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
320	MVJ- braklagte randzoner	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
Udlæg og efterafgrøder																
960	Græs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ⁴⁺⁹⁾	0	Nej	4000	161	4700	166	6000	186	4400	159	4400	159	0	28	138
961	Græs, udlæg/efterslæt efter helsæd/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. august ⁴⁺⁹⁾	0	Nej	2300	109	2700	112	2800	114	2400	107	2400	107	0	16	80
962	Græs, udlæg/efterslæt efter korn/sildig frøgræs ⁴⁺⁹⁾	0	Nej	1000	52	1100	52	1200	53	1100	52	1100	52	0	7	33
963	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ⁴⁺¹⁰⁾	0	Nej	3500	120	4100	123	5400	133	3800	119	3800	119	0	25	121
964	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august ⁴⁺¹⁰⁾	0	Nej	1800	75	2200	77	2300	78	1900	74	1900	74	0	13	64
965	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter korn ⁴⁺¹⁰⁾	0	Nej	1000	31	1100	31	1200	32	1100	31	1100	31	0	6	31
966	Græs/kl. græs udlæg til fabrik, efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ³⁾	0	Nej	5	177	6	203	6	203	5	177	5	177	30	20	130
968	Pligtige efterafgrøder ¹¹⁾	17/25	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
969	Udlæg og efterafgrøder til grøngødning (frivillige efterafgrøder ¹²⁾	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
970	Efterslæt efter brak	0	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0	0
971	Efterafgrøde til randzoneordningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Afgørelsekode	Afgøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forbrugtsværdi i afgørelseskvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet jord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Korrektion for udbytte	Retningsgivende normer for fosfor og kalium ⁽⁶⁾	
				JB 1 + 3	JB 2 + 4 og 10 - 12 ¹⁾	Alle jordtyper	JB 5 - 6	JB 7- 9	kg N/ha	Ja/Nej	Udbytte-norm hkg/ha	Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm hkg/ha		Kvælstof-norm kg N/ha	Udbytte-norm hkg/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Grønsager på friland																
400	Asier	25	Ja	-	135	-	120	-	135	-	110	-	120	0	30	150
401	Asparges	25	Nej	-	150	-	150	-	150	-	150	-	150	0	20	150
402	Bladselleri	25	Ja	-	215	-	200	-	215	-	190	-	200	0	40	180
403	Blomkål	25	Ja	-	255	-	240	-	255	-	230	-	240	0	40	200
404	Broccoli	25	Ja	-	215	-	200	-	215	-	190	-	200	0	40	200
405	Corgette, squash	25	Ja	-	150	-	135	-	150	-	125	-	135	0	30	150
406	Grønkål	50	Ja	-	185	-	170	-	185	-	160	-	170	0	25	140
407	Gulerod	25	Ja	400	125	400	110	400	125	400	100	400	110	0	35	200
408	Hvidkål	50	Ja	-	285	-	270	-	285	-	260	-	270	0	40	250
409	Kinakål	25	Ja	-	195	-	180	-	195	-	170	-	180	0	35	180
410	Knoldselleri	50	Ja	-	235	-	220	-	235	-	210	-	220	0	40	230
411	Løg	0	Ja	-	165	-	150	-	165	-	140	-	150	0	40	180
412	Pastinak	25	Ja	-	165	-	150	-	165	-	140	-	150	0	35	200
413	Rodpersille	25	Ja	-	165	-	150	-	165	-	140	-	150	0	30	200
415	Porre	25	Ja	-	225	-	210	-	225	-	200	-	210	0	35	200
416	Rosenkål	50	Ja	-	240	-	225	-	240	-	215	-	225	0	40	220
417	Rødbede	25	Ja	-	180	-	165	-	180	-	155	-	165	0	35	200
418	Rødkål	50	Ja	-	265	-	250	-	265	-	240	-	250	0	40	230
420	Salat	25	Ja	-	165	-	150	-	165	-	140	-	150	0	30	150
421	Savoykål, spidskål	25	Ja	-	265	-	250	-	265	-	240	-	250	0	40	230
422	Spinat	25	Ja	-	120	-	105	-	120	-	95	-	105	0	25	125
423	Suktermajs	25	Ja	-	155	-	140	-	155	-	130	-	140	0	40	150
424	Ærter til konsum	25	Nej	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	0	25	75
429	Jordskok, konsum	25	Nej	-	150	-	150	-	150	-	150	-	150	0	30	120
450	Grønsager, andre	25	Ja	-	265	-	250	-	265	-	240	-	250	0	30	150
Krydderuter																
430	Bladpersille	25	Ja	-	205	-	190	-	205	-	180	-	190	0	20	100
431	Purløg	50	Ja	-	300	-	285	-	300	-	275	-	285	0	20	100
432	Krydderurter, støtteberettigede	25	Ja	-	205	-	190	-	205	-	180	-	190	0	20	100
433	Krydderurter, andre	25	Ja	-	205	-	190	-	205	-	180	-	190	0	20	100

Noter til Tabel 1

- 1) JB 12 kan indplaceres som andre jordtyper ud fra den aktuelle tekstur.
- 2) Korrektion af kvælstofnormen for højere forventet udbytte foretages i forhold til udbyttenerne angivet i parentes, når forfrugten er alt andet end korn. Når forfrugten er korn, sker korrektionen i forhold til den først angivne udbyttenerm.
- 3) Udbytte i ton færdigvarer pr. ha (93 procent tørstof). Der kan omregnes mellem foderenheder og færdigvarer med faktoren 1 FE = 1,2 kg. færdigvare. For ”græs/kløvergræs til fabrik (omdrift)” og ”permanent græs til fabrik, min 6 tons udbytte” foretages udbyttekorrektion med 30 kg N pr. tons færdigvare.
- 4) For tildeling af kvælstofkvote til græs og kløvergræs i omdrift, permanent græs, græs-/kløvergræsudlæg og græs-/kløvergræsefterafgrøder gælder kravene til benyttelse i nedenstående oversigtstabel. Kravene til benyttelse af markerne er angivet ved et minimum antal græssende dyreenheder eller slæt pr. ha.
- 5) Kvælstof afsat af græssende dyr fraregnes ved opgørelsen af produktionen af kvælstof i husdyrgødningen, for MVJ-tilsagn indgået i 2006 og efterfølgende år, samt for aftaler indgået i 2002 eller tidligere. Afræsses en anden virksomheds arealer, fratrækkes kvælstof som afsat, og Skema B1 udfyldes.
- 6) Benyttes til græsmarker eller dele af græsmarker, hvor der ikke er græssende DE nok til at opfylde kravene for tildeling af norm, jf. oversigtstabellen.
- 7) Kløver omfatter også lucerne, vikke og andre græsmarksbælgeplanter.
- 8) Normen kan anvendes, når der tages et slæt efter 1. maj forud for en forårssået afgrøde med sent såtidspunkt som f.eks. silomajs. Normen kan også anvendes når der om foråret tages et slæt af italiensk rajgræs forud for høst af frø.
- 9) Normen gælder også for efterslæt af ikke kvælstoffikserende afgrøder, der benyttes til afgræsning eller slæt. Afgrøden skal medregnes i oversigtstabellen nedenfor.
- 10) Normen gælder også for efterslæt af kvælstoffikserende afgrøder, der benyttes til afgræsning eller slæt. Afgrøden skal medregnes i oversigtstabellen nedenfor.
- 11) Der trækkes en eftervirkning på 25 kg N pr. ha eller 17 kg N pr. ha »pligtige efterafgrøder«, dyrket i efteråret 2008 fra virksomhedens samlede kvælstofkvote 2009/2010. »Pligtige efterafgrøder«, jf. § 26, med eftervirkning på 25 kg N pr. ha anvendes, når der på virksomheden er udbragt 0,8 DE pr. ha harmoniareal og derover i forrige planperiode (inkl. anden organisk gødning, hvor 100 kg N svarer til en DE). »Pligtige efterafgrøder«, jf. § 26, med eftervirkning på 17 kg N pr. ha anvendes, når der på virksomheden er udbragt mindre end 0,8 DE pr. ha harmoniareal og derover i forrige planperiode (inkl. anden organisk gødning, hvor 100 kg N svarer til en DE).
- 12) Anvendes til udlæg og efterslæt til grøngødning dog ikke »pligtige efterafgrøder«.
- 13) Udbytte opgivet i afgrødeenheder =100 FE.
- 14) Omfatter normen for vårbyg, havre, vårhvede og blandsæd til grønkorn.
- 15) Omfatter normen for vinterbyg, vinterrug, vintertriticale og vinterhvede samt blandinger til grønkorn.
- 16) Vildtagre kan gødskes, uden at regne kvælstoffet med i gødningsregnskabet, hvis der er betalt afgift af gødningen, jf. lovens § 14, stk. 2.
- 17) For arealer, der har henligget i 5 år eller længere, bruges afgrødenormerne for permanent græs, der ikke er omlagt.
- 18) Værdierne for P og K er vejledende og opgjørt for JB 2 + 4 ved normale niveauer af fosforindhold (Pt.) og kaliumindhold (Kt.) i jord. Tilførsel af P og K skal afpasses efter balancen for hele sædskiftet.
- 19) Kvælstofkvoten for miljøtilsagn indgået i 2003, 2004 og 2005 beregnes som indholdet af kvælstof afsat af græssende dyr. Krav til antal græssende dyreenheder er fastsat i tilsagnet. Opgørelsen af afsætningen af kvælstof fra husdyr på marken skriver du i kolonnen ”Evt. N-korrektion” i skema A eller enkeltbetalingsordningens side 5.

Beregning af norm:

Kvælstofnormen for hovedafgrøden, som er den afgrøde der står på side 3 i støtteansøgningen om enkeltbetaling i planperioden, beregnes som afgrødens norm (kolonne nr. 6, 8, 10, 12 og 14) fratrukket forfrugtsværdien af forfrugten - hovedafgrøden i sidste planperiode - fra (kolonne nr. 3) forudsat, at forfrugtsværdien skal indregnes i afgrødenormen for dette års hovedafgrøde (kolonne nr. 4). Forfrugtsværdien skal indregnes, når der for dette års hovedafgrøde er anført et ”ja” i kolonne 4. Når der er anført et ”ja” fratrækkes den forfrugtsværdi, der er anført under forfrugtsafgrøden. Ved dyrkning af flere afgrøder pr. mark pr. vækstsæson fratrækkes ikke forfrugtsværdi.

Jordtype: Jordtypen angives ud fra jordtypen i pløjelaget.

Udbytter: Tildeling af norm til en afgrøde forudsætter, at afgrøden dyrkes og høstes efter almindelige landbrugsmæssige principper til salg, opfodringen, energiafgrøder eller andet erhvervmæssigt formål, hvor udbytte og anvendelse kan dokumenteres.

De fastsatte udbyttener for korn, industriafgrøder og frø til udsæd er udbyttet ved den for afgrøden gældende basisvandprocent og renhed ved afregning.

For kartofler angives udbyttet som afregnet vare, idet der er korrigeret for frasortering og lagringssvind.

For grovfoder er udbytterne i nettofoderenheder.

For græs eller grønafrøder, der sælges til grøntørring, kan udbyttet omregnes som 1 FE = 1,2 kg færdigvare.

Normer for grovfoderafgrøder:

Når den høstede fodermængde ikke opfodres på virksomheden, skal den solgte mængde (FE) kunne dokumenteres vha. salgsbilag. Hvis en virksomhed lader græsarealer afgræsse af dyr tilhørende en anden virksomhed, skal afgræsningen dokumenteres med en kvittering for overførsel af husdyrgødning. Ved anvendelse af eget gårdbiogas-anlæg skal afgrøden indregnes i gødningsregnskabet som tilført organisk materiale til anlægget.

Summen af græsudbytte i slet og afgræsning må ikke overstige 4.000 FE pr. græssende DE.

Normer for græs i omdrift:

Indplacering af græs/kløvergræs i omdrift sker efter indholdet af kløver i afgrøden. Indplaceringen skal overholde kravet til antal græssende dyreenheder angivet i oversigtstabellen.

Normer for permanent græs:

Normer for permanent græs, græsudlæg og græsefterafgrøder kan kun anvendes, når græsset benyttes til afgræsning eller slæt i et minimumsomfang, jf. oversigtstabellen. Kravet til benyttelse skal være overholdt for alle arealer med græs, hvor der tildeles kvælstofkvote eller græs, som er omfattet MVJ-ordninger. Ved afgræsning skal det kunne dokumenteres, at der på græsmarkerne er et græsningstryk svarende til minimum antal græssende dyr, der er angivet i oversigtstabellen. Tages der et eller flere græsslæt på arealerne reduceres arealet, hvorpå der skal dokumenteres afgræsning med de i oversigten angivne andele pr. slæt.

Forfrugtsværdi ved randzoneordningen:

Efterafgrøder udlagt i forbindelse med randzoneordningen oppebærer ingen eftervirkning.

Oversigtstabel - Minimum antal græssende dyreenheder pr. ha for at normen for græskategorien kan anvendes			
Afgrøde- kode	Græskategori	Andele, som hvert slæt på marken beslaglægges af markens samlede areal ¹⁾	Minimum antal græssende dyreenheder pr. ha ²⁾
250	Permanent græs med meget lavt udbytt niveau ³⁾	1,00	0,2
251	Permanent græs med lavt udbytt niveau ³⁾	1,00	0,5
252	Permanent græs med normalt udbytt niveau ⁴⁾	0,50	0,9
253	Miljøgræs, MVJ-ordning 1 (80 N)	0,50	0,7
254	Miljøgræs, MVJ-ordning 2 (0 N) ³⁾	1,00	0,2
255	Permanent græs under 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	1,9
256	Permanent græs over 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	1,7
257	Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	2,1
258	Permanent græs, Ø-støtte	1,00	0,2
278	Permanent lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne, omlagt mindst hvert 5. år	0,33	1,7
260	Kløvergræs under 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,9
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,7
262	Lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne	0,33	1,7
263	Græs uden kløver (omdrift)	0,33	2,1
265	Græs/kløvergræs, slæt før vårsået afgrøde eller ital. rajgræs til frø	1,00	-
266	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med ekstremt lavt udbytt niveau ³⁾	1,00	0,2
267	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med meget lavt udbytt niveau ³⁾	1,00	0,5
268	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med lavt udbytt niveau ³⁾	0,50	0,9
960	Græs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet maj/juni	0,33	1,3
961	Græs, udlæg/efterslæt efter helsæd/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. august	1,00	0,8
962	Græs, udlæg/efterslæt efter korn/sildig frøgræs	1,00	0,3
963	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni	0,33	1,1
964	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august	1,00	0,6
965	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter korn	1,00	0,3

1) Andelen af markens græsareal, som beslaglægges af slæt, kan maksimalt være 1,00.
2) Dyreenheder i svin, fjerkræ og pelsdyr samt dyr, der ikke kommer på græs, kan ikke medregnes. Antal dyreenheder opgøres efter husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved dyr i græs fra anden virksomhed multipliceres antal græssende DE med 2.
3) Der skal regnes med minimum 0,2 dyreenheder pr. hektar. Hvis du i gødningsregnskabet fratrækker normproduktion for flere DE, skal du benytte antal DE fra gødningsregnskabet.
4) På særligt produktive permanente græsarealer, som ikke er omlagt indenfor de seneste 5 år, kan normen for permanent græs, under 50 procent kløver, omlagt mindst hvert 5. år, undtagelsesvist anvendes, såfremt der kan dokumenteres et græsningsniveau svarende til kravet for græs i omdrift, og at udbyttet overstiger 4000 FE pr. ha. Dokumentationen skal bestå af en foderplan med opgørelse af det samlede producerede antal FE på virksomheden samt foderbehovet. Produktionen af FE skal opgøres ud fra udbytt normerne for alle de dyrkede og indkøbte grovfoderafgrøder og foderbehovet beregnes ud fra et maksimalt foderforbrug af græsafgrøder på 2500 FE pr. dyreenhed.
5) Summen af græsudbytte i slet og afgræsning må ikke overstige 4.000 FE pr. græssende DE.

Tabel 2: Andre kulturer, kvælstof, fosfor- og kaliumnormer						
Afgrødekode	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Alle jordtyper N-norm	Retningsgivende normer for fosfor og kalium	
					Kg N/ha	Ja/nej
	1	2	3	4	5	6
Medicinplanter						
440	Solhat	0	Nej	75	20	100
448	Medicinplanter, et- og toårige	0	Nej	80	20	100
449	Medicinplanter, stauder og vedplanter	0	Nej	80	20	100
Andet havefrø						
650	Chrysanthemum Garland	30	Ja	60	20	50
651	Dild	30	Ja	90	20	60
652	Kinesisk kål	30	Ja	140	35	100
653	Karse	30	Ja	120	30	80
654	Roquette	30	Ja	110	30	80
655	Radis	30	Ja	120	30	80
656	Bladbede, rødbede	30	Ja	210	40	140
657	Grønkål	30	Ja	160	40	100
658	Gulerødder	30	Ja	160	30	90
659	Kål (hvid- og rødkål)	30	Ja	200	40	100
660	Persille	30	Ja	210	40	100
661	Kørvel	30	Ja	180	30	80
662	Majroe	30	Ja	160	40	100
663	Pastinak	30	Ja	120	30	90
664	Skorsonerrod	30	Nej	150	40	100
665	Havrerod	30	Ja	150	40	100
666	Purløg	30	Nej	120	20	90
667	Timian	30	Nej	120	40	60
668	Blomsterfrø	30	Ja	60	30	80
669	Andet havefrø	30	Ja	100	40	100
Småplanteproduktion og planteskoleplanter, friland						
500	Buske og træer	0	Nej	150	30	150
501	Stauder	0	Nej	300	30	350
502	Blomsterløg	0	Nej	300	45	170
503	En- og toårige planter	0	Nej	300	30	350
Frugt og bær						
510	Melon	25	Ja	135	30	180
511	Græskar	25	Ja	135	30	180
512	Rabarber	50	Nej	100	20	200
513	Jordbær	0	Nej	80	25	130
514	Solbær	0	Nej	160	30	200
515	Ribs	0	Nej	160	30	200
516	Stikkelsbær	0	Nej	100	25	125
517	Brombær	0	Nej	100	25	125
518	Hindbær	0	Nej	100	25	125
519	Blåbær	0	Nej	100	25	125
532	Anden buskfrugt	0	Nej	85	25	100

Afgrødekode	Afgrøde	Forfrugtværdi	Indregning af forfrugtværdi i afgrødens kvælstofnorm	Alle jordtyper N-norm	Retningsgivende normer for fosfor og kalium	
					Kg N/ha	Ja/nej
	1	2	3	4	5	6
Træfrugt						
520	Kirsebær, uden undervækst af græs	0	Nej	150	30	200
521	Kirsebær, m. undervækst af græs, der udnyttes 1)	0	Nej	200	30	250
522	Blomme, uden undervækst af græs	0	Nej	150	0	0
523	Blomme, m. undervækst af græs, der udnyttes 1)	0	Nej	200	0	0
526	Hylde	0	Nej	200	30	250
527	Hassel og Valnød	0	Nej	85	30	100
528	Æble	0	Nej	140	30	250
529	Pærer	0	Nej	140	30	250
530	Vindruer	0	Nej	140	0	0
536	Spisedruer	0	Nej	140	0	0
533	Rønnebær	0	Nej	100	0	0
534	Hyben	0	Nej	100	0	0
535	Mispel	0	Nej	100	0	0
539	Blandet støtteberettiget frugt	0	Nej	100	30	200
531	Anden træfrugt	0	Nej	100	30	200
Væksthus og planteskoler						
540	Tomat 2)	0	Nej	2350	500	4000
541	Agurk 2)	0	Nej	2100	450	3200
542	Salat 2)	0	Nej	900	150	1400
543	Andre grønsager	0	Nej	800	140	1200
544	Snitblomster og snitgrønt 2)	0	Nej	1100	160	1350
545	Potteplanter 2)	0	Nej	950	140	1200
547	Planteskolekulturer (stauder og vedplanter undtagen frugtbuske)	0	Nej	300	60	400
548	Småplanter 2)	0	Nej	300	60	400
549	Lukket system 1 (en-årige) 3)	0	Nej	Udbragt mængde	Udbragt mængde	Udbragt mængde
550	Lukket system 2 (stauder og vedplanter) 3)	0	Nej	Udbragt mængde	Udbragt mængde	Udbragt mængde
Andre specialafgrøder						
560	Containerplads 1 (frugtbuske) 4)	0	Nej	550	60	600
561	Containerplads 2 (enårige) 4)	0	Nej	550	60	600
562	Containerplads 3 (stauder og vedplanter undtagen frugtbuske) 4)	0	Nej	550	60	600
563	Svampe, champignon	0	Nej	Udbragt mængde	Udbragt mængde	Udbragt mængde
570	Humle	0	Nej	175	-	-

Tabel 2: Andre kulturer, kvælstof, fosfor- og kaliumnormer						
Afgrødekode	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Alle jordtyper N-norm	Retningsgivende normer for fosfor og kalium	
Trækulturer						
580	Skovdrift, alm.	0	Nej	0	0	0
581	Nyplantning i skov med træhøjde under 3 meter	0	Nej	15	10	40
582	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord (Tilsagn fra SNS før 2007)	0	Nej	0	0	0
585	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord (Tilsagn fra SNS 2007 eller 2008 og beliggende i neutralområde)	0	Nej	0	0	0
586	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord landbrugsjord (Tilsagn fra SNS 2007 eller 2008 og beliggende i skovrejsningsområde)	0	Nej	0	0	0
587	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord (Tilsagn 2009 og senere)	0	Nej	0	0	0
583	Juletræer (inkl. pyntegrønt), JB 2+4 -12	0	Nej	75	10	40
583	Juletræer (inkl. pyntegrønt), JB 1+3	0	Nej	100	10	40
588	Pleje af skov	0	Nej	0	0	0
589	Bæredygtig skovdrift	0	Nej	0	0	0
Energiskov og anden produktion						
591	Lavskov	0	Nej	35	10	40
592	Pil	0	Nej	120	15	50
593	Poppel	0	Nej	120	15	50
594	El	0	Nej	75	15	50
Særlige kulturer til energi og anden produktion						
596	Elefantgræs	0	Nej	75	15	75
597	Rørgræs	0	Nej	75	15	75
598	Sorrel	0	Nej	150	15	75
Øvrige afgrøder						
900	Øvrige afgrøder	0	Nej	60	15	75
901	Naturarealer etableret efter driftloven	0	Nej	0	0	0
902	Naturlignende arealer	0	Nej	0	0	0
903	Anden natur	0	Nej	0	0	0
Særlige koder for fragået og sammelagt marker						
200	Fragået mark	0	Nej	0	0	0
201	Mark sammenlagt med anden mark	0	Nej	0	0	0
Noter til Tabel 2						
<ol style="list-style-type: none"> 1) Beregnes på den del af arealet, der er græsdekke, og som høstes eller afgræsses i planperioden. 2) Kvælstofnormerne gælder for åbne systemer, og er angivet i kg N årligt pr. ha grundareal væksthus. For kulturer dyrket i færre end 52 uger beregnes kvælstofnormen forholdsmæssigt. For tomat og agurk er normen angivet for én dyrkningssæson. For tomat er dyrkningssæsonen 9 måneder. For virksomheder, der over for Plantedirektoratet kan dokumentere, at de har en dyrkningssæson på 11 måneder, er normen for tomat dog 3000 kg N pr. ha. Normen for salat er baseret på produktion af 7 hold pr. år. For virksomheder, der overfor Plantedirektoratet kan dokumentere, at de har flere hold end 7 hold pr. år, korrigeres normen forholdsmæssigt. 3) Recirkulering er et lukket vandingsystem, hvor det overskydende vandingsvand (gødningsvand) føres tilbage til en beholder (kar eller bassin), hvorfra det ved næste vanding pumpes op og blandes med en vis procent gødningsvand fra gødningsblanderen 4) En containerplads er et afgrænset, planeret dyrkningsareal på friland, hvorpå der dyrkes planter i pletter (containere). 						

Beregning af norm:

Kvælstofnormen for hovedafgrøden, som er den afgrøde, der angives i ansøgning om enkeltbetaling i planperioden, beregnes som afgrødens norm (kolonne 4) fratrukket den angivne forfrugtsværdi af hovedafgrøden i sidste planperiode (kolonne 2) forudsat, at forfrugtsværdien skal indregnes i afgrødenormen (kolonne 3). Ved dyrkning af flere afgrøder pr. mark pr. vækstsæson fratrækkes ikke forfrugtsværdi.

Tabel 3 Grønne marker	
Afgrøder, der kan bruges til 'Grønne marker'	
Vintersæd	Vinterhvede Vinterrug Vinterbyg Vintertriticale
Majs	Fodermajs
Græsmarkafgrøder	Græsarter og kløverarter i græsmarkblandinger og græsudlæg Lucerne Permanente græsarealer Italiensk rajgræs til foderbrug
Rodfrugter	Roer Fabriks- og industrikartofler
Frøafgrøder	Frøgræs Kløverfrø og anden bælgseedsfrø Vinterraps Solsikker Roefrø Kommen Havefrø og medicinalafgrøder
Grønt, frugt og bær	Sildige frilandsgrønsager Frugt- og bærkultur
Juletræer og pyntegrøntkulturer	
Efterafgrøder	Alle dyrkede afgrøder med vækst om efteråret, der bruges som mellemafgrøder, og som nedvisnes eller nedpløjes. Etableringen af efterafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper, således at efterafgrøden kan udvikle sig bedst muligt. Normale driftsmæssige principper indbefatter bl.a. et kvælstofbehov på 0 kg N/ha til efterafgrøder, der ikke udnyttes til slæt eller afgræsning, herunder pligtige efterafgrøder.
Andre afgrøder	Afgrøder, der kan sidestilles med de ovenfor anførte.
Arealer, der ikke dyrkes	Arealer, hvor der ikke foregår landbrugsmæssig produktion (arealer, der ikke dyrkes), og som giver ret til støtte efter Det Europæiske Fællesskabs Rådforordning 73/2009 af 19. januar 2009 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik om ordninger for direkte støtte.
Nedpløjning	
Arealer udlagt med græsmarksefterafgrøder, frøafgrøder og efterafgrøder kan ikke medregnes, hvis de nedpløjes før den 20. oktober.	

Tabel 4: Indhold af kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning

Tabellen opstiller normer for produktionen af kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning. Normerne er inddelt efter husdyrtype, stalddtype og gødningstype. Normerne for produktionen af husdyrgødning er fastsat ud fra, at dyrene er på stald hele året. For visse dyrearter kan kvælstof- og fosforindholdet korrigeres for afvigelser i ydelses- eller produktionsniveau, foder-mængde og -sammensætning. Se tabel 5.

Kode dyre- type	Kode stalld- system	Husdyrart og stalddtype	Gødnings- type	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab la- ger)	Indhold kg kali- um (ab la- ger)
		1	2	3	4	5
1 årsko (malkekæg, tung race)						
1201	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	69,2 54,6	19,0 2,0	34,3 89,9
1201	02	Bindestald med riste	Gylle	136,3	21,1	124,2
1201	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	126,0	20,9	120,5
1201	04	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Gylle	131,2	20,9	120,5
1201	05	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	128,6	20,9	120,5
1201	12	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	133,8	20,9	120,5
1201	13	Sengestald med gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	131,2	20,9	120,5
1201	06	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	146,6	23,4	173,6
1201	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	92,2 50,2	14,6 8,3	117,0 47,5
1201	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	92,2 52,2	14,6 8,3	117,0 47,5
1201	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	92,2 51,2	14,6 8,3	117,0 47,5
1 årsko (malkekæg, Jersey)						
1231	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	58,9 46,4	16,7 1,7	29,1 78,5
1231	02	Bindestald med riste	Gylle	116,0	18,4	107,6
1231	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	107,2	18,3	104,4
1231	04	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Gylle	111,6	18,3	104,4
1231	05	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	109,4	18,3	104,4
1231	12	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	113,8	18,3	104,4
1231	13	Sengestald med gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	111,6	18,3	104,4
1231	06	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	124,5	20,3	148,8
1231	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	77,7 42,7	12,6 7,3	98,4 41,2
1231	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	77,7 44,5	12,6 7,3	98,4 41,2
1231	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	77,7 43,6	12,6 7,3	98,4 41,2
1 årsammeko (under 400 kg)¹⁾						
1241	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	14,8 23,4	3,7 0,5	10,2 35,1
1241	02	Bindestald med riste	Gylle	41,2	4,1	45,3
1241	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	44,2	4,7	57,6
1241	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	43,6	4,6	55,9
1241	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	27,2 14,7	2,9 1,6	36,6 17,6
1241	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	27,2 15,6	2,9 1,6	36,6 17,6
1241	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	27,2 15,1	2,9 1,6	36,6 17,6

Kode dyre- type	Kode stald- system	Husdyrart og staldtype 1	Gødning- type 2	Indhold kg kvælstof (ab lager) 3	Indhold kg fosfor (ab lager) 4	Indhold kg kali- um (ab lager) 5
1 årsammeke (400-600 kg)¹⁾						
1242	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	21,0 34,7	5,3 0,7	14,2 51,4
1242	02	Bindestald med riste	Gylle	59,9	6,0	65,6
1242	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	63,8	6,8	81,9
1242	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	63,1	6,7	79,7
1242	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	39,2 21,3	4,2 2,4	51,9 25,5
1242	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	39,2 22,7	4,2 2,4	51,9 25,5
1242	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	39,2 22,0	4,2 2,4	51,9 25,5
1 årsammeke (over 600 kg)¹⁾						
1243	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	23,1 40,3	5,9 0,9	15,2 59,1
1243	02	Bindestald med riste	Gylle	68,1	6,9	74,2
1243	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	71,8	7,6	90,6
1243	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	71,1	7,5	88,3
1243	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	44,0 24,3	4,7 2,7	57,1 29,0
1243	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	44,0 25,8	4,7 2,7	57,1 29,0
1243	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	44,0 25,1	4,7 2,7	57,1 29,0
1 årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., tung race)^{2) + 3)}						
1202	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	26,7	3,3	24,0
1202	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	26,7	3,3	24,0
1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (27 mdr.) / slagtning, tung race)^{2) + 3)}						
1203	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	22,9 23,6	7,1 0,7	17,4 34,0
1203	02	Bindestald med riste	Gylle	50,2	7,8	51,4
1203	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	44,8	7,8	49,8
1203	04	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	47,5	7,8	49,8
1203	05	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	46,2	7,8	49,8
1203	13	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	48,9	7,8	49,8
1203	14	Sengestald med gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	47,5	7,8	49,8
1203	06	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	55,1	8,7	70,3
1203	07	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	53,9	8,5	66,7
1203	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	34,7 17,8	5,5 3,1	47,2 19,5
1203	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	34,7 18,9	5,5 3,1	47,2 19,5
1203	10	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	34,7 18,3	5,5 3,1	47,2 19,5
1203	12	Spaltegulvbokse	Gylle	45,8	7,7	48,7
1 årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., Jersey)^{2) + 3)}						
1232	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	20,1	2,5	18,3
1232	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	20,1	2,5	18,3

Kode dyretype	Kode stald- system	Husdyrart og staldtype	Gødnings- type	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab lager)	Indhold kg kali- um (ab lager)
		1	2	3	4	5
1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (25 mdr.) / slagting, Jersey) ²⁾⁺³⁾						
1233	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	17,4 17,4	5,4 0,5	13,3 25,3
1233	02	Bindestald med riste	Gylle	37,7	5,9	38,6
1233	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	33,5	5,8	37,2
1233	04	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	35,6	5,8	37,2
1233	05	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	34,6	5,8	37,2
1233	13	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	36,7	5,8	37,2
1233	14	Sengestald med gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	35,6	5,8	37,2
1233	06	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	41,7	6,6	53,9
1233	07	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	40,6	6,4	50,4
1233	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	26,2 13,3	4,1 2,3	35,8 14,6
1233	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	26,2 14,2	4,1 2,3	35,8 14,6
1233	10	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	26,2 13,7	4,1 2,3	35,8 14,6
1233	12	Spaltegulvbokse	Gylle	34,3	5,8	36,5
1 stk. tyrekalv, 0 - 6 mdr., tung race ²⁾⁺⁴⁾						
1204	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	11,7	1,4	12,3
1204	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	11,7	1,4	12,3
1 stk. ungtyr, 6 mdr. – slagting (440 kg), tung race ²⁾⁺⁴⁾						
1205	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	12,7 9,0	3,5 0,3	7,1 7,1
1205	02	Bindestald med riste	Gylle	23,5	3,9	14,2
1205	10	Sengestald med fast gulv	Gylle	20,9	3,8	13,1
1205	11	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	22,1	3,8	13,1
1205	12	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	21,5	3,8	13,1
1205	13	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	22,8	3,8	13,1
1205	14	Sengestald, gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	22,1	3,8	13,1
1205	03	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	25,3	4,2	21,9
1205	04	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	24,8	4,2	20,4
1205	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	15,9 8,3	2,6 1,5	15,2 4,9
1205	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	15,9 8,8	2,6 1,5	15,2 4,9
1205	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	15,9 8,5	2,6 1,5	15,2 4,9
1205	09	Spaltegulvbokse	Gylle	21,3	3,8	12,4
1 stk. tyrekalv, 0 - 6 mdr., Jersey ²⁾⁺⁵⁾						
1234	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	8,7	1,1	9,1
1234	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	8,7	1,1	9,1
1 stk. ungtyr 6 mdr. – slagting (328 kg), Jersey ²⁾⁺⁵⁾						
1235	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	10,0 6,9	2,7 0,3	5,7 5,6
1235	02	Bindestald med riste	Gylle	18,3	3,0	11,2
1235	10	Sengestald med fast gulv	Gylle	16,2	2,9	10,2
1235	11	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	17,2	2,9	10,2
1235	12	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	16,7	2,9	10,2

Kode dyre- type	Kode stald- system	Husdyrart og staldtype	Gødnings- type	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab lager)	Indhold kg kali- um (ab lager)
		1	2	3	4	5
		1 stk. ungtyr 6 mdr. – slagtning (328 kg), Jersey ²⁾⁺⁵⁾				
1235	13	Sengestald, gulv med dræn i midten ¹⁴⁾	Gylle	17,7	2,9	10,2
1235	14	Sengestald med gulv med dræn i siden ¹⁵⁾	Gylle	17,2	2,9	10,2
1235	03	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	19,6	3,2	17,0
1235	04	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	19,2	3,2	15,7
1235	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	12,3 6,4	2,0 1,2	11,6 3,9
1235	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	12,3 6,8	2,0 1,2	11,6 3,9
1235	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	12,3 6,6	2,0 1,2	11,6 3,9
1235	09	Spaltegulvbokse	Gylle	16,5	2,9	9,7
		1 årsso m. 26,7 grise til 7,3 kg ⁶⁾⁺⁷⁾				
		Bidrag fra løbe- og drægtighedsstald				
1501	01	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Gylle	16,0	3,7	6,8
1501	02	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Gylle	15,2	3,7	6,8
1501	04	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	Dybstrøelse + gylle	4,3 10,4	1,4 2,5	5,8 4,6
1501	05	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Dybstrøelse + gylle	4,3 10,2	1,4 2,5	5,8 4,6
1501	06	Løsgående, dybstrøelse	Dybstrøelse	12,7	4,1	15,9
1501	07	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylle	15,8	3,7	7,3
		Bidrag fra farestald ⁶⁾				
1502	01	Kassestier, delvis spaltegulv	Gylle	6,9	1,6	2,9
1502	02	Kassestier, fuldspaltegulv	Gylle	6,1	1,6	2,9
1502	05	Friland ⁸⁾	Anden hus- dyrgødning	8,6	1,8	3,2
		10 smågrise, 7,3 - 33 kg ⁹⁾⁺¹²⁾				
1511	01	Toklimastald, delvis spaltegulv	Gylle	5,1	1,3	3,2
1511	02	Fuldspaltegulv	Gylle	4,6	1,3	3,0
1511	03	Drænet gulv + spalter (50/50)	Gylle	4,7	1,3	3,0
1511	04	Fast gulv	Fast gødning + ajle	2,1 1,4	1,2 0,2	2,0 1,4
1511	05	Dybstrøelse	Dybstrøelse	3,0	1,4	4,7
		10 producerede slagtesvin, 33 – 107 kg ⁹⁾⁺¹³⁾				
1512	07	Delvis spaltegulv med 50-75% fast gulv	Gylle	27,1	5,0	13,1
1512	08	Delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv	Gylle	26,4	5,0	13,1
1512	01	Fuldspaltegulv	Gylle	25,0	5,0	13,1
1512	03	Drænet gulv + spalter (33/67)	Gylle	25,6	5,0	13,1
1512	04	Fast gulv	Fast gødning + ajle	11,4 9,9	4,7 0,4	8,6 6,1
1512	05	Dybstrøelse, opdelt lejeareal	Dybstrøelse + gylle	8,9 13,1	2,7 2,5	11,0 6,6
1512	06	Dybstrøelse	Dybstrøelse	17,9	5,4	21,9

Kode dyre- type	Kode stald- system	Husdyrart og staldtype	Gødningstype	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab lager)	Indhold kg kali- um (ab lager)
		1	2	3	4	5
Slagtekyllinger, 1000 stk. produceret						
3230 (3205)	01	Produktionstid 30 dage (levende vægt ved slagting, 1,46 kg)	Dybstrøelse	23,8	4,0	16,2
3232 (3201)	01	Produktionstid 32 dage (levende vægt ved slagting, 1,62 kg)	Dybstrøelse	27,3	4,6	18,4
3235 (3202)	01	Produktionstid 35 dage (levende vægt ved slagting, 1,92 kg)	Dybstrøelse	33,3	5,6	21,9
3240 (3203)	01	Produktionstid 40 dage (levende vægt ved slagting, 2,36 kg)	Dybstrøelse	44,7	7,8	28,5
3245 (3204)	01	Produktionstid 45 dage (levende vægt ved slagting, 2,77 kg)	Dybstrøelse	57,8	10,9	35,7
3256	01	Skrabekyllinger, 56 dage (levende vægt ved slagting, 2,40 kg)	Dybstrøelse	41,0	22,1	34,4
3281	01	Økologiske slagtekyllinger, 81 dage (levende vægt ved slagt. 2,15 kg)	Dybstrøelse	78,7	31,3	57,4
Slagtefjerkræ, 100 stk. produceret						
3301	01	Kalkuner, tunge hunner, produktionstid 112 dage	Dybstrøelse	31,8	12,7	18,4
3302	01	Kalkuner, tunge hanner, produktionstid 147 dage	Dybstrøelse	57,8	23,2	34,4
3500	01	Ænder, produktionstid 52 dage	Dybstrøelse	12,2	4,4	9,6
3400	01	Gæs, produktionstid 91 dage	Dybstrøelse	37,7	16,2	18,4
Høns, 100 årshøner (1 årshøne = 365 foderdage)¹⁰⁾						
3101	01	Fritgående, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse + fast gødning	17,6 27,6	5,4 10,9	9,2 18,3
3101	02	Fritgående, konsumæg, gulvdrift uden gødningskummer	Dybstrøelse	51,2	16,3	27,5
3102	01	Økologiske, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse + fast gødning	20,3 31,8	6,9 13,8	9,2 18,3
3102	02	Økologiske, konsumæg, gulvdrift	Dybstrøelse	56,9	20,7	28,1
3103	01	Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse + fast gødning	19,2 30,2	5,9 12,0	10,2 20,3
3103	02	Skrabehøner, konsumæg, fler-etagesystem med gød- ningsbånd	Dybstrøelse + fast gødning	14,6 50,5	4,5 13,5	7,7 22,8
3104	01	Burhøns, konsumæg, gødningskælder	Fast gødning	52,0	15,7	25,8
3104	02	Burhøns, konsumæg, bånd	Fast gødning	53,2	15,7	25,8
3104	03	Burhøns, konsumæg, bånd	Gylle	61,3	15,7	25,8
3105	01	Rugeæg (HPR-høner), gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse + fast gødning	45,8 18,2	16,2 8,0	24,5 11,9
Hønniker, 100 stk. produceret						
3111	01	Konsum, bure, produktionstid 112 dage	Fast gødning	6,0	3,2	3,4
3111	02	Konsum, gulvdrift, produktionstid 112 dage	Dybstrøelse	7,6	3,2	3,7
3112	01	Rugeæg (hønniker, HPR), gulvdrift, produktionstid 119 dage	Dybstrøelse	9,1	3,3	4,3
Pelsdyr, 1 årstæve						
2400	01	Mink, bure, gødningsrende, ugentlig tømming	Gylle	3,4	0,9	0,5
2400	03	Mink, bure, fast gødning i gødningsrende ¹⁶⁾	Anden husdyr- gødning	2,6	0,9	0,5
Heste						
1101	01	1 voksen årshest, under 300 kg	Dybstrøelse	21,1	4,6	34,7
1102	01	1 voksen årshest, 300 kg – mindre end 500 kg	Dybstrøelse	34,8	7,1	57,9
1103	01	1 voksen årshest, 500 kg – mindre end 700 kg	Dybstrøelse	43,7	9,1	68,9

Kode dyretype	Kode stald- system	Husdyrart og staldtype	Gødningstype	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab lager)	Indhold kg kali- um (ab lager)
		1	2	3	4	5
1104	01	1 voksen årshest, 700 kg og derover	Dybstrøelse	53,3	11,1	80,9
		Får og geder, 1 moderdyr med afkom				
1300	01	Får	Dybstrøelse	14,6	3,1	36,2
1401	01	Mohairgeder	Dybstrøelse	11,5	2,2	25,0
1402	01	Kødgeder	Dybstrøelse	14,1	2,6	33,2
1403	01	Malkegeder	Dybstrøelse	14,6	3,2	26,4
		Andre dyrearter eller staldsystemer ¹⁾		Kg N pr. DE		
9912	01	Kvæg, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9915	01	Svin, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9931	01	Fjerkræ (æglægning), andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9932	01	Fjerkræ (slagte), andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9933	01	Kalkuner, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9934	01	Gæs, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9935	01	Ænder, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9947	01	Strudsefugle, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9924	01	Pelsdyr, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9913	01	Får, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9914	01	Geder, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9911	01	Heste, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9921	01	Hjortedyr, andre arter eller andre staldsystemer		100,0		
9999	01	Andre dyrearter		100,0		
		Noter til Tabel 4				
		1) For opdræt og ungtyre benyttes normen for enten årsopdræt, tung race eller tyrekalve/ungtyre, tung race.				
		2) Produktionen af gødning fra opdræt og ungtyre er opdelt i småkalve og i kvier/stude/ungtyre. Kalvene er defineret som småkalve i de første 6 måneder, hvor de går på dybstrøelse, og som kvier/stude/ungtyre i tiden efter overførsel til endeligt staldsystem.				
		3) 1 stk. årsopdræt svarer til 365 foderdage.				
		4) For avlstyre op til 440 kg benyttes samme normer som for tyrekalve og ungtyre. For tungere avlstyre bruges værdier pr. årstyr, som er 2 gange normerne for ungtyre fra 6 mdr. til 440 kg. Kode for tungere avlstyre er 1206 og koden for staldsystemet er det samme som for ungtyre.				
		5) For avlstyre op til 328 kg benyttes samme normer som for tyrekalve og ungtyre. For tungere avlstyre bruges værdier pr. årstyr, som er 2 gange normerne for ungtyre fra 6 mdr. til 328 kg. Kode for tungere avlstyre er 1236 og koden for staldsystemet er det samme som for ungtyre.				
		6) Normalt fordeler foderforbruget sig for en årssø med omkring 70 pct. i løbe/drægtighedsstalden og 30 pct. i farestalden. Produktionen af gødning for en årssø er derfor opdelt i et bidrag fra løbe/drægtighedsstalden og i et bidrag fra farestalden. Ved angivelsen af antal dyr oplyses det fulde antal årssøer både i løbe/drægtighedsstalden og i farestalden. Hvis man f.eks. har 50 årssøer, oplyses 50 årssøer i løbe/drægtighedsstalden og 50 årssøer i farestalden.				
		7) Sælger du polte, der afviger fra en afgangsvægt på 107 kg, kan du korrigere kvælstof- og fosformængden på samme måde som for slagtesvin med afvigende afgangsvægt.				
		8) Ved normen for frilandsproduktion er det forudsat, at søerne er på stald i løbe/drægtighedsperioden og på friland i farereperioden.				
		9) Ved FRATS-produktion (grise fra fravæning til slagtning) benyttes summen af normen for smågrise og normen for slagtesvin. Har du f.eks. 500 FRATS-grise, skriver du 500 smågrise og 500 slagtesvin. Ved korrektion (type 1 eller 2) benytter du formlerne for slagtesvin. Korrektionsfaktoren skal du gange med normtallet for slagtesvin og ikke med summen af normtallene for smågrise og slagtesvin.				
		10) Normtallene er angivet pr. 100 enheder á 365 foderdage. Antal foderdage opgøres ud fra løbende registreringer af dødeligheden og beregnes normalt i effektivitetskontrollen. Antal foderdage kan dog også beregnes vha. følgende formel: (antal indsatte høner gange læggeperiodens varighed i dage) gange 0,5 gange (antal indsatte høner + antal høner ved afslutning)/antal indsatte høner, idet det antages, at dødeligheden er jævnt fordelt over hele produktionsforløbet.				
		11) Husdyrgødningens årlige kvælstofindhold opgøres for andre arter eller staldsystemer ud fra antal dyreenheder gange mængden af kg kvælstof pr. dyreenhed.				
		12) For smågrise er normtallene baseret på leverede smågrise. I stedet kan du benytte producerede smågrise fra en smågriserapport.				
		13) For slagtesvin er normtallene baseret på producerede svin. Baseres opgørelsen på leverede slagtesvin, beregner du de producerede som: Producerede slagtesvin = leverede slagtesvin x 1,01.				
		14) Faste dræuede gulve med 2 pct. fald mod langsgående dræn i gulvmidte. Den faste gødning fjernes mekanisk med et skraberanlæg hver anden time. Skraberanlæg afleverer gødningen i en eller flere tværkanaler eller i en langsgående skra-				

	<p>bekanal i midten af gangen. Staldtypen var tidligere opdelt i to forskellige kategorier (Sengestald med præfabrikeret gulv henholdsvis sengestald med gulv med dræn i midten), men de er nu slået sammen, da ammoniakemissionsfaktorerne er ens for de to staldtyper.</p>
15)	Det faste gulv har 2 pct. hældning, og der forudsættes skrabning af gulvet hver anden time.
16)	Gødningssystem med gødningsrender monteret i jordniveau for opsamling af gødning, urin og halm, som efter hver udmugning rives ned i gødningsrenden. Vandspild bortledes via vandafledere monteret under drikkevandsforsyningen.

Tabel 5 Husdyrgødning, korrektion af kvælstof- og fosforindhold	
<p>Kvælstof- og fosforindholdet i husdyrgødningen kan og skal for visse dyrearter korrigeres ved at beregne en korrektionsfaktor. Kvælstof- og fosforindholdet korrigeres herefter ved at gange den beregnede produktion af husdyrgødning med korrektionsfaktoren.</p> <p>Der er to typer af korrektionsformler. Type 1 skal bruges ved afvigende ydelses- eller produktionsniveau. Du skal korrigere kvælstofmængden, hvis produktionsniveauet afviger fra standardforudsætningerne. Du skal ikke korrigere for mælkeydelsen, her kan du korrigere. Type 2 bruges, hvis både ydelses- eller produktionsniveau og fodermængde eller – sammensætning afviger fra standardforudsætningerne (se slutningen af Tabel 5). Det er kun tilladt at anvende én af de to typer af korrektionsformler.</p> <p>For at udregne en type 2 korrektionsfaktor indsættes virksomhedens ydelses- eller produktionsniveau, fodermængde og -sammensætning for den pågældende husdyrart i korrektionsformlen af type 2. For minkproduktion gælder dog, at det kun er muligt at benytte type 2 på baggrund af foderforbrug.</p> <p>For at benytte korrektionsformler er det en forudsætning, at samtlige faktorer, der indgår i formelen, skal være fastsat ud fra de faktiske driftsforhold i egen virksomhed. Standardværdier for gram råprotein pr. foderenhed for kvæg (Tabel 6) og pr. kg for svin (Tabel 7) skal anvendes ved anvendelse af egen avl til fodring af egen besætning. Tabel 7 indeholder også angivelse af indhold af foderenheder pr. kg i fodermidler til svin. Der benyttes følgende benævnelser for foderenheder til svin: FE_{sv} til smågrise, slagtesvin og diegivende søer og FE_{so} til drægtige søer</p>	
Malkekøer, tung race:	
Type 1	For hver 100 kg mælk, som produceres mere eller mindre end 9239 kg mælk pr. årsko for tung race, tillægges eller fratrækkes 0,58 pct. af kvælstoffet og fosforet i gødningen.
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times \text{pct. protein i mælk} / 638) - 1,7) / 140,6$ Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ P pr. FE} / 1000) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times 0,00096) - 0,5) / 20,8$
Malkekøer, Jersey:	
Type 1	For hver 100 kg mælk, som produceres mere eller mindre end 6603 kg mælk pr. årsko for Jersey, tillægges eller fratrækkes 0,88 pct. af kvælstoffet og fosforet i gødningen.
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times \text{pct. protein i mælk} / 638) - 1,0) / 119,7$ Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ P pr. FE} / 1000) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times 0,00108) - 0,3) / 18,2$
Ammekøer (under 400 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ råprotein pr. FE}/6250) - 7,0) / 43,45$. Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ P pr. FE}/1000) - 1,4) / 4,1$.
Ammekøer (400-600 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ råprotein pr. FE}/6250) - 9,6) / 63,3$. Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ P pr. FE}/1000) - 2,0) / 6,0$.
Ammekøer (over 600 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ råprotein pr. FE}/6250) - 10,7) / 72,0$. Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((FE \text{ pr. årsko} \times g \text{ P pr. FE}/1000) - 2,2) / 6,8$.
Årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både

	kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0729) + 1,93) / 2,37$.
Årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., Jersey):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0576) + 1,46) / 1,81$.
Årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (27 mdr.)/slagtning, tung race):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0729) + 1,93) / 4,34$.
Årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (25 mdr.)/slagtning, Jersey):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0576) + 1,46) / 3,25$.
1 tyrekalv (0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1 ^{*)}	Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 612$. ^{*)} Bortset fra slagtevægten kan vægten fastsættes på følgende måde: Fødselsvægten er 40 kg og tilvæksten 30 kg pr. måned op til 6 md.
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foder korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0285)) / 11,6$. Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foder korrigeres fosformængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g P pr. FE} / 1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0085)) / 1,2$.
1 tyrekalv (0 - 6 mdr., Jersey):	
Type 1 ^{*)}	Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(2,308 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00676 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 415$. ^{*)} Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: Fødselsvægten er 25 kg og tilvæksten 20 kg pr. måned op til 6 mdr.
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foder korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0285)) / 8,5$. Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foder korrigeres fosformængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g P pr. FE} / 1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0085)) / 0,9$.
Ungtyre, tung race, 220 - 440 kg:	
Type 1 ^{*)}	Hvis indgangsvægten og/eller afgangsvægten afviger, korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 1280$. ^{*)} Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: 33 kg pr. måned (for dyr over 6 mdr.).
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foderet korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0245)) / 24,3$. Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foderet korrigeres fosformængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g fosfor pr. FE} / 1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0072)) / 3,8$.
Ungtyre, Jersey, 145 - 328 kg:	
Type 1 ^{*)}	Hvis indgangsvægten og/eller afgangsvægten afviger fra 328 kg, korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(2,308 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00676 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 1008$. ^{*)} Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: 28 kg pr. måned (for dyr over 6 mdr.).
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foderet korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0245)) / 18,9$. Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foderet korrigeres fosformængden med følgende faktor: $((\text{FE pr. produceret tyr fra indgang til afgang} \times \text{g fosfor pr. FE} / 1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0072)) / 2,9$.
Søer:	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årso} \times \text{g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 25,75^{1)}$ ¹⁾ Såfremt der kun anvendes foderblandinger deklareret med FE _{so} , sættes FE lig FE _{so} . Såfremt der anvendes foderblandinger deklareret med både FE _{sv} og FE _{so} anvendes følgende: FE pr. årso beregnes som summen af FE _{sv} og FE _{so} , og g råprotein pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers råproteinindhold (g

	$\text{råprotein pr. FE}_{sv} \times \text{FE}_{sv} \text{ pr. årsso} + \text{g råprotein pr. FE}_{so} \times \text{FE}_{so} \text{ pr. årsso} / (\text{FE}_{sv} + \text{FE}_{so}).$	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsso} \times \text{g fosfor pr. FE}) / 1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 5,23^{1)}$	
	¹⁾ Såfremt der kun anvendes foderblandinger deklareret med FE_{so} , sættes FE lig FE_{so} . Såfremt der anvendes foderblandinger deklareret med både FE_{sv} og FE_{so} anvendes følgende:	
	FE pr. årsso beregnes som summen af FE_{sv} og FE_{so} , og g fosfor pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers fosforindhold ($\text{g fosfor pr. FE}_{sv} \times \text{FE}_{sv} \text{ pr. årsso} + \text{g fosfor pr. FE}_{so} \times \text{FE}_{so} \text{ pr. årsso} / (\text{FE}_{sv} + \text{FE}_{so})$).	
Smågrise:		
Type 1:	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,32 + 0,1967 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 546.$	
	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,43 + 0,0166 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 131.$	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE}_{sv} \text{ pr. produceret gris} \times \text{g råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 0,546.$	
	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE}_{sv} \text{ pr. produceret gris} \times \text{g fosfor pr. FE}_{sv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst})) / 0,131.$	
Slagtesvin:		
Type 1 ^{*)} :	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,32 + 0,1967 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 3023.$	
	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,43 + 0,0166 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 500.$	
	^{*)} Afgangsvægt beregnes i effektivitetskontrollen som slagtevægt $\times 1,31$	
Type 2 ^{*)} :	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes: $((\text{FE}_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,023$	
	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangsvægt og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved: $((\text{FE}_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. FE}_{sv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})) / 0,500.$	
	^{*)} Afgangsvægt beregnes i effektivitetskontrollen som slagtevægt $\times 1,31$	
Slagtefjerkræ:		
Type 1	Ved afvigende produktionstid (slagtealder _{ny}) eller afvigende produktionsvægt (slagtevægt _{ny}) beregnes korrektionsfaktoren for kvælstof eller fosformængde med nedenstående formler (den fremkomne faktor multipliceres med kvælstof eller fosforproduktionen i den givne kategori)	
	Slagtekyllinger	
Produktionstid	Over 30 dage (N-prod. ved 30 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 30 \text{ dage}) * 0,074$
Kvælstof	Over 32 dage (N-prod. ved 32 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 32 \text{ dage}) * 0,074)$
	Over 35 dage (N-prod. ved 35 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 35 \text{ dage}) * 0,069)$
	Over 40 dage (N-prod. ved 40 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 40 \text{ dage}) * 0,059)$
Produktionsvægt	Levende vægt ved slagtning over 1,58 kg (N-prod. ved 1,58 kg ganges med:)	$1 + (\text{slagtevægt}_{ny} - 1,58 \text{ kg}) * 0,874$
Kvælstof	Levende vægt ved slagtning over 1,75kg (N-prod. ved 1,75kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{ny} - 1,75 \text{ kg}) * 0,826)$
	Levende vægt ved slagtning over 2,02 kg (N-prod. ved 2,02 kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{ny} - 2,02 \text{ kg}) * 0,768)$
	Levende vægt ved slagtning over 2,47 kg (N-prod. ved 2,47 kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{ny} - 2,47 \text{ kg}) * 0,653)$
Produktionstid	Over 30 dage (N-prod. ved 30 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 30 \text{ dage}) * 0,073$
Fosfor	Over 32 dage (P-prod. ved 32 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 32) * 0,078$
	Over 35 dage (P-prod. ved 35 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 35) * 0,081)$
	Over 40 dage (P-prod. ved 40 dg. ganges med:)	$(1 + (\text{slagtealder}_{ny} - 40) * 0,078)$
Produktionsvægt	Levende vægt ved slagtning over 1,58 kg (P-prod. ved	$1 + (\text{slagtevægt}_{ny} - 1,58 \text{ kg}) * 0,853$

	Fosfor	1,58 kg ganges med: Levende vægt ved slagtning over 1,75 kg (P-prod. ved 1,75kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{\text{ny}} - 1,75 \text{ kg}) * 0,864)$
		Levende vægt ved slagtning over 2,02 kg (P-prod. ved 2,02 kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{\text{ny}} - 2,02 \text{ kg}) * 0,897)$
		Levende vægt ved slagtning over 2,47 kg (P-prod. ved 2,47 kg ganges med:)	$(1 + (\text{slagtevægt}_{\text{ny}} - 2,47 \text{ kg}) * 0,864)$
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet og tilvækst skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes vha.:		
	Slagtekyllinger, 30 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 34,7.$	
	Slagtekyllinger, 32 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 39,8.$	
	Slagtekyllinger, 35 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 48,7.$	
	Slagtekyllinger, 40 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 65,5.$	
	Slagtekyllinger, 45 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 84,8$	
	Skrabekyllinger, 56 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 63,4.$	
	Slagtekyllinger, øko., 81 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,8)) / 127,0.$	
	Kalkuner, hunner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 2,88)) / 48,1.$	
	Kalkuner, hanner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 2,88)) / 87,8.$	
	Ænder:	$((\text{kg foder pr. produceret and} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret and} \times 2,4)) / 17,3.$	
	Gæs:	$((\text{kg foder pr. produceret gås} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret gås} \times 2,4)) / 56,1.$	
	Ved opgørelse af fodermængde, fosfor i foderet og tilvækst skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlerne:		
	Slagtekyllinger, 30 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 3,93.$	
	Slagtekyllinger, 32 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 4,50.$	
	Slagtekyllinger, 35 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 5,55.$	
	Slagtekyllinger, 40 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 7,79.$	
	Slagtekyllinger, 45 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 10,8.$	
	Skrabekyllinger, 56 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 22,0.$	
	Slagtekyllinger, øko., 81 dage.:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7)) / 33,8.$	
	Kalkuner, hunner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 0,67)) / 12,7.$	
	Kalkuner, hanner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 0,67)) / 23,2.$	
	Ænder:	$((\text{kg foder pr. produceret and} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret and} \times 0,55)) / 4,3.$	
	Gæs:	$((\text{kg foder pr. produceret gås} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret gås} \times 0,55)) / 16,0.$	

Høns og hønniker:		
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, produktion af æg og tilvækst skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes	
	Fritgående høns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 88,0.$
	Økologiske høns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 101,5.$
	Skrabehøns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 86,8.$
	Burhøns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 69,5.$
	HPR-høner:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 104,2.$
	Hønniker, kons.:	$((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 2,88)) / 11,7.$
	Hønniker, HPR:	$((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 2,88)) / 14,0.$
Ved opgørelse af fodermængde, fosfor i foderet, produktion af æg og tilvækst skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes vha. formlerne:		
	Fritgående høns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 18,2.$
	Økologiske høns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 22,9.$
	Skrabehøns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 18,0.$
	Burhøns:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 15,7.$
	HPR-høner:	$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 24,2.$
	Hønniker, kons.:	$((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 0,67)) / 3,2.$
	Hønniker, HPR:	$((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 0,67)) / 3,3.$
Mink: (Type 2)		
	Ved opgørelse af fodermængde skal korrektionsfaktoren for kvælstof og fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $(\text{kg foder pr. årstæve}) / 218,7.$	

Table 5a: Husdyrgødning, standardforudsætninger for produktion							
Normerne for indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning angivet i tabel 4 er fastsat på grundlag af nedenstående forudsætninger om de enkelte husdyrarters ydelsesniveau og foderforbrug.							
Kvæg		FE	Råprotein g pr. FE	Fosfor g pr. FE	Mælke- Ydelse kg	Mælke- protein pct	Tilvækst kg
1 årsko uden opdræt, malkekvæg	Tung race	6817	175	4,43	9239	3,35	
	Jersey	5797	175	4,43	6603	4,01	
1 årsopdræt (kalv 0 - 6 mdr.)*	Tung race	1047	199	4,9			
	Jersey	785	199	4,9			
1 årsopdræt (6 mdr. - kælvning (27/25 mdr.), køer og stude)*	Tung race	2094	178	4,6			
	Jersey	1571	178	4,6			
					Vægt, kg		
					Ind	Slut	
Tyrekalve (0 - 6 mdr.)	Tung race	619	169	4,4	40	220	
	Jersey	442	169	4,4	25	145	
Ungtyre 220 - 440 kg 145 - 328 kg	Tung race	1280	145	4,2			220
	Jersey	1008	145	4,2			183
1 årsammeke (uden opdræt), <400 kg		1525	207	3,6			
1 årsammeke (uden opdræt), 400-600 kg		2207	207	3,6			
1 årsammeke (uden opdræt), 600 kg<		2502	207	3,6			
* Mængderne er angivet pr. årsopdræt (svarer til 365 foderdage)							

Svin	Tilvækst kg	FE* pr. kg tilvækst	FE* pr. årsso	Råprotein g pr. FE	Fosfor G pr. FE	Afgangsvægt kg
1 årsso på stald inkl. 26,7 grise til 7,3 kg			1484	137,9	4,7	
1 årsso på friland inkl. 26,7 grise til 7,3 kg			1620	137,9	4,7	
1 smågris, 7,3 - 33 kg	25,7	2,00		161,4	5,0	33
Slagtesvin, 33-107 kg	74	2,85		154,5	4,3	107
* Ved smågrise og slagtesvin opgøres foderforbrug i FEsv, og ved søer opgives foderforbrug som summen af FEsv og FEso.						

Slagtefjerkræ	Foder pr. prod. dyr	Protein i foder pct.	Fosfor i foder pct.	Tilvækst pr. dyr Kg
Slagtekyllinger, 30 dage	2,42	20,7	0,60	1,58
Slagtekyllinger, 32 dage	2,75	20,5	0,59	1,75
Slagtekyllinger, 35 dage	3,29	20,3	0,58	2,02
Slagtekyllinger, 40 dage	4,27	20,0	0,57	2,47
Slagtekyllinger, 45 dage	5,33	19,8	0,57	2,92
Skrabekyllinger, 56 dage	5,52	15,0	0,69	2,40
Slagtekyllinger, øko., 81 dage	6,99	16,9	0,69	2,15
Kalkuner, tunge hunner 112 dage	24,3	19,6	0,79	9,7
Kalkuner, tunge hanner 147 dage	50,7	17,6	0,71	19,1
Ænder, 52 dage	9,75	16,8	0,65	3,7
Gæs, 91 dage	28,0	16,0	0,70	6,5

Høns og hønniker	Foder * kg	Protein i foder pct.	Fosfor i foder pct.	Æg prod.* kg	Tilvækst* Kg
Fritgående	47,4	16,3	0,47	18,9	0,50
Økologiske	47,3	18,0	0,57	18,4	0,50
Skrabehøns	47,1	16,3	0,47	19,1	0,50
Burhøns	40,7	16,4	0,49	20,2	0,25
Rugeæg (HPR-høner)	53,9	15,3	0,52	11,9	2,17
Hønniker, konsum	5,8	16,5	0,70		1,25
Hønniker, HPR (rugeæg)	7,5	16,0	0,60		1,80
* Mængderne er angivet pr. årshøne (svarer til 365 foderdage), henholdsvis pr. produceret hønnike					

Pelsdyr	Hvalpe pr. årstæve	Kg foder pr. årstæve
Mink	5,40	218,7

Table 6: Gram råprotein pr. foderenhed i afgrøder til kvæg			
Afgrøder	Gram råprotein pr. foderenhed	Afgrøder	Gram råprotein pr. foderenhed
Roer, rod + top		Enggræs	
Foderroer	74	Varigt enggræs	233
Sukkerroer	60	Græs	
Kålroer	102	Græs, 6-8 cm	230
Turnips	115	Græs, 12-15 cm	223
Rod + top	127	Græs, 20-25 cm	214
Roetop, frisk	190	Helsæd, frisk	
Roetop, ensilage	226	Galega	279
Kålroetop	241	Hvidkløver, begyndende blomstring	239
Top + pulpetter	180	Rødkløver, begyndende blomstring	196
Top + halm	205	Fodermarvkål	149
Top + halm + pulpetter	200	Hestebønner	209
Helsæd + top	155	Sød lupin	264
Samensilage		Havre, ærter, vikker	206
Ensilerede roer + top + pulpetter	148	Grønbyg før skridning	196
Ensilerede roer + halm	112	Byghelsæd	140
Gulerødder og kartofler		Havrehelsæd	167
Gulerødder	108	Majs, frisk	128
Kartofler	91	Rug, frisk	175
Lucerne		Ærter	207
Lucerne, begyndende blomstring	288	Lucerneensilage	
Lucerne i blomst	296	Lucerneensilage, høj FK	246
Lucerne efter blomstring	332	Lucerneensilage, lav FK	306
Kløvergræs		Kløvergræsensilage	
Kløvergræs, 6-8 cm, 20 % kløver	238	Kløvergræsensilage, høj FK, 20 % kløver	193
Kløvergræs, 12-15 cm, 20 % kløver	231	Kløvergræsensilage, midl. FK, 20 % kløver	199
Kløvergræs, 20-25 cm, 20 % kløver	222	Kløvergræsensilage, lav FK, 20 % kløver	207
Kløvergræs, 6-8 cm, 40 % kløver	247	Kløvergræsensilage, høj FK, 40 % kløver	195
Kløvergræs, 12-15 cm, 40 % kløver	240	Kløvergræsensilage, midl. FK, 40 % kløver	209
Kløvergræs, 20-25 cm, 40 % kløver	231	Kløvergræsensilage, lav FK, 40 % kløver	223
Kløvergræs, 6-8 cm, 60 % kløver	255	Kløvergræsensilage, høj FK, 60 % kløver	203
Kløvergræs, 12-15 cm, 60 % kløver	248	Kløvergræsensilage, midl. FK, 60 % kløver	219
Kløvergræs, 20-25 cm, 60 % kløver	240	Kløvergræsensilage, lav FK, 60 % kløver	238
Kløvergræs, 6-8 cm, tidlig, vanding	225	Græsensilage	
Kløvergræs, 6-8 cm, midt, vanding	251	Forårsudlagt ital. rajgræs, ensilage	202
Kløvergræs, 6-8 cm, sen, vanding	274	Efterafgrøde, helsæd, ensilage	217
Kløvergræs, 6-8 cm, tidlig, ingen vanding	226	Efterafgrøde, korn, ensilage	223
Kløvergræs, 6-8 cm, midt, ingen vanding	238	Hundegræs, ensilage	224
Kløvergræs, 6-8 cm, sen, ingen vanding	266	Varigt enggræs, ensilage	202
Kløvergræs, 12-15 cm, tidlig, vanding	218	Græsensilage, høj FK	192
Kløvergræs, 12-15 cm, midt, vanding	244	Græsensilage, midl. FK	197
Kløvergræs, 12-15 cm, sen, vanding	267	Græsensilage, lav FK	200
Kløvergræs, 12-15 cm, tidlig, ingen vanding	218	Græsensilage, meget lav FK	206
Kløvergræs, 12-15 cm, midt, ingen vanding	236		
Kløvergræs, 12-15 cm, sen, ingen vanding	267		
Italiensk rajgræs		NH₃- og NaOH-behandlet halm*	
Italiensk rajgræs, forår, tidl.	239	Byghalm, NaOH-behandlet	103
Italiensk rajgræs, forår, midt	216	Byghalm, NH ₃ -behandlet, høj ford.	173
Italiensk rajgræs, forår, sen	203	Byghalm, NH ₃ -behandlet, lav ford.	173
Italiensk rajgræs, efter helsæd	211	Havrehalm, NH ₃ -behandlet	184
Italiensk rajgræs, efter korn	223	Hvedehalm, NH ₃ -behandlet	194
		Rughalm, NH ₃ -behandlet	255

Afgrøder	Gram råprotein pr. foderenhed	Afgrøder	Gram råprotein pr. foderenhed
Galega-, kløver- og fodermarvkål-ensilage, mv.		Halm, ubehandlet	
Galega, ensilage	289	Byghalm, vår	175
Hvidkløver, beg. blomstring, ensilage	264	Byghalm, vinter	189
Rødkløver, beg. blomstring, ensilage	208	Havrehalm	173
Fodermarvkål, ensilage	171	Hvedehalm	152
Hestebønne, ensilage	221	Rughalm	244
Lupin, ensilage	227	Ærtehalm	222
Havre + ærter + vikker, ensilage	225	Rajgræshalm	163
		Hvidkløverhalm	318
		Rødsvingelhalm	486
Frø		Korn	
Hestebønner	265	Vinterbyg	99
Hørfrø	141	Vårbyg	97
Rapsfrø, dobbeltlav	103	Havre	112
Ærter	188	Hvede	95
Sojabønner	281	Rug	82
Lupin, gul	304	Triticale	89
Lupin, smalbladet	266	Majs	79
Solsikkefrø	143	Milo	94
		Ris	94
		Havre, nøgen	134
Helsædensilage			
Grønbygsilage	196		
Byghelsød, ensilage, høj fordøjelighed	128		
Byghelsød, ensilage, middel fordøjelighed	138		
Byghelsød, ensilage, lav fordøjelighed	158		
Vinterbyghelsød, ensilage	138		
Havrehelsød, ensilage	169		
Hvede-græs, ensilage	176		
Hvede-ært, ensilage	156	Hø og grønpiller	
Hvedehelsød, ensilage, høj fordøjelighed	108	Lucernehø, i blomst	268
Hvedehelsød, ensilage, middel fordøjelighed	113	Kløverhø, høj fordøjelighed	184
Hvedehelsød, ensilage, lav fordøjelighed	127	Kløverhø, lav fordøjelighed	168
Majskolbe ensilage	79	Græshø	170
Majsensilage, høj fordøjelighed	86	Grønhø, Ekstra	214
Majsensilage, middel fordøjelighed	90	Grønhø, Plus	240
Majsensilage, lav fordøjelighed	97	Grønhø, Standard	260
Triticalehelsød, ensilage	134	Grønhø, lucerne	287
Grønrug, ensilage	177	Grønpiller, høj fordøjelighed	218
Grønbyg-ært, ensilage, 40 % ærter	210	Grønpiller, middel fordøjelighed	247
Grønbyg-ært, ensilage, 70 % ærter	216	Grønpiller, lav fordøjelighed	270
Grønært, ensilage	223	Lucernepiller, høj fordøjelighed	257
Byg-ært, ensilage, 20 % ærter	146	Lucernepiller, lav fordøjelighed	292
Byg-ært, ensilage, 40 % ærter	171		
Byg-ært, ensilage, 60 % ærter	196		
Ærtehelsød, ensilage	215		
*Ved leverancer af flydende ammoniak skal den mængde, der efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen må anvendes til ludning af halm, opgøres særskilt.			

Tabel 7: Gram råprotein pr. kg foder samt indhold af foderenheder (FE_{sv} og FE_{so}) pr. kg i fodermidler til svin			
Indhold angivet i gram pr. kg foder kan bruges ved korrektion hos fjerkræ.			
Fodermidler	Gram råprotein pr. kg	FE_{sv} pr. kg	FE_{so} pr. kg
Vårbyg 2008	104	1,03	1,03
Vårbyg 2007	98	1,02	1,02
Vinterbyg 2008	105	1,02	1,02
Vinterbyg 2007	103	1,03	1,03
Hvede 2008	95	1,17	1,15
Hvede 2007	98	1,14	1,12
Rug	82	1,10	1,09
Havre	87	0,87	0,89
Triticale	93	1,13	1,12
Rapsfrø DL	179	2,07	2,05
Rapskrå	342	0,71	0,77
Rapskage 5% fedt	346	0,81	0,86
Rapskage 9% fedt	311	0,89	0,95
Rapskage 14,6% fedt	291	1,03	1,08
Sojaskrå	427	0,88	0,91
Sojaskrå, afskallet	468	0,93	0,96
Sojaprotein HP 300	554	0,95	0,98
Solsikkeskrå, delv. afsk. 14% træstof	371	0,71	0,77
Solsikkeskrå, delv. afsk. 22% træstof	317	0,54	0,63
Solsikkeskrå, delv. afsk. 17% træstof	372	0,67	0,74
Solsikkeskage, delv. afsk. 21% træstof	298	0,75	0,83
Solsikkeskage, delv. afsk. 15% træstof	364	0,95	1,01
Ærter	204	1,01	1,02
Valle, kategori A	7	0,07	0,06
Valle, kategori B	3	0,08	0,08
Fiskemel, standard	704	1,13	1,10
Fiskemel, Island	683	1,34	1,29
Svinefedt 92/10	0	3,79	3,64
Sojaolie	0	4,04	3,88
Rapsolie	0	3,81	3,66
Palmeolie	0	4,04	3,88
PFAD	0	3,77	3,62
Gærfløde, Novo	74	0,16	0,16
Gærfløde, sprit	109	0,22	0,24

1) FE_{sv} og FE_{so} er bestemt på baggrund af beregningsmetode for energiværdi til svin gældende fra 1. september 2006 (PD meddelelse FO 08/06).

Tabel 8: Beregning af dyreenheder		
Omregningsfaktorerne er fastsat ud fra normal 2008/09, der er udarbejdet af Danmarks Jordbrugvidenskabelige Fakultet. 1 dyreenhed (DE) er fastsat ud fra 100 kg N ab lager pr. DE i det staldsystem, hvor kvælstofindholdet i husdyrgødningen er størst. Der tages dog ikke hensyn til forældede staldsystemer, og for visse dyretyper tages heller ikke hensyn til, at en lille andel går på dybstrøelse.		
Kvæg:		
Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE
Årsko, malkekvæg tung race uden opdræt (9234 kg mælk)	1 årsko	0,75
Årsko, malkekvæg Jersey uden opdræt (6555 kg mælk)	1 årsko	0,88
Årsopdræt, kvier og stude, 0-6 mdr. tung race	1 årstyr	3,7
Årsopdræt, kvier og stude, 0-6 mdr. Jersey	1 årstyr	5,0
Årsopdræt, kvier og stude, 6-27 mdr. tung race	1 årstyr	2,0
Årsopdræt, kvier og stude, 6-25 mdr. Jersey	1 årstyr	2,7
Årsammekøer (under 400 kg)	1 årstyr	2,3
Årsammekøer (400-600 kg)	1 årstyr	1,6
Årsammekøer (over 600 kg)	1 årstyr	1,4
Tyrekalve 0-6 mdr. tung race	1 produceret dyr	8,5
Ungtyr 6 mdr.-slagtning (440 kg) tung race	1 produceret dyr	4,0
Tyrekalve 0-6 mdr. Jersey	1 produceret dyr	11,5
Ungtyr 6 mdr.-slagtning (328 kg) Jersey	1 produceret dyr	5,1
Avlstyre tung race	1 årstyr	1,8
Avlstyre Jersey	1 årstyr	2,4
I. Korrektion for mælkeydelse		
Ved en mindre mælkeydelse end normen skal der korrigeres på følgende måde:		
1. Tung race: Omregningsfaktoren korrigeres ved lavere mælkeydelse end 9234 kg mælk, således at antal køer per DE er $1/(0,5654+0,0000833*kg\ mælk)$		
2. Jersey: : Omregningsfaktoren korrigeres ved lavere mælkeydelse end 6555 kg mælk, således at antal køer per DE er $1/(0,4356+0,000107*kg\ mælk)$		
Mælkeydelsen er den gennemsnitlige årsydelse i kg mælk fra ydelseskontrollen. Besætninger uden for den officielle ydelseskontrol skal anvende leveret mælk pr. årsko * 1,068		
II. Korrektion for afvigende vægtgrænser for tyre (i kg.)		
Ved afvigende vægtgrænser for tyre skal du korrigere på følgende måde ⁱ⁺ⁱⁱ :		
1. Tung race:		
a) Fra fødsel til 6 måneder: 1540 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
b) Fra 6 måneder til slagtning: 810 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
2. Jersey:		
a) Fra fødsel til 6 måneder: 1380 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
b) Fra 6 måneder til slagtning: 890 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
III. Korrektion for en anden aldersmæssig sammensætning for opdræt (i mdr.)		
På bedrifter, hvor opdrættet eller stude har en anden aldersmæssig sammensætning end ved normal forekomst af opdræt i en kvægbesætning, skal antallet af årstyr pr. DE beregnes ud fra gennemsnitsalderen for opdrættet ud fra følgende formler:		
1. Tungrace		
a) Opdræt, 0-6 mdr.: Årstyr pr. DE = $8,77/((gennemsnitsalder\ i\ mdr.1*0,146)+1,93)$		
b) Opdræt,6-27 mdr.: Årstyr pr. DE = $8,68/((gennemsnitsalder\ i\ mdr.1*0,146)+1,93)$		
2. Jersey		
a) Opdræt, 0-6 mdr: Årstyr per DE = $9,02/((gennemsnitsalder\ i\ mdr.1*0,115)+1,46)$		
b) Opdræt, 6-25 mdr: Årstyr per DE = $8,76/((gennemsnitsalder\ i\ mdr.1*0,115)+1,46)$		
Gennemsnitsalder i måneder skal angives som den gennemsnitlige alder i løbet af hele planperioden. Et årstyr beregnes som 365 foderdage.		

<p>ⁱFor ældre tyrekalve end 6 måneder beregner du korrektionen ud fra produktionen af tyrekalve fra 6 mdr. til slagting ligesom yngre tyrekalve end 6 mdr. beregnes ud fra produktionen af tyrekalve fra 0-6 mdr.</p> <p>ⁱⁱHvor du ikke kender den præcise vægt, fastsætter du vægten til og med 13 mdr. på følgende måde:</p> <p>a) <i>Tyre af tung race</i>: Fødselsvægten er 40 kg, tilvæksten 30 kg pr. mdr. op til 6 mdr. og herefter 33 kg pr. mdr.. Tyre af ammekøer beregnes som tung race,</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jerseytyre</i>: Fødselsvægten er 25 kg, tilvæksten 20 kg pr. mdr. op til 6 mdr. og herefter 28 kg pr. mdr., • <i>Avlstyre</i> beregnes som tyre op til 440 kg for tyre af tung race og 328 kg for Jerseytyre.

Svin:		
Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE
Søer med grise til fravæning (4 uger ~ 7,3 kg)	1 årssø	4,3
Smågrise fra 7,3 til 32 kg	1 produceret dyr	200
Slagtesvin fra 32 til 107 kg	1 produceret dyr	36

Normalt opdræt af polte til erstatning af udsatte avlsdyr er indeholdt i »søer«, dvs., at polte tæller som søer fra 1. løbning. Indtil 107 kg beregnes polte som slagtesvin.

Ved afvigende vægtgrænser for smågrise og slagtesvin skal du korrigere på følgende måde¹:

1. Under 40 kg: 4940 kg tilvækst beregnes som 1 DE
2. Fra 40 - 87 kg: 2910 kg tilvækst beregnes som 1 DE
3. Fra vægte over 87 kg: 2000 kg tilvækst beregnes som 1 DE

¹Ved afvigende fravæningsvægt fra 7,3 kg ændres omregningsfaktoren for søer med grise til fravæning på samme måde som nævnt under note 4). Ændringen beregnes ud fra det aktuelle antal pattegrise.

Fjerkræ:		
Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE
Høns til ægproduktion	1 årssø	167
Hønniker til konsumægproduktion	1 produceret	1360
Hønniker til HPR (Hvid Plymouth Rock)	1 produceret	1050
Slagtekyllinger 30 dage	1 produceret	4900
Slagtekyllinger 32 dage	1 produceret	4500
Slagtekyllinger 35 dage	1 produceret	3900
Slagtekyllinger 40 dage	1 produceret	2900
Slagtekyllinger 45 dage	1 produceret	2400
Skrabekyllinger 56 dage	1 produceret	2600
Økologiske slagtekyllinger 81 dage	1 produceret	1200
Slagtefjerkræ:		
Kalkuner tunge, hunner	1 produceret	340
Kalkuner tunge, hanner	1 produceret	190
Ænder	1 produceret	900
Gæs	1 produceret	290

Ved afvigende slagtealder for kyllinger i intervallet 30-46 dage beregnes antal produceret pr. DE på følgende måde:

1. For slagtekyllinger under 40 dage korrigerer du med 200 producerede kyllinger pr. DE per dag
2. Slagtekyllinger over 40 dage korrigerer du med 100 producerede kyllinger pr. DE per dag
3. Skrabekyllinger korrigerer du med 100 producerede kyllinger pr. DE pr. dag
4. Økologiske slagtekyllinger korrigerer du med 25 producerede kyllinger pr. DE per dag.

Andre husdyrarter:		
Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE
Moderfår med lam, kød- og malkegeder med kid	1 årsfår/ged	7
Mohairgeder med kid	1 årsged	8,7
Heste under 300 kg	1 årshest	4,7
Heste 300 kg- under 500 kg	1 årshest	2,9
Heste 500 kg- under 700 kg	1 årshest	2,3
Heste 700 kg og derover	1 årshest	1,9
Mink, ildere o.l	1 årstæve	44

For andre dyretyper end de i bilaget nævnte, regner du om til dyreenheder ud fra følgende beregningsmetoder (prioriteret rækkefølge):

1. Den producerede gødnings indhold af kvælstof, idet 1 dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager ved det staldsystem med mindst mulig kvælstoftab.
2. Opgørelse af foderforbrug, idet der regnes med 5000 foderenheder pr. DE.
3. Opgørelse af det faktiske indhold af næringsstoffer (analyse med tilhørende mængdeopgørelse), idet 100 kg N ab lager svarer til 1 DE.

For gødning fra fælles gødningsanlæg (fællesbiogasanlæg o.l.) skal du omregne til dyreenheder ud fra en omregningsfaktor, hvor en dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager.

Tabel 9: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug	
På en landbrugsbedrift må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, på følgende betingelser ¹ :	
1	På kvægbruget skal 70 pct. eller mere af arealet til rådighed for tilførsel af husdyrgødning dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder. Opgørelsen af arealet til rådighed følger bekendtgørelsens § 28, stk. 7. <ul style="list-style-type: none"> a. Ved roer forstås foderroer. b. Ved græs forstås permanente græsarealer eller græs i omdrift. c. Ved græsefterafgrøder forstås græs udlagt i vårbyg, helsød, grønkorn eller silomajs. Græsudlæg efter silomajs skal udlægges senest 1. august.
2	Husdyrgødning må ikke udbringes i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af driftsherren til dokumentation heraf.
3	Pløjning skal efterfølges af en afgrøde med kvælstofbehov, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. <ul style="list-style-type: none"> a. Græsarealer i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni.
4	Græsefterafgrøder må tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1. marts.
5	Bælgsæd og andre kvælstoffikserende afgrøder, som f.eks. rød- og hvidkløver må ikke dyrkes på bedriftens arealer, dog undtaget herfra kløvergræs med under 50 pct. kløver ² .
6	Der skal foretages N- og P-analyser af jord i omdrift mindst hvert 3. år/5 ha. N kan enten udtages som Total N eller N-min. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min beregning og jordanalysekort.
7	Du skal oplyse i din gødningsplanlægning, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, at bedriften i indeværende planperiode højst udbringer en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 4. Du skal også hvert år sende et underskrevet gødningsregnskab for bedriften til Plantedirektoratet, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvor du oplyser, at du i den afsluttede planperiode har forpligtet dig til at overholde bestemmelserne i bekendtgørelsens § 28, stk. 4.
1) Jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv, samt senere ændring til bekendtgørelsen.	
2) Der må dog dyrkes byg/ærtehelsød, hvis der er udlæg af rent græs i marken.	

Virksomhedens CVR-nr.		Underskrift		Dato	
-----------------------	--	-------------	--	------	--

Skema A: Gødningsplanlægning 2009/10

(Du skal kun udfylde skemaet, hvis du *ikke* bruger enkeltbetalingsansøgningen som gødningsplanlægning)

Mark nr.	Areal ha (mindst én decimal)	JB-nr.	Forfrugt	Afgrøde	Grund N-norm iflg. Tabel 1 kg N/ha	Forfrugtsværdi ¹⁾ kg N/ha	Evt. N-korrektion ²⁾ kg N/ha	Afgrødens N-norm pr. ha (korrigeret for forfrugtsværdi og evt. anden korrektion) Kolonne 6 - 7 + 8 kg N/ha	Markens N-kvote Kolonne 2 x 9 kg N i alt	Arealer med efterafgrøder i efteråret 2010 ³⁾	Behov for P kg/ha	Kolonne til noter (Eksempelvis dato for gødskning, areal med plantedække, behov for K)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SUM	a							SUM	b	c		d

- 1) Du skal ikke indregne forfrugtsværdien, hvis der står "Nej" i anden kolonne i Tabel 1 ud for afgrøden "Indregning af forfrugtsværdi...". I så fald skal du skrive værdien "0" under forfrugtsværdi i gødningsplanlægningen.
- 2) Du kan her korrigerer ud fra en konsulenterklæring ved ekstreme vejrligstilfælde, hvor udbragt kvælstof bortfyger eller udvaskes, eller eventuelle MVJ-ordninger. Skriv "-" foran tallet, hvis korrektionen er negativ. Hvis kvælstofnormen for en eller flere afgrøder er korrigeret opad som følge af højere forventede udbytter, er det korrektionen, du skal oplyse her. Du skal så udfylde Skema A1 om høstudbytter.
- 3) Hvis du overfører et efterafgrødeoverskud, kan dette areal indgå i beregningen af arealet med efterafgrøder.

Ha

Efterafgrødegrundareal Korn (vår- og vintersæd) vår- og vinterraps, rybs, soja, sennep, ærter, hestebønner, solsikke, olieør, majs, ét-årigt udtagne arealer, herunder brak og andre énårige afgrøder, der ikke har N-optagelse om efteråret i høståret.	e
--	---

Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventet højere udbytter (skema A1 udfyldt) (sæt kryds hvis ja)

Har anvendt særlige harmoniregler på 2,3 DE/ha for kvægbrug, se Tabel 9 (sæt kryds hvis ja)

Skema A: Gødningsplanlægning (fortsat)

Beregning af den samlede kvælstofkvote

kg kvælstof

Kvælstofkvote (inkl. korrektioner for MVJ-tilsagn o.l.) før fradrag for forfrugtsværdi af efterafgrøder og korrektion for kvælstofprognose (overføres fra felt b eller d, i første del af skemaet)				l
Forfrugtsværdi af efterafgrøder i efteråret 2009 (areal overført fra skema B 2008/09) ⁴⁾	ha	x	=	- m
Korrektion for kvælstofprognose				
	Antal ha	Kvælstofprognose	I alt	
Grovsand JB 1 + 3				
Finsand JB 2 + 4				
Lerjord JB over 4				
Korrektion i alt =				+ n
Virksomhedens samlede kvælstofkvote (det maksimalt tilladte forbrug), felt l - m + n				o

4) Forfrugtsværdien af efterafgrøder beregnes ved at gange areal med efterafgrøder i 2009 med 17 kg N (hvis der er anvendt husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til max. 0,8 DE pr. ha harmoniareal) eller 25 kg N/ha (hvis der er anvendt husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til over 0,8 DE pr. ha harmoniareal)

Beregning af det samlede planlagte forbrug af kvælstof (brug af skemaet er frivillig)

kg kvælstof

Planlagt forbrug (andel) af kvælstof fra husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning	p
Planlagt forbrug (andel) af kvælstof fra anden organisk gødning	q
Planlagt forbrug af kvælstof i handelsgødning, herunder urea	r
Samlet planlagt forbrug af kvælstof, felt p + q + r	s
Forskel mellem kvote og planlagt forbrug, felt o - s (må ikke være mindre end 0)	t

Beregning af arealer med pligtige efterafgrøder (brug af skemaet er frivillig)

Planperiode	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Overført overskud (ha)		0 ⁵⁾			
Efterafgrødeareal (ha)					
Efterafgrødegrundareal (ha)					
Krav (pct.)					
Krav (ha)					
Reduktion (grønne marker)	-	-	-		
Overskud (ha)					

5) Skal altid være 0. Du skal opgøre overskuddet af efterafgrøder på baggrund af de 4 foregående planperioder. Derfor medtages overskud fra 2004/05 ikke.

Virksomheden skal ikke have pligtige efterafgrøder ^{6), 7)}	Sæt kryds hvis ja:	
Virksomheden udbragte i planperioden 2008/09 husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 0,8 DE pr. ha harmoniareal eller derover ⁸⁾ (Felt 209/ Felt 106 > 0,8)	Sæt kryds hvis ja:	
Areal med efterafgrøder som følge af 'Randzoneordningen'		ha
Efterafgrødegrundareal 2009/10		ha
Overskud af efterafgrøder overført til 2009/10		+ ha
Areal med pligtige efterafgrøder i efteråret 2010		+ ha
Krav til pligtige efterafgrøder	ha	
Reduktion i kravet pga. grønne marker i efteråret 2010	- ha	
Krav til pligtige efterafgrøder efter evt. reduktion pga. grønne marker	=	- ha
Overskud af efterafgrøder		ha

6) Virksomheder med et samlet areal under 10 ha skal ikke have pligtige efterafgrøder. Virksomheder, hvor efterafgrødegrundarealet er mindre end 2 ha, skal ikke have pligtige efterafgrøder. Virksomheder med under 30 ha (matrikulært areal) og 100 pct. grønne marker skal ikke have pligtige efterafgrøder.

7) Virksomheden over 30 ha skal have minimum 4 pct. efterafgrøder. Kravet kan ikke erstattes af vinter grønne marker eller overført overskud af efterafgrøder.

8) Hvis der er udbragt 0,8 DE/ha eller derover, skal der etableres mindst 14 pct. efterafgrøder. Hvis der er udbragt under 0,8 DE/ha skal der etableres mindst 10 pct. efterafgrøder. I opgørelsen medtages anden organisk gødning, således at 100 kg totalt kvælstof ab lager svarer til 1 DE.

Skema A (specialafgrøder): Gødningsplanlægning for Skov-, plante- skole-, drivhus- og/eller juletræskulturer 2009/10

(Du skal kun udfylde skemaet, hvis du *ikke* bruger enkeltbetalingsansøgningen til gødningsplanlægning)

Du kan bruge det forenklede skema A (specialafgrøder), hvis du kun dyrker afgrøder oplyst i Tabel 2, og ikke i indeværende planperiode bruger husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller anden organisk gødning.

Mark nr./ hus nr.	Areal Ha (mindst én decimal)	Forfrugt	Afgrøde	Åbent/ lukket system ¹⁾ (Skriv Å/L)	Grund N-norm Kg N/ha	Forfrugtsværdi kg N/ha	Evt. korrektion af kvælstof ³⁾ Kg N/ha	Markens N-norm ²⁾ (kolonne 6 – 7 +/- 8)	Markens/ husets N-kvote (kolonne 2 x 9) kg N i alt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
SUM	a					SUM	n		m

- 1) Et lukket system er et system, hvor det overskydende vandingsvand/gødningsvand recirkuleres.
- 2) Hvis Plantedirektoratet skriftligt har tilladt, at du kan benytte en højere kvælstofnorm, end den fastsatte fællesnorm for en afgrøde/kultur, er det den forhøjede norm, du skal skrive her.
- 3) Korrektion som følge af konsulenterklæring foretages i denne kolonne. Konsulenterklæring kan gives ved ekstreme vejrligstilfælde, hvor udbragt kvælstof bortfyger eller udvaskes.

Hvis du har brugt en højere kvælstofnorm ²⁾ end anført i Tabel 2, skal du sætte kryds i feltet.

Godkendt forhøjet kvælstofnorm (sæt kryds hvis ja):

Virksomhedens CVR-nr.		Underskrift		Dato	
-----------------------	--	-------------	--	------	--

Skema A2: Produktion af husdyrgødning i planperioden 2009/10 (Brug af skemaet er frivilligt)

Bemærk, at det er muligt at beregne din produktion af gødning på internettet www.landbrugsindberetning.dk under GHI (Gødnings- og husdyrindberetningen)

1. Normproduktion i planperioden 2009/10										
Her kan du beregne, hvor meget kvælstof og fosfor dine husdyr producerer i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010.										
Oplysninger om dyrehold og staldtype				Oplysninger om kvælstof				Oplysninger om fosfor er til eget brug		
Besætningsnr.	Dyretype	Staldtype	Antal enheder* af dyretypen	Gødningstype	Kg kvælstof pr. enhed af dyretypen	Eventuel korrektionsfaktor for ydelses- eller produktionsniveau mv.	Kg kvælstof i alt	Kg fosfor pr. enhed af dyretypen	Eventuel korrektionsfaktor for ydelses- eller produktionsniveau mv.	Kg fosfor i alt
1	Se Tabel 4 2	Se Tabel 4 3	Se Tabel 4 4	Se Tabel 4 5	Se Tabel 4 6	Se Tabel 5 7	Beregnes som: kolonne 4 x 6 x 7 8	Se Tabel 4 9	Se Tabel 5 10	Beregnes som: kolonne 4 x 9 x 10 11
							Sum:	kg N	Sum:	kg P

* Årsdyr/producerede dyr iflg. enheder i Tabel 4

Skema B: Gødningsregnskab 2009/10 (Skal udfyldes)

Ved indkaldelsen af Gødningsregnskabet modtager du en adgangskode til elektronisk indberetning af skema B på www.landbrugsindberetning.dk (GHI). Nedenstående skema er fortrinsvist til brug ved ophør

Navn	
Adresse	
Telefon-nr.	
CVR-nr.	

Ophør

Dette felt udfyldes kun ved ophør.

Ophørsdato (dd-mm-åååå)		-		-					917
Ny brugers CVR-nr.									918

3.1 Arealopgørelse

Samlet dyrket, udyrket og udtaget areal		ha	101
Harmoniareal		ha	106

101 Feltet kan være fortrykt med oplysning fra ansøgningen om enkeltbetaling. Hvis ikke skal du overføre oplysningerne fra skema A.

106 Ved opgørelsen fraregnes de arealer, som ikke har en N-norm eller et P-behov, jf. Tabel 1 og 2, samt de arealer, hvor husdyrgødning ikke kan eller må udbringes.

3.2 Samlet forbrug af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

Startlager pr. 1. august 2009		kg N	310
Normproduktion i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+	kg N 303
Modtaget husdyrgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+	kg N 304
Afsat husdyrgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		-	kg N 305
Husdyrgødning afsat til afbrænding i miljøgodkendt forbrændingsanlæg		-	kg N 321
Husdyrgødning afsat til udlandet ifølge regler		-	kg N 320
Husdyrgødning afsat til egne MVJ ON arealer via græssende dyr		-	kg N 319
Afsat forarbejdet husdyrgødning til ikke-tilmeldt virksomhed		-	kg N 177
Lagerstatus pr. 31. juli 2010		kg N	307
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	-	kg N	306
Slutlager pr. 31. juli 2010 (Beregnes som felt 307 - 306)	=	kg N	kg N 309
Samlet forbrug af husdyrgødning i kg kvælstof i planperioden 2009/10 (Beregnes som felt 310 + 303 + 304 - 305 - 321 - 320 - 319 - 177 - 309)		=	kg N 308

310 Feltet er fortrykt med oplysning om startlager pr. 1. aug. 2008 i kg N, svarende til slutlager pr. 31. juli 2009 fra gødningsregnskab for 2008/09.

303 Du skal oplyse din samlede produktion af husdyrgødning. Du kan udregne normproduktionen på www.landbrugsindberetning.dk.

319 Kan kun bruges for aftaler indgået i 2009, 2008, 2007, 2006, 2002 eller tidligere, eller ved undtagelser for aftaler indgået i 2003-2005.

177 Feltet kan kun bruges til afsætning af forarbejdet husdyrgødning. Se afsnit 6 i vejledningen for regler.

309 Slutlager pr. 31. juli 2010 overføres til felt 309. Slutlageret skal indgå som startlager i planperioden 2010/11.

3.3 Andel af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der skal indgå i gødningsregnskabet

Gødningstype	kg kvælstof i alt	Udnyttelsesprocent	kg kvælstof, der skal indgå i gødningsregnskabet	
Svinegylle	kg N	75 %	kg N	601
Kvæggylle	kg N	70 %	kg N	602
Minkgylle	kg N	70 %	kg N	613
Fjerkrægylle	kg N	70 %	kg N	614
Blandet gylle	kg N	%	kg N	603
Fast gødning	kg N	65 %	kg N	604
Ajle	kg N	65 %	kg N	605
Dybstrøelse	kg N	45 %	kg N	606
Væskefraktion efter forarbejdning	kg N	85 %	kg N	615
Afgasset biomasse	kg N	%	kg N	607
Anden husdyrgødning	kg N	65 %	kg N	611
Forarbejdet husdyrgødning	kg N	%	kg N	612
	kg N	%	kg N	608
I alt	kg N	609	kg N	610

615 Flydende fraktion opstået ved forarbejdning af gylle, hvor den faste fiberfraktion fra separationen anvendes til afbrænding

607 Feltet vil være fortrykt med oplysning om biomasse leveret fra biogasanlæg.

609 Mængden skal være den samme som felt 308.

3.4. Samlet forbrug af kvælstof i handelsgødning (herunder urea)

Startlager pr. 1. august 2009			kg N	708
Indkøbt handelsgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+	kg N	703
Lagerstatus pr. 31. juli 2010			kg N	705
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	-		kg N	704
Slutlager pr. 31. juli 2010 (Beregnes som felt 705 - 704)	=		kg N	707
Samlet forbrug af handelsgødning i kg kvælstof i planperioden 2009/10 (Beregnes som felt 708 + 703 - 707)		=	kg N	706

708 Feltet vil være fortrykt med oplysning om startlager pr. 1. august 2009, lig slutlager pr. 31. juli 2009 fra dit gødningsregnskab for 2008/09.

703 Feltet vil være fortrykt med oplysning om indkøbt handelsgødning, fratrukket evt. videresolgt handelsgødning. Husk at forhøje tallet med den mængde handelsgødning, der evt. er købt i udlandet.

707 Slutlager pr. 31. juli 2010 overføres til felt 707. Slutlageret skal indgå som startlager i planperioden 2010/11.

3.5. Samlet forbrug af kvælstof i anden organisk gødning (opgjort i kg kvælstof)

Startlager pr. 1. august 2009			kg N	814
Indkøbt eller modtaget anden organisk gødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010		+	kg N	805
Anden organisk gødning overført som husdyrgødning til felt 304		-	kg N	818
Lagerstatus pr. 31. juli 2010			kg N	815
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2010)	-		kg N	816
Slutlager pr. 31. juli 2010 (Beregnes som felt 815 - 816)	=		kg N	817
Samlet forbrug af kg kvælstof i anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet (Beregnes som felt 814 + 805 - 817)		=	kg N	804

805 Feltet vil være fortrykt med oplysning om indkøbt eller modtaget anden organisk gødning, fratrukket evt. videresolgt mængde.

818 Feltet bruges hvis den modtagne anden organiske gødning iblandes husdyrgødning/iblandes eget biogas- eller forarbejdningsanlæg.

817 Slutlager pr. 31. juli 2010 overføres til felt 817. Slutlageret skal indgå som startlager i planperioden 2010/11.

3.6. Andel af kvælstof i anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet

Gødningstype	Kg kvælstof i alt	Udnyttelsesprocent	kg kvælstof, der skal indgå i gødningsregnskabet	
Spildevandsslam	kg N	45 %	kg N	185
Kompostet husholdningsaffald	kg N	20 %	kg N	186
Kartoffelfrugtsaft	kg N	50 %	kg N	187
Pressesaft fra grøntpillefabrikation	kg N	40 %	kg N	188
Have- og parkaffald	kg N	0 %	kg N	189
Andre typer af anden organisk gødning	kg N	40 %	kg N	190
	kg N	%	kg N	191
I alt	kg N	¹⁹²	kg N	193

192 Mængden skal være den samme som angivet i felt 804.

3.7. Samlet opgørelse

Virksomhedens samlede kvælstofkvote		kg N	501
Virksomhedens samlede forbrug af kvælstof (Beregnes som felt 610 + 706 + 193)		kg N	901
Kvælstofkvote minus forbrug af kvælstof (Beregnes som felt 501 - 901 - 914 + 915)		kg N	902

501 Ved indkaldelse af gødningsregnskabet vil feltet være fortrykt med oplysning fra ansøgning om enkeltbetaling ellers skal oplysningerne overføres fra skema A, felt o. (laves ud fra Tabel 1 samt kvælstofprognosen for 2010)

Overdraget forbrug i planperioden

Udbragt på modtaget areal fra CVR-nr.	(CVR) <input type="text"/>	906	kg N	914
Udbragt på areal overdraget til CVR-nr.	(CVR) <input type="text"/>	904	kg N	915

906 Ved tilforpagtning i løbet af planperioden skal summen af kg N i handelsgødning og anden organisk gødning, der er udbragt på det modtagne areal af den tidligere bruger, lægges til virksomhedens samlede forbrug.

904 Ved bortforpagtning i løbet af planperioden skal mængden af kvælstof i handelsgødning, der er udbragt på arealet før overdragelsestidspunktet, fratrækkes virksomhedens samlede forbrug.

Er en eller flere afgrøder korrigeret for højere forventet udbytte? (Sæt kryds hvis Ja)	☐	401
Er normproduktionen af husdyrgødning korrigeret i forhold til standardforudsætningerne? (Sæt kryds hvis Ja)	☐	404

Opgørelse af efterafgrøder i 2010

3.8. Pligtige efterafgrøder og efterafgrøder, som følge af Miljøgodkendelser og Randzoneordningen

Virksomheden skal ikke have pligtige efterafgrøder (Under 10 ha, under 2 ha efterafgrødegrundareal og under 30 ha med 100 pct. grønne marker)	(Sæt kryds hvis Ja)	☐	113
Virksomheden udbragte i planperioden 2008/09 husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 0,8 DE pr. ha harmoniareal eller derover (beregnes som felt 209 (udbragte DE) + felt 192/100 DE (DE i anden organisk gødning) / felt 106 (harmoniareal) ≥ 0,8 DE/ha)	(Sæt kryds hvis Ja)	☐	114
Evt. ekstra krav til pligtige efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse - angives i %		%	119
Areal med efterafgrøder som følge af 'Randzoneordningen'		ha	120
Efterafgrødegrundareal 2009/10		ha	104
Overskud af efterafgrøder overført til 2009/10		ha	112
Areal med pligtige efterafgrøder i efteråret 2010		ha	105
Krav til pligtige efterafgrøder		ha	115
Reduktion i kravet pga. grønne marker i efteråret 2010	-	ha	116
Krav til pligtige efterafgrøder efter evt. reduktion pga. grønne marker	=	ha	117
Overskud af efterafgrøder (Beregnes som felt 112 + 105 - 117)		ha	118

- 113 Virksomheder med et samlet areal under 10 ha, skal ikke have pligtige efterafgrøder. Virksomheder, hvor efterafgrødegrundarealet er mindre end 2 ha, skal ikke have pligtige efterafgrøder. Virksomheder under 30 ha matrikulært areal, med 100 pct. grønne marker, skal ikke have pligtige efterafgrøder. Hvis feltet udfyldes skal ingen andre felter i punkt 3.8 udfyldes.
- 114 Hvis du har udbragt 0,8 DE/ha eller derover, skal du etablere mindst 14 pct. efterafgrøder. Hvis du har udbragt under 0,8 DE/ha skal du etablere mindst 10 pct. efterafgrøder. I opgørelsen skal du medtage anden organisk gødning, således at 100 kg totalt kvælstof ab lager svarer til 1 DE.
- 119 Hvis du har en miljøgodkendelse med krav om efterafgrøder, skal du skrive hvor mange procent kravet lyder på. Det skal så medregnes i det samlede hektarkrav i felt 115 "Krav til pligtige efterafgrøder".
- 120 Hvis du deltager i 'Randzoneordningen', skal du skrive det antal ha du har udlagt som følge af kravet om ekstra efterafgrøder. Det anførte antal ha skal ikke medregnes i de øvrige felter om efterafgrøder.
- 105 Her skriver du det antal hektar, der bliver etableret med pligtige efterafgrøder i efteråret 2010.
- 116 Hvis virksomheden har etableret plantedække med vintergrønne afgrøder på virksomhedens arealer, således at det ikke er muligt at etablere et fuldt efterafgrødeareal, er der kun krav om etablering af efterafgrøder på de resterende arealer. Virksomheder over 30 ha og hvor de fire pct. efterafgrøder udgør over 0,8 ha, skal altid have mindst fire pct. med pligtige efterafgrøder. De fire pct. efterafgrøder kan ikke erstattes af opsparede efterafgrøder fra tidligere år eller vintergrønne marker.

Opgørelse af harmoniforhold

3.9. Antal dyreenheder (DE) i perioden (opgøres efter husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Samlet normproduktion i antal dyreenheder (DE)	201	202	207	208	203	204
	Kvæg	Svin	Pelsdyr, fjerkræ	Får, Geder	Andre Husdyr	I alt DE
	DE	DE	DE	DE	DE	DE
Udbragt antal dyreenheder (evt. overført fra hjælpekema)						DE 209
Har du anvendt det særlige harmonikrav på 2,3 DE/ha for kvægbrug i planperioden 2009/10, herunder overholdt bestemmelserne i bilag 2 til husdyrgødningsbekendtgørelsen? (Sæt kryds hvis Ja)						☐ 403
Ønsker du at anvende det særlige harmonikrav på 2,3 DE/ha for kvægbrug i planperioden 2010/11? (Sæt kryds hvis Ja)						☐ 405
Indgik din virksomhed i produktionsmæssig sammenhæng i 2009/10? (Sæt kryds hvis Ja)						☐ 406

Det erklæres herved at ovenstående udfyldte gødningsregnskab er i overensstemmelse med de faktiske forhold på virksomheden.

Dato: _____ 910 Underskrift: _____ 911

Skema B1: Kvitteringer for overførsler af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010

Virksomhedens CVR-nr.		<input type="text"/>			
Modtagers navn og adresse		152	Modtagers CVR-nr.	153	
		<input type="text"/>			
Gødningstype		154	Antal dyreenheder	156	
		DE			
Antal kg kvælstof	155	Kvælstofudnyttelse	165	Husdyrgødning overført via græssende dyr? (Sæt kryds hvis ja)	159
kg		%		☐	
Kg N			Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ ON areal eller til særlige naturarealer? (Sæt kryds hvis ja)	166	
			☐		
Modtagers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift		160	Indgår i produktionsmæssig sammenhæng? (Sæt kryds hvis ja)	167	
			☐		
Modtagers navn og adresse		152	Modtagers CVR-nr.	153	
		<input type="text"/>			
Gødningstype		154	Antal dyreenheder	156	
		DE			
Antal kg kvælstof	155	Kvælstofudnyttelse	165	Husdyrgødning overført via græssende dyr? (Sæt kryds hvis ja)	159
kg		%		☐	
Kg N			Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ ON areal eller til særlige naturarealer? (Sæt kryds hvis ja)	166	
			☐		
Modtagers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift		160	Indgår i produktionsmæssig sammenhæng? (Sæt kryds hvis ja)	167	
			☐		
Modtagers navn og adresse		152	Modtagers CVR-nr.	153	
		<input type="text"/>			
Gødningstype		154	Antal dyreenheder	156	
		DE			
Antal kg kvælstof	155	Kvælstofudnyttelse	165	Husdyrgødning overført via græssende dyr? (Sæt kryds hvis ja)	159
kg		%		☐	
Kg N			Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ ON areal eller til særlige naturarealer? (Sæt kryds hvis ja)	166	
			☐		
Modtagers skriftlige bekræftelse ved dateret underskrift		160	Indgår i produktionsmæssig sammenhæng? (Sæt kryds hvis ja)	167	
			☐		
Sum kvælstof (indberettes ikke)		161	Sum dyreenheder (indberettes ikke)	162	

153 Gødningsmængden kan kun fratrækkes forbrugt, hvis modtager er tilmeldt Register for Gødningsregnskab (gælder dog ikke afsætning til biogas og forarbejdningsanlæg).

- 165 Skal kun angives ved overførsel af afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning.
-
- 156 Opgøres efter Miljøministeriets husdyrgødningsbekendtgørelse.
- 159 Såfremt husdyrgødningen ikke er blevet leveret, men overført via græssende dyr, sættes kryds i kolonne 159.
- 166 Gælder MVJ0 arealer med aftaler indgået i 2008, 2007, 2006, 2002 eller tidligere, eller ved undtagelser for aftaler indgået i 2003-2005. Gælder desuden på andre særlige naturarealer (se afsnit 3.2).
-

Skema B2: Oplysninger om dyretype og staldtype 2009/2010

2.5 Oplysninger om dyretype og staldtype til gødningsregnskabet

Virksomhedens CVR-nr.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
-----------------------	--

Besætningsnummer		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Dyretype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Staldtype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/>
Antal produceret dyr/Årsdyr <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> , <input type="text"/> <input type="text"/>	Mælkeydelse	
Vægt indgang	Vægt afgang	
Alder indgang <input type="text"/> <input type="text"/>	Alder afgang <input type="text"/> <input type="text"/>	

Besætningsnummer		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Dyretype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Staldtype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/>
Antal produceret dyr/Årsdyr <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> , <input type="text"/> <input type="text"/>	Mælkeydelse	
Vægt indgang	Vægt afgang	
Alder indgang <input type="text"/> <input type="text"/>	Alder afgang <input type="text"/> <input type="text"/>	

Besætningsnummer		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Dyretype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Staldtype		Kode <input type="text"/> <input type="text"/>
Antal produceret dyr/Årsdyr <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> , <input type="text"/> <input type="text"/>	Mælkeydelse	
Vægt indgang	Vægt afgang	
Alder indgang <input type="text"/> <input type="text"/>	Alder afgang <input type="text"/> <input type="text"/>	

Hjælpekemaer til beregning af harmoniforholdene:

Husdyrproduktion oplyst i dyreenheder (DE) i planperioden 2009/10 (Brug af skemaet er frivillig)

Bemærk, at du også kan lave beregningen på vores hjemmeside, www.pdir.dk eller www.landbrugsindberetning.dk

Virksomhedens CVR-nr.		Underskrift		Dato	
-----------------------	--	-------------	--	------	--

1. Produktion af dyreenheder i husdyrgødning i planperioden 2009/10

Her kan du beregne antal producerede dyreenheder på virksomheden i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010.

Dyretype	Antal enheder af dyretypen	Antal enheder til 1 DE	Antal DE i alt	Antal DE i alt efter eventuelle korrektioner
Se Tabel 8 1	Se tabel 8 2	Se tabel 8 3	Beregnes som: Kolonne 2 divideret med kolonne 3 4	Korrektionsformler - se Tabel 8 5
			Sum kolonne 4: DE	Sum kolonne 5: DE

2. Forbrug af DE i husdyrgødning i planperioden 2009/10

Her kan du beregne, hvor mange DE i husdyrgødning, der er brugt på virksomheden. Forbruget svarer til den producerede mængde (mængden kan beregnes på foregående side), som justeres for lagerforskydninger samt leverancer af husdyrgødning.

		Antal DE
Startlager for planperioden 2009/10 ¹⁾		
Produktion 1. august 2009 til 31. juli 2010 (overføres fra foregående side, sumtallet for kolonne 4 eller 5)		+
Overførsler af DE i husdyrgødning i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010	Modtaget	+
	Afsat	-
Lagerstatus pr. 31. juli 2010	+	
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (forlænget planperiode) til afgrøder, der høstes inden 31. december 2010	-	
Slutlager for planperioden 2009/10	=	
Samlet forbrug af DE i husdyrgødning i planperioden 2009/10		=
1) For virksomheder, der ikke tidligere har været registreret, gælder følgende: Startlageret skal fastsættes ved, at husdyrgødningslageret beregnes eller måles pr. 1. august 2009, heraf fratrækkes den mængde kvælstof i husdyrgødning, der er brugt i perioden 1. august til 30. september 2009 til afgrøder, der er høstet eller afgræsset inden 31. december 2009.		

3. Opgørelse af harmoniforhold

Antal dyreenheder (DE) i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010

(opgøres efter husdyrgødningsbekendtgørelsen)

	Kvæg		Svin og andre husdyr	Pelsdyr, fjerkræ, får og geder	Overførsel af husdyrgødning		Lagerforskydning	I alt DE	
	1,7	2,3 ⁵⁾			1,4	1,4			1,7 ³⁾
Harmonikrav (DE/ha)	1,7	2,3 ⁵⁾	1,4	1,4	1,4		4)		
Startlager pr. 1. august 2009 ¹⁾									
Samlet normproduktion i antal dyreenheder (DE)	+		+	+				+	
Bidrag fra dyr, der græsser arealer uden gødskningsbehov	-		-	-				-	
Modtaget husdyrgødning, inkl. forarbejdet husdyrgødning					+			+	
Afsat husdyrgødning, inkl. forarbejdet husdyrgødning									
Afsat husdyrgødning, inkl. forarbejdet husdyrgødning									
Afsat mængde i alt					-			-	
Lagerstatus pr. 31. juli 2010									
Forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010									
Slutlager pr. 31. juli 2009 ²⁾									-
Udbragt antal dyreenheder								=	DE
Minimumskrav til harmoniareal								=	ha
Det harmoniareal, der er til rådighed									ha

1) Startlager = startlager i husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning pr. 1. august 2009 (100 kg N = 1 DE).

2) Slutlager = lagerstatus pr. 31. juli 2010 ÷ forbrug fra 1. august 2010 til 30. september 2010 (100 kg N = 1 DE).

3) Modtaget husdyrgødning medregnes altid med 1,4 DE/ha, dog undtaget bedrifter som benytter undtagelsen på 2,3 DE/ha eller virksomheder der indgår i produktionsmæssig sammenhæng. Afsat husdyrgødning beregnes med 1,4 DE/ha så længe der ikke afsættes mere end den tilgængelige husdyrgødningsmængde, der kan beregnes med 1,4 DE/ha. Derefter afsættes med harmonikravet for lagerforskydning, hvis der er en nettofrigivelse herfra (se pkt. 4) og en evt. restmængde afsættes med 1,7 DE/ha.

4) Når der sker en nettofrigivelse fra lageret, beregnes kravet forholdsvis ud fra produceret og modtaget husdyrgødning. Kravet ved lageropbygning er som for afsat husdyrgødning.

5) Hvis undtagelsen på 2,3 DE/ha kan benyttes beregnes al husdyrgødning som 2,3 DE/ha, inkl. modtaget husdyrgødning.

Hjælpekema til beregning af græsningstryk (Brug af skemaet er frivillig)

Afgøringskode	Afgøringskategori	Græs areal i alt Ha. 1	Korrektionsfaktor ved slæt				Korrigeret areal ²⁾ (Beregnes kol. 1 - 5) 6	Minimum antal græssende DE pr. ha ³⁾ 7	Minimum antal DE i alt (Beregnes kol. 6 × 7) 8
			Areal m. slæt Ha. 2	Antal slæt i gns. på slåtareal 3	Andel pr. slæt af samlet udbytte 4	Beregnet slåtareal ¹⁾ (Beregnes kol. 2×3×4) 5			
250	Permanent græs med meget lavt udbyttensniveau ⁴⁾				1,00		0,2		
251	Permanent græs med lavt udbyttensniveau ⁴⁾				1,00		0,5		
252	Permanent græs med normalt udbyttensniveau ⁵⁾				0,50		0,9		
253	Miljøgræs MVJ-ordning 1 (80 N)				0,50		0,7		
254	Miljøgræs MVJ-ordning 2 (0 N) ⁴⁾				1,00		0,2		
255	Permanent græs under 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år				0,33		1,9		
256	Permanent græs over 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år				0,33		1,7		
257	Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år				0,33		2,1		
278	Permanent lucerne og lucernegræs m. over 50 pct. lucerne omlagt min. hvert 5. år				0,33		1,7		
260	Kløvergræs under 50 pct. kløver (omdrift)				0,33		1,9		
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift)				0,33		1,7		
262	Lucerne og lucernegræs m. over 50 pct. lucerne (omdrift)				0,33		1,7		
263	Græs uden kløver (omdrift)				0,33		2,1		
265	Græs/kløvergræs, slæt før vårsæt afgrøde eller ital. rajgræs til frø				1,00		-		
266	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med ekstremt lavt udbyttensniveau ³⁾				1,00		0,2		
267	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med meget lavt udbyttensniveau ³⁾				1,00		0,5		
268	Græs/kløvergræs under 50 pct. kløver med lavt udbyttensniveau ³⁾				0,50		0,9		
960	Græs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet maj/juni				0,33		1,3		
961	Græs, udlæg/efterslæt efter helsød/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. aug				1,00		0,8		
962	Græs, udlæg/efterslæt efter korn/sildig frøgræs				1,00		0,3		
963	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni				0,33		1,1		
964	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter helsød høstet senest 1. august				1,00		0,6		
965	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter korn o.l.				1,00		0,3		
SAMLET KRAV TIL ANTAL GRÆSENDE DYREENHEDER							SUM:		

¹⁾ Det beregnede slåtareal må maksimalt være lig arealet i kolonne 2.

²⁾ Hvis du ikke tager slæt, er arealet lig arealet i kolonne 1.

³⁾ Dyreenheder i svin, fjerkræ og pelsdyr samt dyr, der ikke kommer på græs, kan du ikke medregne. Antal dyreenheder opgøres efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

⁴⁾ Du skal regne med minimum 0,2 dyreenheder pr. hektar. Hvis du i gødningsregnskabet fratrukker normproduktion for flere DE, skal du benytte antal DE fra gødningsregnskabet.

⁵⁾ På særligt produktive permanente græsarealer kan normen for kløvergræs eller græs uden kløver i omdrift undtagelsesvis benyttes, hvis du kan dokumentere et græsningsniveau, der svarer til kravet for græs i omdrift og at udbyttet overstiger 4000 FE pr. ha. Dokumentationen skal være en foderplan med en opgørelse af det samlede producerede antal FE på virksomheden samt foderbehovet. Produktionen af FE skal du opgøre ud fra udbyttensnormerne for alle de dyrkede grovfoderafgrøder. Foderbehovet beregner du ud fra et maksimalt foderforbrug af græsafrøder på 2500 FE pr. dyreenhed.

Hjælpekema: Husdyrgødning afsat på MVJ-0 arealer (2003-2005)

Når egne dyr afgræsser egne MVJ-0 arealer		
Græsningstryk	Er med i Register for Gødningsregnskab	Er ikke med i Register for Gødningsregnskab ¹⁾
Over eller lig med 0,2 DE/ha	<ul style="list-style-type: none"> - Kvote = afsat husdyrgødning ved afgræsning. - Angiv mængden af kvælstof i Gødningsplanlægningen, brug kolonne 8 (N-korrektion) i skema A. - Kvælstof mængden angives som normproduktion i Gødningsregnskabet, felt 303 i Skema B. 	Intet krav om gødningsregnskab
Under 0,2 DE/ha	<ul style="list-style-type: none"> - Kvælstof mængden angives som normproduktion i Gødningsregnskabet, felt 303 i Skema B. - Brug felt 319 i Gødningsregnskabet (Skema B) til at fratække den samme mængde kvælstof. 	Intet krav om gødningsregnskab
1) Mindre virksomheder som ikke er pligtige til at være med i Register for Gødningsregnskab (se afsnit 1).		

Når du afgiver eller modtager husdyrgødning til MVJ-0 arealer				
Græsningstryk	Modtager		Afgiver (ejer af dyrene)	
	Er med i Register for Gødningsregnskab	Er ikke med i Register for Gødningsregnskab	Er med i Register for Gødningsregnskab	Er ikke med i Register for Gødningsregnskab
Over eller lig med 0,2 DE/ha	<ul style="list-style-type: none"> - Kvote = afsat husdyr gødning ved afgræsning - Angiv mængden af kvælstof i Gødnings planlægningen, brug kolonne 8 (N-korrektion) i skema A. - Kvælstof mængden angives i Gødnings regnskabet som mod taget husdyrgødning, felt 304 i Skema B. - Kopi af Skema B1 el ler græsningsaftale skal foreligge ³⁾ 	Ikke muligt! Skal være med i Register for Gødningsregnskab. Undtagelse ¹⁾ , hvor Græsningsaftale skal foreligge	Gødning overføres via Skema B1 med kryds i felt 166	Græsningsaftale skal som minimum foreligge hos modtager ²⁾
Under 0,2 DE/ha	<ul style="list-style-type: none"> - Kvælstof mængden angives i Gødnings regnskabet som mod taget husdyrgødning, felt 304 i Skema B. - Brug felt 319 i Gød ningsregnskabet (Ske ma B) til at fratække den samme mængde kvælstof. - Kopi af Skema B1 el ler græsningsaftale skal foreligge ³⁾ 	Græsningsaftale skal foreligge ²⁾	Gødning overføres via Skema B1 med kryds i felt 166	Græsningsaftale skal som minimum foreligge hos modtager ²⁾
<p>1) Mindre virksomheder som ikke er pligtige til at være med i Register for Gødningsregnskab (se afsnit 1).</p> <p>2) Skriftlig græsningsaftale skal minimum indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oplysninger om dyr eller DE der afgræsser - Græsningsperioden - Størrelsen af græsningsarealet - CVR-nr. eller CPR-nr., navn og adresse - Antal slet skal kunne dokumenteres ved salgsbilag <p>3) Hvis afgiver (ejer af dyrene) er med i Register for Gødningsregnskab, skal der foreligge en kopi af skema B1 fra afgiver. Hvis afgiver ikke er med i Register for Gødningsregnskab, skal der foreligge en græsningsaftale.</p>				

Ansøgning om brug af brødhvedenormen 2009/10

1. Jordbrugers navn, adresse og tlf. nr.

Det er vigtigt, at du har udfyldt alle punkterne 1 - 6 korrekt og tydeligt. Se bilaget. Ansøgningen skal du sende i en kuvert mærket "Brødhvede" til: Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Planteproduktion, Udkærvej 15, Skejby, 8200 Århus N eller på fax-nr. 87 40 52 00. Ansøgningen må ikke sendes både via post og fax. Du kan ikke sende ansøgningskemaet elektronisk via mail eller lignende.

2. Jordbrugers CVR-nr.
(se bilag pkt. 2):

3. Kontraktarealets størrelse (mindst 1 decimal)
(se bilag pkt. 3):

4. Grovvare- eller møllervirksomhedens CVR-nr.
(se bilag pkt. 4):

5. Jeg erklærer, at oplysningerne under pkt. 1 - 4 er rigtige, og

- at der enten i høstår 2008 eller 2009 på jordbrugsvirksomheden er dyrket en vinterhvedesort, som kunne bruges til at få brødhvedenorm i planperioden, og at denne hvede er leveret til grovvare- eller møllervirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 1 (se bilag pkt. 5), og
- at dokumentation herfor foreligger på bedriften, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 4.

6. Min grovvare- eller møllervirksomhed og jeg erklærer, at der foreligger en kontrakt mellem os for høståret 2010 om dyrkning og levering af hvede til brødfremstilling, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3 (se bilag pkt. 6).

_____ Dato (skal udfyldes)

_____ Dato (skal udfyldes)

_____ Ansøgers (jordbrugers) underskrift for pkt. 1 - 6.

_____ Grovvare-/møllervirksomhedens underskrift for pkt. 6.

Afgivelse af urigtige skriftlige oplysninger kan medføre straf efter straffelovens § 163.

Dokumentation, herunder kontrakten, skal du ikke vedlægge ansøgningen, men opbevare i mindst 5 år.

Bilag

Bemærkninger til ansøgningsskemaets enkelte punkter:

Det er afgørende, at dit ansøgningsskema er udfyldt korrekt og med tydelig angivelse af samtlige oplysninger (evt. med blokbogstaver), idet en mangelfuld ansøgning kan medføre, at din ansøgning afvises uden yderligere behandling, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 4¹.

Pkt. 1: Her oplyser du dit fulde navn og adresse og telefonnr. Skriv tydeligt og inden for feltet.

Pkt. 2: Her oplyser du det CVR-nr. på din jordbrugsvirksomhed, der er registreret i Plantedirektoratets Register for Gødningsregnskab.

Pkt. 3: Her oplyser du størrelsen på det areal (i ha med mindst 1 decimal), som er omfattet af kontrakten med grovvare- eller møllervirksomhed om dyrkning og levering af hvede til brødfremstilling til høst 2010.

Pkt. 4: Her oplyser du CVR-nr. på den grovvare- eller møllervirksomhed, som du har indgået kontrakt med om dyrkning og levering af hvede til brødfremstilling til høst 2010.

Pkt. 5: Her bekræfter du som jordbruger (ansøger) med din underskrift, at oplysningerne i pkt. 1 – 4 er korrekte.

Hvis du er nyetableret jordbruger og ikke tidligere har ejet eller drevet en jordbrugsvirksomhed, eller hvis du har erhvervet arealer, hvorpå der tidligere har været dyrket brødhvede, kan du bruge dokumentation til brug af brødhvedenorm fra den tidligere ejer eller bruger af virksomheden.

Pkt. 6: Her bekræfter du som jordbruger (ansøger) sammen med en grovvare- eller møllervirksomhed ved dateret underskrift, at du for planperioden 2009/10 har indgået kontrakt med grovvare- eller møllervirksomheden om dyrkning og levering af hvede fra jordbrugsvirksomheden til brødfremstilling. Du skal selv sørge for at få repræsentantens underskrift, inden du sender det udfyldte ansøgningsskema, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3, nr. 5. Husk at der skal være dato for begge underskrifter.

Ved kontrolbesøg på din jordbrugsvirksomhed vil vi kontrollere, om du har dokumentation, jf. pkt. 5, og kontrakt for levering af brødhvede, som du skal opbevare på din jordbrugsvirksomhed i 5 år, jf. § 8, stk. 4.

Du skal være opmærksom på, at hvis du giver urigtige skriftlige oplysninger i ansøgningsskemaet, kan du straffes efter straffelovens § 163.

Hvis du har spørgsmål til udfyldelsen af ansøgningsskemaet, kan du telefonisk kontakte Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Planteproduktion på telefonnummer 87 40 54 88.

Til behandlingen af ansøgningen indsamler og videregiver Landscentret personoplysninger om dig. Du har ikke pligt til at give oplysningerne, men hvis du ikke giver oplysningerne, kan det få afgørende betydning for din sag. Oplysninger, du giver ved ansøgningen, kan blive videregivet til Plantedirektoratet, der fører kontrol med reglerne.

Ved henvendelse til Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret kan du få at vide, hvilke oplysninger, der er registreret. Du kan gøre indsigelse mod oplysningerne, og du kan kræve, at oplysningerne rettes. Du kan klage til Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret over deres behandling af personoplysninger eller til Datatilsynet, Borgergade 28, 5., 1300 København K.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 751 af 15. juli 2009 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2009-2010.

Overdragelseserklæring

(Denne erklæring kan ikke benyttes, original erklæringen skal hentes på www.pdir.dk)

Når du sælger/bortforpagter din ejendom og afmelder dig fra Register for Gødningsregnskab, kan du og køber/forpagter aftale at underskrive denne overdragelseserklæring. Så skal du ikke sende et afsluttende gødningsregnskab til os. Køber/forpagter skal i stedet tage oplysninger om den nye virksomhed med i sit gødningsregnskab for hele planperioden.

Som køber/forpagter af virksomheden erklærer jeg:

1. At min virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og jeg har modtaget et tilmeldingsbevis.
2. At jeg har fået alle oplysninger, som er nødvendige for at udregne kvælstofkvote og -forbrug for min nye virksomhed for indeværende planperiode.
3. At jeg har taget de nye oplysninger med i min gødningsplanlægning og mit gødningsregnskab, herunder den brugte mængde af kvælstof, gødningsproduktion, køb og salg af gødning, lagre, arealer m.v.²
4. At jeg er klar over, at der vil være tale om en strafbar overtrædelse af reglerne om gødsugning og om plantedække³, hvis det samlede forbrug af kvælstof på min virksomhed overstiger kvælstofkvoten.
5. At jeg er klar over, at en strafbar overtrædelse kan betyde, at der sker fradrag i landbrugsstøtten⁴.

Som sælger/bortforpagter af virksomheden erklærer jeg:

1. At jeg ikke længere har en jordbrugsvirksomhed. Jeg har enten afmeldt mit CVR-nr. eller solgt/bortforpagtet alle mine husdyr og min landbrugsjord.
2. At jeg skriftligt har givet den nye bruger alle de oplysninger, som er nødvendige for at udregne kvælstofkvote og -forbrug.
3. At oplysningerne omfatter den brugte mængde kvælstof, gødningsproduktion, køb og salg af gødning, lagre, arealer m.v.¹

Salget/bortforpagtningen har virkning fra den -----

Du skal ikke bruge overdragelseserklæringen, hvis du ophører 31. juli/1. august. I stedet skal sælger oplyse ophørsdatoen i sit afsluttende gødningsregnskab.

Køber/forpagter:		Sælger/bortforpagter	
Navn		Navn	
CVR-nr.		CVR-nr.	
Underskrift		Underskrift	
Dato		Dato	

¹ Jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

² Lov nr. 472 af 1. juni 1998 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 757 af 29. juni 2006.

³ Jf. bekendtgørelse om kontrol af krydsoverensstemmelse i forbindelse med direkte støtte, der gælder for planperioden.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby

ISBN (tryk) 978-87-7083-417-9
ISBN (web) 978-87-7083-418-6

Tlf.: +45 4526 3600
Fax.: +45 4526 3610

E-mail: pdir@pdir.dk
<http://www.pdir.dk>